FINANČNÝ MANAŽÉR

Ročník XXVI. • číslo 3 • Periodikum Slovenskej asociácie finančníkov • 2026

SAF Slovenská asociácia finančníkov

ISSN 2729-7705

FINANČNÝ MANAŽÉR

Ročník XXVI. • číslo 3 • Periodikum Slovenskej asociácie finančníkov • 2026

OBSAH

❑ **ÚVODNÍK**

OPÄŤ PRINÁŠAME AKTUÁLNE TÉMY A POHĽADY EXPERTOV
Peter DANIEL, člen Rady starších SAF a šéfredaktor časopisu Finančný manažér . . 3

❑ **INTERVIEW**

28. REŽIM EÚ – CELOEURÓPSKE PODNIKANIE BEZ PREKÁŽOK
rozhovor s Ľudovítom ÓDOROM (pripravil Andrej RÉVAY) 5

SLOVENSKÁ E-FAKTÚRA BUDE O NIEKOĽKO TÝŽDŇOV REALITOU
rozhovor s Ivanou DVOŘÁKOVOU a Martinom HRICKOM zo spoločnosti Deloitte (pripravil Peter DANIEL) 8

❑ **ODBORNÉ A TEORETICKÉ TÉMY**

BUDÚCNOSŤ PEŇAZÍ POD TAKTOVKOU REGULÁCIÍ
Miroslav KRAJČOVIČ 12

JEDNA Z NAJPRIAZNIVEJŠÍCH JURISDIKCIÍ V EURÓPSKEJ ÚNII PRE DIGITÁLNE AKTÍVA JE: ČESKÁ REPUBLIKA
Miroslav KRAJČOVIČ 21

KRYPTOAKTÍVA POD DROBNOHĽADOM: ČO DAC8 ZNAMENÁ PRE FINANČNÉHO MANAŽÉRA
Kamil ŠČERBA – Roman KULLA 26

KEĎ FIRMA OBCHODUJE S KRYPTOAKTÍVAMI: ÚČTOVNÉ A DAŇOVÉ SÚVISLOSTI
Kamil ŠČERBA – Roman KULLA 32

CBDC A NOVÉ RIZIKÁ FINANČNÉHO SYSTÉMU
Peter KRIŠTOFÍK 37

DLH NIE JE LEN ČÍSLO: OD DLHOVÝCH PORADNÍ K PORADNIAM KOMPLEXNEJ POMOCI
Peter ORMANDY 43

PODNIKANIE V OBLASTI SPRÁVY BYTOVÝCH DOMOV Z POHĽADU TRESTNÉHO PRÁVA
Peter GOLHA 47

FINANČNÉ SEMINÁRE VO FIRMÁCH - VYHĽADÁVANÝ A UŽITOČNÝ ZAMESTNANECKÝ BENEFIT
Peter DANIEL – Michal MEŠŤAN – Peter KRIŠTOFÍK 52

❑ **STRÁNKY SAF**

PRÍPRAVA BUDÚCICH FINANČNÍKOV MANAŽÉRMI Z PRAXE
(Anton ONDREJ, Vladimír PODOLINSKÝ, Peter DANIEL) 57

AKO SPOČÍTAŤ SVET – A NESTRATIŤ PRITOM ZDRAVÝ ÚSUDOK
(Peter KRIŠTOFÍK) 60

ODBORNÉ PODUJATIA SAF
(Lenka LEHOCKÁ) 61

❑ **ENGLISH SUMMARY** 65

Šéfredaktor
JUDr. Ing. Peter Daniel, PhD.

Zástupca šéfredaktora
prof. Ing. Peter Krištofík, Ph.D.

Členovia redakčnej rady
Ing. Mária Širaňová, MA, PhD.
doc. Ing. Michal Ištok, PhD.
Mgr. Ing. Katarína Šebejová, PhD.
Ing. Miloslava Zelmanová

Výkonná editorka
Ing. Lenka Lehocká

Vydavateľ
Slovenská asociácia finančníkov

Adresa redakcie
Drieňová 3, 821 01 Bratislava
Tel.: +421- 2 – 4363 5667
Fax: +421- 2 – 4363 5667
E-mail: kancelaria@asocfin.sk
Internet: www.asocfin.sk

ISSN 2729-7705

Grafická úprava
LAYOUT, s. r. o., Bratislava
www.layout.sk

Opäť prinášame aktuálne témy a pohľady expertov

Na Vašom displeji svieti posledné tohtoročné vydanie časopisu Finančný manažér práve **v čase výročnej konferencie Finančné riadenie podnikov**, ktorú Slovenská asociácia finančníkov (SAF) pripravuje v rôznych formátoch s rôznymi partnermi už od svojho vzniku pred 30 rokmi. Až sa mi nechce priznať, že si fungovanie asociácie pamätám od samého začiatku, od jesene 1996, kedy som ja sám mal 30 rokov, pracoval som na akademickej pôde ako prednášateľ podnikových financií a kapitálových trhov a s obdivom som počúval finančných riaditeľov našich najväčších firiem a učil sa od nich. Väčšina tém, ktorými vtedy žili, sa podstatne zmenila, hoci niekoľko tém zostalo (lebo sa bohužiaľ dodnes nedoriešili). Dve veci sa však za 30 rokov existencie asociácie zmenili výrazne – štruktúra našej profesie a témy, ktorými sa zaoberáme.

Štruktúra slovenskej finančníckej profesie sa za 30 rokov posunula prinajmenšom v štyroch smeroch: (1) mnohé dovtedy slovenské podniky prešli pod zahraničného vlastníka a odovzdali centrále veľkú časť finančných právomocí, ale aj naopak (2) iné podniky, ktoré koncom 1990-tych rokov šéfovali výlučne zahraniční expatrioti, si už dávno našli vynikajúcich slovenských manažérov, medzičasom (3) vzniklo niekoľko svetovo úspešných slovenských start-upov, pričom niektoré z nich narástli do rozmeru, kedy už riadia zo Slovenska svoje globálne financie a v neposlednom rade (4) Slovensko sa stalo domovom finančných centier zdieľaných služieb (SSC) takmer sedemdesiatich svetových koncernov a v nich slovenskí projektoví manažéri riadia globálne tímy obrovských automatizácií v objeme miliónov komplexných finančných transakcií s cieľom ušetriť svojmu koncernu automatizáciou a procesnými zlepšeniami stovky miliónov dolárov. Nič z toho tu pred 30 rokmi nebolo, alebo to existovalo len v prvých náznakoch.

Za 30 rokov existencie SAF sa zmenili témy, ktorými žijú podnikoví finančníci. Pred 30 rokmi sme hovorili veľa o tom, ako získať nové úvery od slovenských bánk, ako implementovať na Slovensku IFRS, ako efektívne udržať v našej krajine vytvorené zisky, ako znížiť kurzové riziká vtedajších európskych mien (úvahy o zavedení eura boli ešte ďaleko nie iba pre nás, ale aj pre iné krajiny dnešnej eurozóny), riešili sme ako zabezpečiť rýchlejší a lacnejší cezhraničný platobný styk (keďže presuny peňazí cez hranice trvali na dnešné pomery naozaj dlho). Verte či nie, naša asociácia vtedy ako jednu z tém riešila aj finančnú angličtinu a na Donovaloch sme pre finančných riaditeľov firiem organizovali kurzy zamerané na finančnú terminológiu. Odvtedy prešli finanční riaditelia dlhú cestu k dnešným témam automatizácie finančných transakcií a automatizácie samotného finančného rozhodovania so zapojením AI, umiestnenia slovenských emisií akcií a dlhopisov na zahraničných finančných trhoch, transferového oceňovania, riadenia podniku v kríze (o čom nás veľa naučil napríklad pandemický lockdown aj energetická kríza), politických ohrození právneho štátu, digitálnych mien a kryptomien, SEPA platobného priestoru a dnes aj k téme elektronickej fakturácie, na ktorú prechádza viac než 60 štátov celého sveta.

So zmenami tém vyťažujúcich mysle finančných riaditeľov sa mení aj obsah nášho časopisu. Ak by sa Vám dnes dostalo do rúk naše prvé tlačené číslo z jari 2000 (online ho nenájdete, vtedy sme vychádzali na papieri, lebo tak to trh chcel), možno by ste sa čudovali, o čom sme písali. Chceme vždy prinášať názory odborníkov na to, čím žijú slovenskí finančníci. A chceme to naďalej robiť v detailnejšom formáte, než umožňujú krátke posty na sociálnych sieťach. V tomto a minulom roku sme sa opakovane venovali zavedeniu e-faktúry na Slovensku a dnes tému dopĺňame o **rozhovor s pohľadmi slovenského Deloitte na e-fakturáciu**, keďže táto už a o niekoľko týždňov bude pre nás dennou realitou. Okno do **budúcnosti celoeurópskeho podnikania** otvoríme **v rozhovore s Ľudovítom Ódorom o súbore iniciatív označovaných ako 28. režim EÚ**.

Nosnou témou tohto vydania sú digitálne meny a kryptomeny. V tomto vydaní nájdete päť článkov troch autorov, venujúcich sa v našej asociácii digi-

tálnemu euru a kryptomenám - dnes ich priblížia z odlišných uhlov pohľadu.

V tomto vydaní otvárame tému **finančného vzdelávania zamestnancov** (a to všetkých, nielen pracovníkov finančných, daňových či účtovných útvarov) a dokazujeme, že pre zamestnancov to predstavuje užitočný benefit, kým pre zamestnávateľov je takýto benefit nielen nízkonákladovou položkou, ale im aj ušetrí naozaj veľa peňazí (ak neveríte, začítajte sa do článku a budete prekvapení, aké straty Vášmu podniku hrozia kvôli zlej osobnej finančnej situácii zamestnancov). Na zvyšovanie finančnej gramotnosti zamestnancov nadväzuje aj **článok o bezplatnom štátnom dlhovom poradenstve** a ceste ktorú prešlo od svojho vzniku v roku 2020 až po dnešné tzv. **Poradne komplexnej pomoci**. Táto téma sa pre mnohé banky, ale aj veľké podniky (ktoré poskytujú splátkovou formou tovary zákazníkom) stáva aktuálnou najmä **s novým zákonom o spotrebiteľských úveroch**, ktorý je transpozíciou Smernice CCD II (Consumer Credit Directive) – tieto nové právne normy už zavádzajú **nezávislé dlhové poradenstvo** ako povinnosť pre každého, kto v nejakej forme poskytuje široko definované spotrebiteľské úvery. Nové vydanie nášho časopisu približuje aj to, ako **SAF v spolupráci s univerzitami prispieva k príprave budúcej generácie finančníkov** a aký komplexný vzdelávací program sme pre univerzity vytvorili.

Želám Vám príjemnú čitateľskú pohodu a verím, že nám zostanete verní aj v roku 2027.

Našej asociácii blahoželám k okrúhlym 30-ym narodeninám a úprimne verím v ďalšie desiatky úspešných rokov, ktoré budú prínosné najmä pre Vás, našich členov.

Peter Daniel, šéfredaktor

28. režim EÚ – celoeurópske podnikanie bez prekážok

Európskej únii mnohí vyčítajú, že hoci stojí na myšlienke jednotného vnútorného trhu, podnikanie v nej sa viac podobá 27 samostatným trhom a firmy pri úmysle podnikať v celom európskom priestore narážajú na mnohé prekážky. Únia si to uvedomuje a prichádza s novými riešeniami. O nich sa s europoslancom Ľudovítom ÓDOROM pre náš časopis zhováral čestný prezident Slovenskej asociácie finančníkov (SAF) Andrej Révay.

Pán Ódor, Európsky parlament schválil návrh nariadenia o 28. režime podnikového právneho rámca alebo spoločnosti „EU.Inc". Môžete v krátkosti povedať, v čom návrh nariadenia spočíva a prečo Európska komisia prikročila k jeho príprave?

Európsky parlament v tomto roku schválil zatiaľ dve správy (*pozn.: v januári o právnych aspektoch tohto nového režimu, a v júli – na môj návrh – aj o možných daňových aspektoch tohto režimu)*. O návrhu samotného nariadenia, ktorý predložila Európska komisia, sme zatiaľ nehlasovali a predpokladá sa, že by sa tak mohlo stať buď do konca tohto, alebo začiatkom budúceho roka. Tak, aby nariadenie mohlo vstúpiť do platnosti v roku 2028.

Hlavným motívom celého tohto snaženia je nájsť životaschopný model zakladania a fungovania európskych spoločností, ktoré by nenarážali na prekážky stále fragmentovaného vnútorného trhu Európskej únie. Aby menšie – najmä inovatívne - firmy mohli naplno využívať výhody jednotného trhu so 450 miliónmi spotrebiteľov. Aby vedeli sebavedomo čeliť konkurencii zo Spojených štátov alebo Číny. Inak povedané, ide o jeden z nástrojov, ako podporiť celkovú konkurencieschopnosť EÚ.

Základnou charakteristikou nového právneho režimu by mala byť jeho jednoduchosť. Založenie firmy do 48 hodín, možnosť vybaviť všetky úkony v spoločnom digitálnom priestore a na základe jednotných formulárov a bez nevyhnutnosti vstupného kapitálu. No najmä bez povinnosti registrovať sa v každom z členských štátov EÚ osobitne, a v rôznych právnych podmienkach. Aby menšie firmy nemuseli platiť armádu právnikov a konzultantov na to, aby sa vyznali v bludisku národných pravidiel.

Vy ste boli jedným zo spravodajcov v Európskom parlamente pri prerokovávaní tohto návrhu. Môžete nám priblížiť, čo sa vám podarilo vyjednať a v čom bol najväčší problém?

Bol som spravodajcom jednej z dvoch správ. Riešil som najmä k daňové aspekty toho režimu. Som rád, že napriek citlivosti, ktorou daňové otázky v EÚ sú, sa mi podarilo presadiť pomerne ambiciózne stanovisko Európskeho parlamentu. Teraz je rad na Európskej komisii, kedy a v akom rozsahu príde aj s návrhom daňových aspektov. Som presvedčený, že samotný právny rámec nestačí. Malé firmy odrádza od cezhraničných investícií aj zložitosť a nekompatibilita 27 rôznych daňových systémov.

Preto v mojom návrhu, ktorý počíta s dobrovoľným samostatným daňovým režimom pre spoločnosti EU.Inc, sa hovorí napríklad aj o konsolidovanom základe dane z príjmov, štandardizovaných daňových priznaniach, zjednodušených postupoch pri DPH a zrážkových daniach. Ak by som sa mal však vrátiť k návrhu Komisie, najväčšou výzvou je udržanie ambícií týkajúcich sa zamestnaneckých opcií. Najmä inovatívne firmy by súrne potrebovali aby mohli perspektívnych zamestnancov prilákať aj cez tento nástroj bez toho, aby tí museli platiť dane okamžite.

Návrh narážal vo viacerých oblastiach na odpor štátov. Výhrady boli napr. k harmonizácii zmluvného a insolvenčného práva, niektorým aspektom digitálneho zakladania spoločností a boli aj obavy z podvodov a súladu s AML legislatívou.

Nerád by som predbiehal, keďže o návrhu samotnom prebiehajú v súčasnosti intenzívne rokovania (v EP samotnom, i medzi EP a členskými štátmi), no predpokladám, že obavy týkajúce sa digitálneho spôsobu zakladania spoločností a ochrany pred možnými podvodmi sa podarí upokojiť a odstrániť. Oveľa skeptickejší som však tam, kde sa dotýkame možného spoločného insolvenčného rámca, pretože ten je naďalej roztrieštený a nie som si istý, či práve v tomto návrhu budeme schopní sa s ním vyrovnať. Napriek tomu tento návrh počíta s niekoľkými zjednodušeniami pri rušení EU.Inc spoločností, najmä inovatívnych start-upov bez vlastného majetku, no zachováva podstatné prvky ochrany, ktoré sú typické aj pre ostatné insolvenčné konania.

Návrh neobsahuje požiadavku na minimálne základné imanie, čím externalizuje riziko straty na strane veriteľov bez adekvátnych záruk. Ochrana veriteľov a investorov je jedna z najdôležitejších výhrad pri pripomienkovaní návrhu. Aký je Váš názor na riziká veriteľov, resp. podarilo sa odstrániť niektoré riziká?

Nechcem predbiehať. O výslednej podobe návrhu nariadenia sa aj v týchto dňoch rokuje. Ale z môjho pohľadu veľkosť základného imania nie je problém. Aj v súčasnosti existujú vo viacerých členských štátoch právne formy spoločností, ktoré si nevyžadujú žiadne, alebo len minimálne základné imanie pri ich zakladaní (napr. 1 euro). Napokon, prvky ochrany investorov v podobe prísnych, už existujúcich pravidiel proti praniu špinavých peňazí by sa uplatňovali aj v tomto prípade.

V súvislosti s ochranou veriteľov sa v návrhu uvažuje o prechode k ochrane založenej na peňažných tokoch; akákoľvek distribúcia zisku akcionárom musí byť podmienená spoločným vyhlásením všetkých konateľov, že celkové aktíva budú stále prevyšovať celkové záväzky (test súvahy) a spoločnosť bude schopná splácať svoje dlhy v čase ich splatnosti počas nasledujúcich 12 mesiacov (test solventnosti). A konatelia, ktorí podpíšu nepravdivé vyhlásenie, zaň budú zodpovední spoločne a nerozdielne.

Návrh obsahuje pozitívnu motiváciu zamestnancov zamestnaneckými opciami a najmä harmonizáciu času ich zdanenia. Nerieši však problémy s vnútroštátnymi pravidlami ostatných daňových otázok. Podarí sa vyriešiť tieto problémy?

Samozrejme, želal by som si, aby sme si v dohľadnej budúcnosti položili otvorene aj tieto otázky, a pokúsili sa ne nájsť spoločnú, európsku odpoveď; myslím si, že by to celému vnútornému trhu EÚ prospelo. To, čím by sme sa mohli alebo mali zaoberať, som naznačil vo svojej správe. Pripomínam však, že s takýmto návrhom musí prísť Európska komisia, a na jeho schválenia bude potrebný súhlas všetkých členských krajín.

Digitálne postupy mapujú celý život spoločnosti. Na digitálnych postupoch je založená aj kľúčová kontrola vo forme previazanosti registrov a vnútroštátnych kontrolných orgánov a inštitúcií. Táto podmienka však naráža jednak na rôznu úroveň digitalizácie registrov a procesov jednotlivých štátov EÚ, a na druhej strane vyvoláva obavy zo vzniku neprimeranej administratíve, technickej a prevádzkovej záťaže pre spoločnosti EU.Inc., a príslušné orgány.

Netreba zabudnúť, že toto úsilie sa neodohráva v akomsi vzduchoprázdne, ale popri mnohých ďalších iniciatívach EÚ, ktoré majú cezhraničné pôsobenie európskych spoločností na jednotnom trhu zjednodušiť (European Business Wallet, FASTER, ViDA apod.). Ak bude toto nariadenia platiť, členské štáty sa mu budú musieť prispôsobiť. Aj preto má súčasný návrh podobu nariadenia, a nie smernice – pretože inak by sa mohol účinku minúť celý pôvodný zámer vzniku takejto právnej formy podnikov.

Aký je súčasný stav v legislatívnom procese „návrhu", resp. kedy sa dá očakávať jeho definitívna podoba, vzhľadom na jeho kľúčovú úlohu v procese zvyšovania konkurencieschopnosti EÚ? Ako vidíte jeho úlohu v rámci zvyšovania konkurencieschopnosti Slovenska?

Očakáva sa, že toto nariadenie by malo platiť od roku 2028; v súčasnosti prebiehajú rokovania v rámci Európskeho parlamentu *(pozn.: v pôsobnosti Výboru Európskeho parlamentu pre právne veci, JURI)* a dúfam, že na prelome rokov by sme mohli priblížiť k jeho záverečnej podobe a schváliť ju. Evidujem záujem o takýto typ spoločnosti aj zo Slovenska. Dúfam, že ak sa to podarí dobre nastaviť, v budúcnosti budeme svedkami aj úspešných celoeurópskych firiem so slovenskými zakladateľmi.

A otázka nakoniec. V prípade pretrvávajúceho odporu niektorých štátov, kvôli veľkým rozdielom v národnej legislatíve, uvažuje sa aj schválení 28. režimu pre viaceré štáty, ktoré by sa dohodli?

Myšlienka tzv. posilnenej spolupráce len medzi niektorými členskými krajinami nie je nateraz, pre právny režim EU.Inc spoločností, na stole. Dohoda je podľa mňa možná a pravdepodobná. Na druhej strane, v daňových otázkach som o čosi pesimistickejší. Tam nevylučujem ani možnosť, že nakoniec sa dohodne len podskupina všetkých členských štátov.

Rozhovor pripravil Andrej Révay, čestný prezident SAF

Ľudovít Ódor *(*1976, Komárno) je uznávaný slovenský ekonóm, politik maďarskej národnosti a autor odborných publikácií i bestsellerov (napr. Rýchlokurz geniality). Po absolvovaní štúdia matematiky a manažmentu na Univerzite Komenského pôsobil ako hlavný ekonóm Ministerstva financií SR, stál pri zrode Rady pre rozpočtovú zodpovednosť a 5 rokov zastával funkciu viceguvernéra Národnej banky Slovenska (2018 – 2023). Od mája do októbra 2023 viedol z pozície predsedu vlády SR historicky prvú slovenskú úradnícku vládu vymenovanú prezidentkou Zuzanou Čaputovou. V júni 2024 úspešne kandidoval za hnutie Progresívne Slovensko do Európskeho parlamentu, kde v súčasnosti pôsobí ako europoslanec a podpredseda Výboru pre hospodárske a menové veci (ECON).*

Slovenská e-faktúra bude o niekoľko týždňov realitou

Na implementáciu e-fakturácie na strane odberateľských a dodávateľských faktúr zostávajú slovenským podnikom posledné dva mesiace (náš rozhovor sa uskutočňuje v poslednej dekáde októbra 2026). Ako hodnotíte stav informovanosti a pripravenosti veľkých, stredných a malých firiem na Slovensku na spustenie e-faktúry?

Ivana Dvořáková,
riaditeľka Deloitte Slovensko

Martin Hricko,
senior manažér Deloitte Slovensko

Ivana Dvořáková: Miera pripravenosti firiem sa veľmi líši. Niektoré spoločnosti začali s prípravou v dostatočnom predstihu a dnes sú už vo finálnej fáze implementácie alebo testovania. Stále sa však stretávame aj s firmami, ktoré sú len na začiatku a až teraz detailnejšie analyzujú, čo bude nová povinnosť znamenať pre ich fakturačné procesy a IT systémy. Vo všeobecnosti sú ďalej najmä väčšie a nadnárodné spoločnosti. Pre mnohé z nich totiž elektronická fakturácia nie je úplnou novinkou a s podobnými povinnosťami už majú skúsenosti z iných krajín. Treba si však uvedomiť, že jednotlivé národné systémy elektronickej fakturácie (eInvoicing) a digitálneho oznamovania údajov z faktúr (eReporting) sa môžu výrazne líšiť. Skúsenosť zo zahraničia preto ešte automaticky neznamená pripravenosť na slovenské riešenie. Treba tiež zdôrazniť, že nejde výlučne o slovenskú iniciatívu. Elektronická fakturácia a digitálne oznamovanie údajov z faktúr sú súčasťou širšieho celoeurópskeho trendu digitalizácie DPH, ktorý súvisí s balíkom ViDA, teda VAT in the Digital Age.

Finančná správa SR opakovane argumentuje, že e-faktúra prinesie slovenským podnikom veľké úspory a nebývalé zrýchlenie fakturácie, ako aj spracovávania došlých faktúr. Ak by to tak bolo, boli by slovenské podniky zrejme vlastnými silami a z vlastnej iniciatívy elektronickú faktúru už dávno zaviedli. Čo usporia tí, ktorí už dávno nefakturujú manuálne (čo sú takmer všetci) a tí, ktorí došlé faktúry tiež nespracovávajú manuálne? Nevyplýva argumentácia FS SR len z mylného predpokladu, že slovenské podniky stále vystavujú faktúry ručne a na papieri a spracovávajú došlé faktúry tiež ručne a z papiera? Myslíte si, že MF SR a FS SR mali dostatočné podklady a analýzy pre čísla úspor, ktoré verejne deklarujú (v desiatkach percent nákladov fakturácie a miliónoch eur za celú ekonomiku)?

Martin Hricko: Mnohé firmy už dnes nevyhotovujú faktúry manuálne ani ich neposielajú v papierovej forme. Faktúru vytvoria vo svojom ERP alebo účtovnom systéme a zákazníkovi ju odošlú napríklad ako PDF e-mailom, čo sa podľa súčasnej legislatívy považuje za elektronickú faktúru. To však ešte automaticky neznamená, že je takáto faktúra aj strojovo spracovaná na strane príjemcu. V praxi sa často stáva, že údaje z faktúr sa musia vyťažovať, kontrolovať, manuálne dopĺňať alebo prepisovať a v niektorých prípadoch sa faktúry dokonca stále tlačia. Práve v tomto prináša nový systém zásadnú zmenu. Elektronická faktúra už nebude iba elektronickou podobou dokumentu, ale bude musieť obsahovať štandardizované a štruktúrované údaje umožňujúce strojové

spracovanie. V praxi pôjde o štruktúrovaný formát, XML, pričom dátový obsah bude vychádzať z európskej normy EN 16931. To vytvára podmienky na oveľa vyššiu mieru automatizácie celého procesu od vyhotovenia a odoslania faktúry až po jej prijatie a ďalšie spracovanie. Dôležitý je aj spomínaný európsky rozmer. Z normy EN 16931 bude vychádzať aj budúca podoba elektronickej faktúry pri cezhraničných transakciách v rámci balíka ViDA. Slovenské spoločnosti, ktoré implementáciu uchopia správne už teraz, si vytvoria dobrý základ na ďalšie zmeny, ktoré ViDA prinesie.

Štát zaregistroval desiatky tzv. digitálnych poštárov a všetci podnikatelia (platitelia aj neplatitelia DPH, spoločnosti aj živnosti) musia povinne s niekým z nich uzavrieť zmluvu a prijímať a odosielať svoje elektronické faktúry cez neho. Nevidíte to v prípade malého živnostníka – neplatiteľa DPH ako nadbytočnú byrokraciu, keď sám nebude vystavovať e-faktúry a mesačne prijíma možno jednu až tri e-faktúry od dodávateľa telekomunikačných služieb, dodávateľa energií a prenajímateľa priestorov? Nemal podľa Vás štát prísť s riešením zdarma pre túto skupinu podnikateľov (napr. prijať e-faktúru na svoje IČO alebo DIČ cestou nejakého štátneho portálu)?

Martin Hricko: Povinnosť vybrať si digitálneho poštára sa môže na prvý pohľad zdať ako ďalšia administratívna záťaž. Dobre zvolený digitálny poštár však môže priniesť aj určité výhody. Nie je totiž iba komunikačným kanálom na odosielanie a prijímanie elektronických faktúr. Jeho dôležitou úlohou je aj technická validácia elektronickej faktúry, teda overenie, či spĺňa stanovené technické a legislatívne pravidlá. Zároveň si podnikateľ nemusí budovať vlastné technické riešenie na komunikáciu s každým obchodným partnerom ani prispôsobovať svoje procesy rôznym technickým riešeniam jednotlivých dodávateľov a odberateľov. Digitálny poštár predstavuje štandardizovaný komunikačný bod, prostredníctvom ktorého môže elektronické faktúry odosielať a prijímať.

Aká je pozícia Vašej spoločnosti pri implementácii e-faktúry v slovenských podnikoch? Aké služby ste podnikom v tomto smere pripravení ponúknuť?

Ivana Dvořáková: Poskytujeme poradenské služby od úvodných workshopov a analýzy legislatívnych požiadaviek cez kontrolu správnosti fakturačných údajov až po podporu pri implementácii zmien priamo do účtovných a ERP systémov klienta. Výhodou je práve prepojenie daňových odborníkov, technologických špecialistov a ľudí, ktorí rozumejú účtovným a podnikovým systémom. Navyše, sami sme zaregistrovaní ako digitálny poštár a ponúkame technologické riešenie, ktoré komplexne pokrýva povinnosti v oblasti elektronickej fakturácie a digitálneho oznamovania údajov z faktúr, a to nielen na Slovensku, ale aj v ďalších vybraných krajinách. Ide o riešenie, ktoré sme vyvinuli interne v spolupráci daňových odborníkov a vývojárov a priebežne prispôsobujeme legislatívnym aj technologickým zmenám. Riešenie poskytujeme ako službu a vieme ho prispôsobiť rôznym potrebám klientov. Dokonca môže fungovať aj ako dočasná alternatíva pre spoločnosti, ktoré nestihnú včas upraviť svoje ERP alebo fakturačné systémy. Klientom vieme ponúknuť aj model, v rámci ktorého nemusia zásadne zasahovať do svojich existujúcich systémov, keďže významnú časť nových povinností zabezpečíme za nich.

Aké sú Vaše skúsenosti s nákladmi a celkovou záťažou pre podniky, ktorú prináša zavedenie e-faktúry na Slovensku? O aké náklady podľa Vás rádovo môže ísť pre jednu veľkú a malú firmu?

Martin Hricko: Náklady na zavedenie elektronickej fakturácie sú veľmi individuálne a samotná veľkosť spoločnosti nemusí byť rozhodujúcim faktorom. Oveľa viac záleží na tom, aké zmeny musí firma urobiť vo svojich existujúcich procesoch a systémoch, aký rozsah funkcionalít požaduje a do akej miery chce digitálneho poštára integrovať priamo so svojím ERP alebo účtovným systémom. Vo všeobecnosti platí, že rozsiahle úpravy existujúcich ERP a fakturačných systémov bývajú nákladnejšie než využitie externého riešenia so základnými funkcionalitami. Na druhej strane veľká spoločnosť s vysokým počtom faktúr bude spravidla požadovať vyššiu mieru automatizácie a integrácie, pretože manuálne alebo čiastočne manuálne riešenie by pre ňu nebolo efektívne.

Koľko obvykle trvá podľa Vašich skúseností zavedenie e-faktúry v stredne veľkej a väčšej firme a koľko v prípade malých živností? Ako včas vopred sa mali začať pripravovať, aby všetko riadne zvládli a neriskovali penalizáciu?

Ivana Dvořáková: Podobne ako pri nákladoch, aj pri dĺžke implementácie platí, že rozhodujúca nie je iba veľkosť spoločnosti, ale predovšetkým spôsob, akým sa rozhodne novú povinnosť implementovať. Ak firma zvolí rozsiahle úpravy vlastného ERP alebo fakturačného systému a komplexnú integráciu, celý proces je prirodzene náročnejší. Rýchlejšou cestou môže byť využitie externého riešenia digitálneho poštára bez rozsiahlych zásahov do existujúcich systémov. To môže byť relevantné najmä pre menšie spoločnosti, ale aj ako prechodné riešenie pre väčšie firmy, ktoré nestihnú včas dokončiť plánované úpravy svojich systémov. V súčasnosti je ešte možné implementáciu zvládnuť, najmä pri jednoduchšom externom riešení, ale stále platí, že ju netreba odkladať na poslednú chvíľu. Potrebný čas totiž nie je len o technickom nasadení. Firma musí mať priestor aj na otestovanie celého procesu, odstránenie prípadných chýb a nastavenie fungovania v reálnej prevádzke.

Je nemálo firiem, ktoré vystavujú a prijímajú domáce aj cezhraničné faktúry. Keďže nová e-faktúra sa bude medzi rokmi 2027 a 2030 týkať len domácich faktúr, zavedie sa istá dvojkoľajnosť v celom systéme. Do akej miery to podľa Vás komplikuje a predražuje projekty zavádzania e-fakturácie, keď si firma musí nastaviť systémy a procesy na túto dvojkoľajnosť?

Martin Hricko: Keďže povinnosti elektronickej fakturácie a digitálneho oznamovania údajov z faktúr sa od roku 2027 budú týkať domácich transakcií, firmy budú musieť vo svojich procesoch a systémoch správne rozlíšiť, ktoré faktúry podliehajú novým pravidlám a ktoré zostávajú v existujúcom režime. Z pohľadu aktuálnej implementácie je preto potrebné sústrediť sa predovšetkým na správne nastavenie domácich transakcií. Cezhraničná fakturácia bude zatiaľ pokračovať v súčasnom režime, takže spoločnosti nemusia od roku 2027 naraz meniť všetky svoje fakturačné procesy. Zároveň by však firmy mali pri návrhu riešenia myslieť aj o krok dopredu. Európsky balík ViDA následne zavedie cezhraničný eInvoicing a eReporting. Ak si preto spoločnosť dnes nastaví svoje systémy a dátové procesy správne, slovenskú implementáciu môže využiť ako základ pre ďalšiu etapu digitalizácie fakturácie na európskej úrovni.

Ako sa od januára zavedením e-faktúry zmení situácia v prípade, kedy napríklad podnikateľ platil nájomné na základe zmluvy (čiže nedostával od prenajímateľa priestorov mesačné faktúry na nájomné)? Bude to môcť fungovať po starom, alebo bude musieť prenajímateľ začať vystavovať mesačné e-faktúry, čo je pre obe strany záťaž navyše?

Ivana Dvořáková: Takýto spôsob fakturácie už po novom nebude možný, súhrnná fakturácia bude ale naďalej možná v prípade viacerých samostatných dodaní tovarov alebo služieb, alebo za viacero prijatých platieb pred dodaním, všetky však budú musieť spadať do obdobia jedného kalendárneho mesiaca.

Bude mať podľa Vás zavedenie e-faktúry významný vplyv na úspešnosť vymáhania pohľadávok? Mnohí argumentujú tým, že neplatiči príliš často argumentujú nedoručením faktúry a tento argument by už pri e-faktúre mohol odpadnúť. Myslíte, že bude stačiť, ak neplatičovi na jeho argumentáciu pošleme len obrázok z nášho systému, že e-faktúra odišla cez nášho e-poštára? Bude to podľa Vás dosť silný dôkaz, aby druhá strana nemohla naďalej tvrdiť, že nič neobdržala?

Martin Hricko: Od 1. januára 2027 budú musieť byť slovenské spoločnosti pripravené prijímať elektronické faktúry prostredníctvom digitálneho poštára. Ak bude dodávateľ povinný vyhotoviť elektronickú faktúru, odošle ju prostredníctvom svojho digitálneho poštára, pričom pri takomto spôsobe už nebude potrebný súhlas príjemcu s elektronickou fakturáciou. To predstavuje zmenu oproti súčasnému režimu, pri ktorom je pri elektronickej faktúre súhlas príjemcu potrebný. Zároveň nová legislatíva počíta s tým, že povinnosť dodávateľa

vyhotoviť elektronickú faktúru sa považuje za splnenú jej odovzdaním digitálnemu poštárovi. A to aj v prípade, ak sa faktúru následne nepodarí doručiť príjemcovi napríklad preto, že nemá svojho digitálneho poštára. Z pohľadu plnenia tejto povinnosti tak bude mať dodávateľ zároveň k dispozícii evidenciu o odoslaní faktúry. Samozrejme, z obchodného pohľadu bude dodávateľa naďalej zaujímať predovšetkým to, aby mu zákazník faktúru uhradil. Ak sa elektronickú faktúru nepodarí doručiť prostredníctvom digitálneho poštára, dodávateľ môže zákazníkovi poskytnúť napríklad jej PDF vizualizáciu. Tá však nebude predstavovať faktúru, ale len jej vizualizáciu, na základe ktorej bude požadovať platbu.

Konečným cieľom zavedenia povinnej e-faktúry v akomkoľvek štáte na svete (a nie je ich už dnes málo) je zlepšenie kontrolovateľnosti a výberu DPH. Sú štáty, ktoré už dnes deklarujú obrovský vplyv zavedenej e-faktúry na výber DPH, napríklad Brazília. Ako to bude podľa Vás na Slovensku? Je reálna šanca zmeny správania podnikateľov, alebo im zostanú únikové triky a cesty? Ako napríklad e-faktúra donúti toho, kto dnes ide „bez faktúry" s platbou „na ruku", aby od takého konania ustúpil? Ktoré správania podnikov smerujúce dnes k únikom DPH nová e-faktúra reálne obmedzí alebo vylúči?

Ivana Dvořáková: Jedným z cieľov zavedenia elektronickej fakturácie je aj zlepšenie výberu DPH a efektívnejšia kontrola transakcií. Zavedením elektronickej fakturácie a najmä digitálneho oznamovania údajov z faktúr bude finančná správa mať podstatne rýchlejší prístup k informáciám z faktúr, a teda aj k údajom o jednotlivých transakciách. V porovnaní so súčasným spôsobom vykazovania prostredníctvom kontrolného výkazu ide o významnú zmenu z hľadiska rýchlosti dostupnosti údajov. Pri kontrolnom výkaze sa finančná správa dostáva k informáciám o transakciách s určitým časovým odstupom. Digitálne oznamovanie údajov z faktúr tento čas výrazne skracuje, čo môže umožniť rýchlejšie identifikovať nezrovnalosti alebo rizikové transakcie.

Rozhovor pripravil Peter Daniel, šéfredaktor nášho časopisu a člen Rady starších SAF

Deloitte.

Deloitte Slovensko je jednou z popredných spoločností poskytujúcich odborné služby prostredníctvom približne 600 špecializovaných odborníkov v pobočkách v Bratislave, Žiline a Košiciach. Deloitte poskytuje špičkové odborné služby takmer 90 % spoločností z rebríčka Fortune Global 500® a ďalším tisíckam súkromných spoločností. Naši pracovníci prinášajú merateľné a spoľahlivé výsledky, ktoré pomáhajú posilniť dôveru verejnosti v kapitálové trhy a umožňujú klientom transformovať sa a prosperovať. Deloitte čerpá zo svojej vyše 180-ročnej histórie a pôsobí vo viac ako 150 krajinách a oblastiach. Viac informácií o tom, ako vyše 470 000 odborníkov Deloitte na celom svete každý deň spolupracuje na veciach, na ktorých záleží, je dostupných na www.deloitte.com.

Budúcnosť peňazí pod taktovkou regulácií

Ako americké zákony (CLARITY & GENIUS Act) a MiCA plus wCBDC prepisujú pravidlá finančného sveta

Miroslav KRAJČOVIČ

Zhrnutie na začiatok

Globálny finančný systém prechádza najzásadnejšou transformáciou za posledné desaťročia, v ktorej sa tradičné bankovníctvo definitívne stretáva s digitálnymi aktívami. Kým Európska únia už naplno implementovala komplexné nariadenie MiCA a aktívne testuje veľkoobchodné digitálne euro na modernizáciu medzibankových platieb, Spojené štáty formujú svoju vlastnú odpoveď. Tá prichádza v podobe prijatého zákona GENIUS Act, ktorý zaviedol federálny poriadok do sveta stablecoinov, a rozpracovaného legislatívneho rámca CLARITY Act, ktorý má jasne rozdeliť kompetencie medzi amerických regulátorov. Tento článok ponúka detailný pohľad na to, ako tieto štyri kľúčové piliere spoločne prepisujú pravidlá globálnej digitálnej ekonomiky.

Zákonný rámec, ktorý má definovať štrukturálnu funkčnosť krypto trhu v USA

Spojené štáty dodnes nemajú ucelený zákonný rámec, ktorý by definoval, ako presne má krypto trh štrukturálne fungovať, kto ho má kontrolovať (či **SEC**, alebo **CFTC**) a aké technologické štandardy musia burzy spĺňať. Spojené štáty tento trh kvôli absencii tohto zákona v nedávnej minulosti regulovali len prostredníctvom starých zákonov z 20. storočia a súdnych žalôb (najmä Gary Gensler, šéf SEC do apríla 2025).

Ak by bol **Digital Asset Market Clarity Act** schválený a podpísaný americkým prezidentom, pre inštitucionálnu adopciu a celkový rast krypto-trhu by to bol historicky najsilnejší katalyzátor. Dôvodom nie je to, že by zákon priniesol zázračný technický pokrok, ale to, že by odstránil „regulačné riziko", ktoré momentálne drží miliardy dolárov od veľkých fondov mimo tohto trhu. Analytici a kryptomenové burzy očakávajú, že prijatie tohto zákona (alebo jeho budúcej obmeny) by významne ovplyvnilo trh.

Zákon by dal inštitúciám presnú čiernobielu odpoveď na otázku čo presne kupujú a kto nad tým drží ochrannú ruku. Ak by boli Bitcoin a Ether zákonom definované ako komodity pod správou CFTC, fondy by ich mohli masívne zaradiť do svojich bežných portfólií bez obáv zo súdnych žalôb. Ďalej by zákon umožnil tradičným americkým bankám bezpečne ponúkať úschovu (custody) kryptomien a ich priamy nákup pre bežných retailových aj firemných klientov. Peniaze by tak do kryptomien neprúdili len cez zložité zakladanie krypto-účtov na burzách, ale priamo cez aplikácie tradičných bánk. A napokon by podpísanie zákona znamenalo masívny nárast likvidity a rast trhu. Vyššia inštitucionálna likvidita zvyčajne vedie k zníženiu extrémnej volatility (výkyvov cien), rastu cien hlavných kryptomien, keďže dopyt zo strany miliardových fondov by prevýšil obmedzenú ponuku (napr. pri Bitcoine – 21 miliónov) a vznik nových finančných produktov (napr. kombinované ETF fondy, deriváty a tokenizované akcie pod priamym dohľadom štátu).

Vývoj krypto legislatívy v USA

Pojem Market Structure Act (alebo celým názvom Digital Asset Market Structure Act) je všeobecné označenie pre kategóriu legislatívy, ktorej cieľom je od základu postaviť a usporiadať pravidlá fungovania celého kryptomenového trhu v USA. V americkom Kongrese sa pod týmto hovorovým názvom vystriedali tri konkrétne zákony, ktoré na seba priamo nadväzovali:

1. **DAMS Act (2023):** Úplne prvý pracovný návrh z júna 2023, ktorý bol oficiálne predstavený pod názvom Digital Asset Market Structure Act (skratka DAMS). Navrhli ho republikáni s cieľom vniesť poriadok do krypto-sektora.
2. **FIT21 (2024):** Tento legislatívny text bol neskôr prepracovaný a v roku 2024 prešiel Snemovňou reprezentantov pod názvom FIT21 (Financial Innovation and Technology for the 21st Century Act). Keďže išlo o historicky prvý veľký krypto-zákon schválený aspoň jednou komorou Kongresu, médiá a analytici ho celosvetovo prekrstili na „the crypto market structure bill" (zákon o štruktúre krypto trhu).
3. **CLARITY Act (2025/2026):** Keď platnosť FIT21 na konci funkčného obdobia starého Kongresu vypršala, zákonodarcovia vzali rovnakú kostru, jemne ju upravili a v roku 2025 ju predložili pod novým názvom Digital Asset Market Clarity Act.

*To, čo je na tomto obrázku (generované AI, podľa mojich inštrukcií), je iba **fikcia**. CLARITY Act si na ďalšie legislatívne pokusy, schválenie a podpis ešte musí počkať. Avšak americký prezident Donald Trump v júli 2025 podpísal GENIUS Act, zákon, ktorý má mnoho spoločného s reguláciou kryptoaktív v EÚ a v niektorých ohľadoch zachádza ešte ďalej.*

CLARITY Act ako kľúčová legislatíva

Digital Asset Market Clarity Act je významný americký legislatívny návrh, ktorý mal priniesť komplexný federálny regulačný rámec pre kryptomeny a jasne rozdeliť kompetencie medzi Komisiu pre cenné papiere a burzu (SEC) a Komisiu for obchodovanie s komoditnými derivátmi (CFTC).

Zákon úspešne prešiel Snemovňou reprezentantov už v júli 2025, avšak jeho schvaľovanie definitívne stroskotalo v americkom Senáte 15. septembra 2026, kedy procedurálne hlasovanie nezískalo potrebných 60 hlasov. Dôvodom tohto patu bol ostrý odpor amerického bankového sektora a spory ohľadom výnosov zo stablecoinov.

Prečo sa americké banky búria proti výnosom zo stablecoinov?

Podstata konfliktu medzi tradičnými bankami a krypto sektorom spočíva v boji o vklady zákazníkov (tzv. „deposit flight").

1. Konkurencia pre klasické vklady: Stablecoiny (kryptomeny naviazané na hodnotu dolára) držia obrovské rezervy v hotovosti a krátkodobých štátnych dlhopisoch, ktoré v čase vyšších úrokových sadzieb generujú vysoké výnosy. Ak krypto platformy (ako napríklad Coinbase) tieto výnosy prenášajú na bežných používateľov vo forme úrokov (rewards/yields), tradičné banky im nedokážu konkurovať.
2. Hrozba masívneho odlivu peňazí: Americká asociácia bankárov (ABA) a združenia komunitných bánk (ako ICBA) intenzívne lobovali proti akýmkoľvek kompromisom v zákone. Varovali, že úročené stablecoiny by mohli do roku 2028 odčerpať z tradičného bankového systému stovky miliárd až 1,3 bilióna dolárov v vkladoch, čo by ochromilo schopnosť malých bánk poskytovať úvery.
3. Využívanie právnych medzier: Predchádzajúci zákon GENIUS Act z roku 2025 síce priamo zakázal primárnym emitentom stablecoinov (napr. Circle) vyplácať úroky, ale nezakázal to tretím stranám a burzám. Banky preto požadovali, aby CLARITY Act definitívne a striktne zakázal akékoľvek priame či nepriame pasívne výnosy (yields) zo stablecoinov, čo krypto-asociácie odmietali ako potláčanie inovácií.

Súčasný stav (jeseň 2026)

Keďže Kongres (všetka zákonodarná moc uvedená v ústave USA patrí Kongresu Spojených štátov, ktorý sa skladá zo Snemovne reprezentantov a Senátu) nedokázal legislatívu schváliť, americké banky nateraz zostávajú v neistote ohľadom toho, ako presne môžu s digitálnymi aktívami legálne pracovať. Regulačné vákuum sa v októbri 2026 snažia zaplátať samotné úrady ako CFTC a Federálny rezervný systém (FED), ktoré narýchlo predstavujú vlastné čiastkové pravidlá pre dohľad nad krypto trhmi a kapitálové požiadavky pre banky

Ako mal CLARITY Act rozdeliť kryptomeny a kompetencie medzi SEC a CFTC

Nariadenie Digital Asset Market Clarity Act (CLARITY Act) malo vyriešiť najväčší problém amerického krypto priestoru: nekonečnú kompetenčnú vojnu medzi SEC (Securities and Exchange Commission = Komisia pre cenné papiere a burzu) a CFTC (Commodity Futures Trading Commission = Komisia pre komoditné deriváty). Doteraz SEC pod vedením predchádzajúcich vlád tvrdila, že takmer každá kryptomena je cenný papier (security), zatiaľ čo krypto-priemysel oponoval, že ide o komodity (ako zlato či ropa). CLARITY Act mal priniesť jasnú deliacu čiaru založenú na funkcii tokenu a decentralizácii siete. Rozdelenie moci malo fungovať na základe nasledovného kľúča:

1. CFTC (Komoditná komisia) – Víťaz zákona. Zákon mal udeliť CFTC hlavnú kontrolu nad spotovým trhom s kryptomenami. Pod jej jurisdikciu mali patriť tzv. digitálne komodity. Aby bola kryptomena uznaná ako komodita, musela prejsť prísnym „testom zrelej blockchainovej siete“ (Mature Blockchain Test):
   - Decentralizácia: Žiadna osoba ani korporácia nesmie kontrolovať viac ako 20 % siete alebo tokenov v obehu.
   - Funkčnosť: Sieť musí byť plne funkčná, otvorená (open-source) a riadená algoritmickými pravidlami, nie manažmentom.
   - Čo by tam patrilo: Bitcoin a Ether by boli definitívne a nespochybniteľne uznané za digitálne komodity spadajúce pod CFTC. Všetky krypto-burzy, brokeri a dealeri, ktorí s nimi obchodujú, by sa registrovali na CFTC.
2. SEC (Komisia pre cenné papiere) – Dohľad nad financovaním. SEC nemala prísť o vplyv úplne, no jej právomoci by sa radikálne obmedzili len na investičné zmluvy (investment contracts) a primárne tokeny:
   - Fáza fundraisingu: Ak krypto-projekt ešte len vzniká, predáva tokeny investorom a sieť nie je decentralizovaná (nesplní test CFTC), token sa považuje za cenný papier. SEC by tak kontrolovala predpredaje (ICO- Initial Coin Offer) a počiatočné emisie tokenov.
   - Výnimka pre startupy: Zákon obsahoval limit – ak krypto-projekt cez tokeny vyzbieral menej ako 75 miliónov dolárov, mal dostať výnimku z drahých registračných povinností SEC, čo malo nakopnúť inováciu.
   - Prechod tokenu: Ak by sa projekt časom úspešne decentralizoval a splnil podmienky, token by „zmaturoval“, prestal by byť cenným papierom a dohľad nad ním by od SEC prevzala CFTC.
3. Spoločný režim a mikro-inovácie. Zákon chcel prinútiť obe agentúry spolupracovať, aby sa neodohrávali situácie, kedy jedna krypto-firmu schváli a druhá ju zažaluje. Malo vzniknúť spoločné CFTC-SEC mikro-

inovačné pieskovisko (sandbox). V ňom by mladé firmy testovali blockchainové produkty pod dohľadom oboch úradov naraz po dobu dvoch rokov bez strachu z pokút.

Realita po stroskotaní zákona (Jeseň 2026)

Keďže Senát 15. septembra 2026 zákon neschválil, k tomuto legislatívnemu rozdeleniu nedošlo. (K schváleniu v Snemovni reprezentantov došlo 17. júla 2025, kedy prešiel jasným pomerom hlasov 294 ku 134 s výraznou nadstraníckou podporou, ku ktorej sa pridalo aj 78 demokratov). SEC a CFTC však nechceli nechať trh v chaose. Obe agentúry bleskovo podpísali historické Memorandum o porozumení.

Vytvorili spoločný portál pre konzultácie a koordinujú kontroly. No namiesto jasného zákona z Kongresu teraz (v októbri 2026) obe agentúry narýchlo lepia pravidlá samé: SEC cez úľavy pre tokenizované akcie a nové pravidlá úschovy (custody) a CFTC cez vlastné pravidlá pre pákové obchodovanie kryptomien pre retailových klientov.

GENIUS Act reguluje stabilné digitálne meny (stablecoiny), tokeny naviazané na americký dolár

GENIUS Act (celým názvom Guiding and Establishing National Innovation for US Stablecoins Act) je historicky prvým uceleným federálnym zákonom o kryptomenách v USA. Tento zákon bol predložený s cieľom upevniť globálnu dominanciu amerického dolára prostredníctvom digitálnych aktív a poskytnúť jasné pravidlá pre tzv. platobné stablecoiny (kryptomeny naviazané na dolár, ako sú **USDC** či **USDT**). Návrh prešiel oboma komorami Kongresu s výraznou obojstrannou podporou a prezident Donald Trump ho podpísal do platnosti 18. júla 2025. Hoci je zákon už vyše roka platný, jeho plná účinnosť a povinnosť licencií nastáva po 18-mesačnom prechodnom období, teda 18. januára 2027. Americké ministerstvo financií a FED momentálne (jeseň 2026) dokončujú finálne vykonávacie predpisy.

Hlavné detaily a piliere zákona GENIUS Act

1. Zákon zakazuje, aby v USA vydával stablecoiny ktokoľvek bez príslušnej licencie. Emitenti sú rozdelení do troch kategórií:
   - Dcérske spoločnosti poistených bánk (tradičné bankové inštitúcie).
   - Federálne licencovaní nebankoví emitenti pod dohľadom centrály.
   - Štátni licencovaní emitenti, ak ich trhová kapitalizácia nepresahuje 10 miliárd dolárov (väčší emitenti prechádzajú pod prísny federálny dohľad FEDu).
2. Striktné pravidlá pre krytie (Rezervy 1:1). Aby sa predišlo kolapsom, akým bol napríklad krach algoritmického stablecoinu TerraUSD v roku 2022, GENIUS Act vyžaduje, aby bol každý digitálny dolár stopercentne krytý bezpečnými a vysoko likvidnými aktívami. Tieto rezervy môžu tvoriť výhradne:
   - Fyzická americká mena (hotovosť).
   - Vklady v amerických bankách poistených FDIC.
   - Krátkodobé americké štátne dlhopisy (T-bills) so splatnosťou do 93 dní.
   - Zákon prísne zakazuje opätovné zakladanie alebo požičiavanie týchto rezerv (rehypothecation).
   - Emitenti navyše musia každý mesiac zverejňovať nezávisle auditované správy o stave svojich rezerv.
3. Zákaz úrokov a pasívnych výnosov
   - **Toto je kľúčový bod, ktorý nadväzuje na spomínané spory o neskorší CLARITY Act**. GENIUS Act priamo zakázal emitentom stablecoinov vyplácať držiteľom akékoľvek úroky alebo výnosy.
   - Dôsledok: Keď spoločnosť (napr. Circle alebo Tether) nakúpi za miliardy zákazníkov štátne dlhopisy, tieto dlhopisy generujú obrovské úroky. Podľa tohto zákona si celý tento miliardový zisk necháva emitent. Držiteľ stablecoinu nedostane z tohto výnosu nič.
   - Kryptomenové burzy sa to neskôr pokúšali obchádzať tým, že výnosy vyplácali ony ako tretie strany, čo viedlo k odporu bánk.
4. Národná bezpečnosť a právo „zmraziť“ tokeny
   - Zákon stavia emitentov stablecoinov na úroveň bežných finančných inštitúcií podliehajúcich zákonu o bankovom tajomstve (Bank Secrecy Act) a sankčným zákonom.

- Všetci licencovaní emitenti (vrátane zahraničných, ak chcú pôsobiť na americkom trhu) musia mať technologickú schopnosť na diaľku zmraziť alebo zabaviť stablecoiny na základe legitímneho príkazu amerických súdov alebo vládnych orgánov.

Prečo sa mu hovorí „geniálny" zákon a prečo ECB bije a poplach?

Ekonomickí analytici poukazujú na to, že zákon mimoriadne šikovne pomáha americkému štátnemu dlhu. Tým, že zákon prinútil obrovské súkromné firmy (ako Tether alebo Circle) držať rezervy v amerických štátnych dlhopisoch, premenil kryptomenový svet na jedného z najväčších nákupcov amerického vládneho dlhu. Každý človek na svete, ktorý dnes drží regulovaný dolárový stablecoin, tak v podstate nepriamo úveruje americkú vládu. Zákon zároveň jasne definoval, že platobné stablecoiny **nie sú cenné papiere ani komodity (a toto je zásadná vec)**, čím ich vyňal spod nekonečných súdnych sporov so SEC (Komisia pre cenné papiere a burzu).

GENIUS Act ovplyvnil európsky krypto trh a európsku reguláciu MiCA

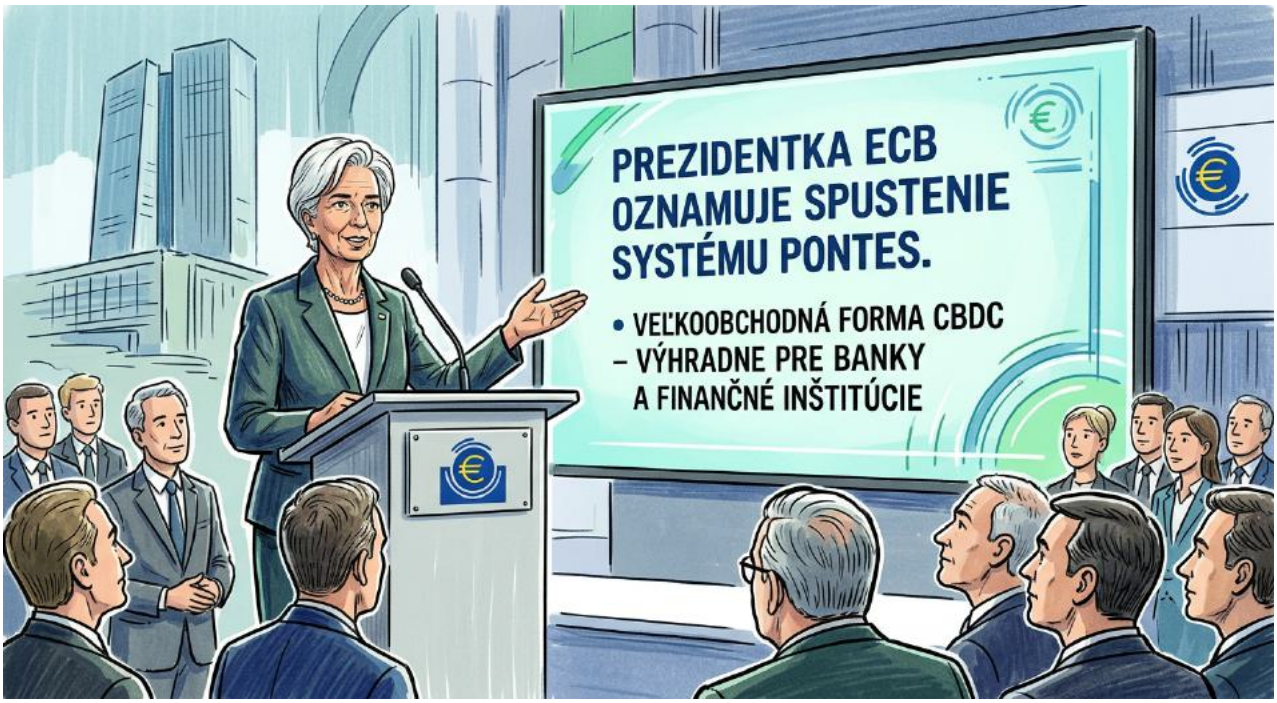
Americký zákon GENIUS Act (Guiding and Establishing National Innovation for US Stablecoins Act) a európska regulácia MiCA (Markets in Crypto-Assets) predstavujú dva najvýznamnejšie legislatívne piliere, ktoré zásadne prekresľujú globálny krypto trh. Keďže európska MiCA vstúpila do svojej plnej a povinnej platnosti 1. júla 2026 (po skončení prechodného obdobia), americký GENIUS Act, prijatý o rok skôr, mal na ňu (a stále má) obrovský priamy aj nepriamy vplyv. Tento vplyv sa prejavuje v troch kľúčových oblastiach:

1. Boj o suverenitu a dolárová dominancia v Európe. Najväčším strašiakom pre Európsku centrálnu banku (ECB) bol fakt, že GENIUS Act zlegalizoval a inštitucionalizoval stablecoiny naviazané na americký dolár.
   - Tlak na MiCA: Európa reagovala zavedením prísnych limitov pre objem transakcií uskutočnených prostredníctvom dolárových stablecoinov v EÚ (strop 200 miliónov eur denne). Cieľom bolo ochrániť menovú suverenitu eura.
   - Rast eurových stablecoinov: Hoci na trhu stále dominuje dolár, jasné pravidlá MiCA viedli k tomu, že objem stablecoinov naviazaných na euro (EUR) v roku 2026 medziročne vzrástol až 12-násobne, keďže európske inštitúcie hľadali plne konzistentnú domácu alternatívu k americkému doláru.
2. Čistenie trhu a koniec USDT v Európe. GENIUS Act aj MiCA sa zhodli v tom, že stablecoiny musia byť stopercentne kryté a licencované. V Európe to však vyvolalo okamžité čistky.
   - Rozdelenie lídrov: Kým emitent stablecoinov Circle (USDC) sa okamžite prispôsobil obom legislatívam a získal potrebnú licenciu pre elektronické peniaze (EMI) v EÚ, spoločnosť Tether (USDT) – najväčší stablecoin na svete – na európske pravidlá nepristúpila.
   - Zákaz pre USDT (Október 2026): Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA) vydal 8. októbra 2026 oficiálne usmernenie. Podľa neho musia všetky licencované krypto platformy v EÚ úplne zastaviť obchodovanie a ponuku neregulovaných stablecoinov (vrátane USDT). Európski investori dostali trojmesačnú lehotu (do 8. januára 2027) na konverziu alebo výber týchto aktív.
3. Otvorenie diskusie o revízii MiCA (Jeseň 2026). Americký GENIUS Act bol v porovnaní s MiCA o niečo flexibilnejší k bankovému sektoru a predvídateľnejší pre veľké korporácie. Európska komisia preto koncom leta 2026 spustila oficiálny proces revízie MiCA (tzv. MiCAR Review). Európski regulátori pod tlakom vývoja v USA momentálne riešia:
   - Zákaz výnosov ako bod sváru: Rovnako ako GENIUS Act, aj MiCA striktne zakazuje emitentom stablecoinov vyplácať úroky. Na jeseň 2026 však kryptomenový priemysel v EÚ ostro zaútočil na európske regulačné orgány. Tvrdia, že plošný európsky zákaz akýchkoľvek výnosov znevýhodňuje EÚ oproti USA, kde sa burzy snažia tieto výnosy zákazníkom legálne doručovať cez tretie strany.
   - Integrácia s tradičným bankovníctvom: Európska rada pre riešenie kríz (SRB) a ESMA v októbri 2026 prekopávajú pravidlá pre tradičné banky. GENIUS Act jasne ukázal, ako prepojiť stablecoiny so štátnymi dlhopismi, a EÚ teraz urýchlene hľadá spôsob, ako do tohto kolobehu zapojiť európske banky bez toho, aby ohrozila ich likviditu.

Porovnanie: Ako oba zákony formujú trh v roku 2026

Vlastnosť / Pravidlo	USA: GENIUS Act	EÚ: MiCA
Rozsah regulácie	Iba platobné stablecoiny	Celý krypto-trh (všetky tokeny a burzy)
Krytie rezerv	1:1 (hotovosť a krátkodobé US štátne dlhopisy)	1:1 (hotovosť a diverzifikované bezpečné aktíva)
Vyplácanie úrokov	Zakázané pre emitentov (hľadá sa kompromis pre burzy)	Striktne zakázané pre všetkých
Algoritmické stablecoiny	Vylúčené z definície a ochrany	Úplne zakázané (po kolapse TerraUSD)

Zjednodušene povedané: GENIUS Act spravil z dolárových stablecoinov bezpečný a štátom posvätený finančný nástroj, čo prinútilo Európu cez MiCA zatiahnuť ručnú brzdu, vyhnať neregulované meny (ako USDT) **a urýchlene budovať vlastný, prísne kontrolovaný trh digitálneho eura**.

Prezidentka Európskej centrálnej banky (ECB) oficiálne oznámila spustenie systému Pontes, ktorý predstavuje veľkoobchodnú formu CBDC určenú výhradne pre banky a finančné inštitúcie (generované AI, podľa mojich inštrukcií).

Christine Lagardeová oznámila CBDC pre inštitúcie

Prezidentka Európskej centrálnej banky (ECB) Christine Lagardeová oficiálne oznámila spustenie systému **Pontes**, ktorý predstavuje veľkoobchodnú formu CBDC určenú výhradne pre banky a finančné inštitúcie. Tento systém bol uvedený do prevádzky v septembri 2026 a slúži ako nová infraštruktúra postavená na technológii distribuovanej databázy, teda blockchain (DLT - Distributed Ledger Technology).

1. Hlavné detaily o systéme Pontes
   - Účel pre inštitúcie: Umožňuje komerčným bankám a finančným domom rýchlejšie a bezproblémové vyrovnávanie transakcií s tokenizovanými aktívami priamo v peniazoch centrálnej banky.
   - Alternatíva voči stablecoinom: ECB týmto krokom poskytuje bezpečné inštitucionálne riešenie, ktoré má slúžiť ako alternatíva k súkromným zúčtovacím aktívam, akými sú neregulované stablecoiny.
   - Postupné nasadenie: Systém momentálne ponúka základný balík služieb, pričom s jeho plným a komplexným nasadením do ostrej prevádzky sa počíta do roku 2028.
2. Rozdiel oproti digitálnemu euru pre verejnosť
   - Netreba si tento krok zamieňať s klasickým digitálnym eurom pre bežných občanov (maloobchodné CBDC). Kým inštitucionálny systém Pontes už beží, maloobchodné digitálne euro je stále vo fáze legislatívnych schvaľovaní.
   - Lagardeová na pôde MMF potvrdila, že jeho interné testovanie (pilotná fáza) sa začne až v druhej polovici roka 2027 a reálne spustenie pre verejnosť sa očakáva najskôr v rokoch 2028 až 2029.

Aké pravidlá prináša MiCA pre bežné kryptomeny ako Bitcoin a Ether, atď., ktoré nie sú stablecoinmi?

Pre bežné kryptomeny, ako sú Bitcoin (BTC) alebo Ether (ETH), ktoré nemajú charakter stablecoinov, prináša nariadenie MiCA úplne iný režim. Keďže tieto decentralizované kryptomeny nemajú žiadneho konkrétneho emitenta (právnickú osobu, ktorá ich stvorila a riadi), EÚ ich nemôže regulovať priamo pri zdroji. Regulácia sa preto zameriava na poskytovateľov služieb (CASP – Crypto-Asset Service Provider), teda na burzy, zmenárne a peňaženky, a na to, ako s týmito kryptomenami v Európe nakladajú. Po skončení prechodného obdobia k 1. júlu 2026 platia pre bežné kryptomeny tieto hlavné pravidlá:

1. Povinná licencia (CASP) pre burzy a zmenárne
   - Každá platforma (napr. Binance, Kraken či slovenské Fumbi), ktorá európskym klientom umožňuje nákup, predaj, úschovu alebo zámenu Bitcoinu a Etherea, musí mať oficiálnu licenciu poskytovateľa služieb kryptoaktív od národného regulátora (napr. od Národnej banky Slovenska v SR).
   - Passporting: Akonáhle burza získa licenciu v jednom štáte EÚ, môže legálne ponúkať Bitcoin v celej Európskej únii.
   - Koniec čierneho trhu: Platformy bez tejto licencie už od leta 2026 nesmú registrovať nových klientov z EÚ a ich činnosť je v Európe nelegálna.
2. Prísna ochrana majetku klientov
   - Ak držíte Bitcoin alebo Ether na regulovanej európskej burze či v klientskej peňaženke, MiCA vám garantuje ochranu na úrovni tradičného finančného sektora.
   - Segregácia majetku: Burza musí držať kryptomeny klientov na úplne oddelených účtoch od svojho vlastného firemného majetku. Ak by burza skrachovala, na váš Bitcoin nesmú siahnuť jej veritelia.
   - Zákaz požičiavania bez vedomia: Platformy majú prísny zákaz používať kryptomeny používateľov na vlastné špekulácie či skryté úvery (praktika, ktorá v minulosti položila americkú burzu FTX).
3. Ekologický audit (Povinné zverejňovanie emisií)
   - Jedna z najviac diskutovaných častí MiCA sa týka ekologického vplyvu. Hoci EÚ **nakoniec nezakázala** ťažbu Bitcoinu (Proof-of-Work), zaviedla prísne pravidlá pre transparentnosť.
   - Burzy a emitenti musia pri každej ponúkanej kryptomene povinne zverejňovať detailné informácie o jej environmentálnej a klimatickej stope. Pri Bitcoine musia platformy klientov jasne varovať pred vysokou spotrebou energie, ktorú si jeho sieť vyžaduje.
4. Povinnosť „Bielej knihy“ (Whitepaper) pre nové kryptomeny
   - Ak by dnes chcel niekto v EÚ spustiť nový projekt (alternatívu k Bitcoinu či Ethereu) alebo zalistovať nový token na burzu, musí povinne vypracovať a národnému regulátorovi oznámiť tzv. Kryptomenový Whitepaper.
   -

- Tento dokument musí byť napísaný zrozumiteľným jazykom, nesmie zavádzať a musí obsahovať presný opis technológie, varovania pred rizikami straty peňazí a zmienený ekologický vplyv. Priamo pre Bitcoin a Ethereum – keďže už existujú a nemajú tvorcu – táto povinnosť spätne neplatí, no burzy pre ne museli pripraviť štandardizované informačné prospekty.

5. Boj proti zneužívaniu trhu. MiCA zavádza na krypto trh rovnaké pravidlá proti manipulácii, aké platia na akciovej burze. Sledované a prísne trestané sú praktiky ako:
   - Insider trading: Využívanie neverejných informácií (napr. ak zamestnanec burzy vie, že sa ide zalistovať nový token, a nakúpi ho vopred).
   - Wash trading: Umelé navyšovanie objemu obchodov s cieľom vyvolať falošný dojem, že o danú kryptomenu je obrovský záujem.

Čo MiCA nemení? (chvalabohu)

Je dôležité zdôrazniť, že MiCA nezakazuje ani nereguluje vlastné súkromné peňaženky (tzv. self-custody / non-custodial peňaženky ako Trezor, Ledger či Metamask). Ak držíte svoj Bitcoin na vlastnom hardvéri a spravujete si privátne kľúče sami, pravidlá MiCA sa na vás nevzťahujú – regulácia zasahuje len v momente, kedy sťahujete kryptomeny na burzu alebo ich cez ňu predávate.

Zhrnutie na záver

Modernizácia finančného systému a príchod digitálnej éry v regulácii už nie sú vzdialenou budúcnosťou, ale prebiehajúcou realitou. Analýza iniciatív ako Clarity Act, Genius Act, nariadenia MiCA a konceptu veľkoobchodného digitálneho eura jasne ukazuje, že globálna finančná architektúra prechádza najzásadnejšou transformáciou za posledné desaťročia. Hoci tieto legislatívne a technologické kroky vznikajú v rôznych geopolitických kontextoch a zameriavajú sa na odlišné segmenty trhu, spája ich jeden spoločný cieľ: vytvoriť bezpečné, transparentné a efektívne prostredie pre digitálnu ekonomiku.

Na jednej strane stojí snaha o skrotenie a inštitucionalizáciu sveta kryptoaktív. Európske nariadenie MiCA a americké legislatívne iniciatívy (Clarity Act a Genius Act) predstavujú kľúčové míľniky, ktoré nahrádzajú niekdajší „divoký západ" jasnými pravidlami hry. Pre investorov a finančné inštitúcie to znamená koniec právnej neistoty, vyššiu ochranu spotrebiteľa a predvídateľnosť trhu, zatiaľ čo emitentom stablecoinov a poskytovateľom krypto-služieb to nastavuje prísne, no nevyhnutné mantinely.

Na druhej strane barikády vidíme evolúciu samotných peňazí centrálnych bánk. Projekt veľkoobchodného digitálneho eura (wCBDC - wholesale Central Bank Digital Currency) nie je konkurenciou pre súkromný kryptomenový sektor, ale logickou odpoveďou na potreby moderného medzibankového zúčtovania. Zavedenie tejto technológie má potenciál dramaticky zrýchliť, zlacniť a zautomatizovať (napríklad cez inteligentné zmluvy) prepojenie tradičného finančného sveta s novou tokenizovanou ekonomikou.

Záverom možno konštatovať, že úspech tejto digitálnej transformácie bude závisieť od dvoch faktorov: rovnováhy a interoperability. Regulátori musia nájsť krehkú rovnováhu medzi prísnym dohľadom, ktorý minimalizuje systémové riziká, a zachovaním priestoru pre technologické inovácie. Zároveň bude kľúčové, ako dokážu nové regulované kryptoaktíva koexistovať a technicky komunikovať s digitálnymi menami centrálnych bánk. Víťazom tohto procesu však bude moderná ekonomika, ktorá získa robustnejší, rýchlejší a bezpečnejší finančný motor pre 21. storočie.

Autorom článku je Ing. Miroslav Krajčovič
predseda Rady starších SAF

Ďalšie čítanie:

https://sumsub.com/blog/clarity-act-guide/
https://www.bizjournals.com/boston/news/2026/10/09/stablecoin-poses-serious-risk-to-community-banks-i.html

https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-047-6505?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true
https://www.congress.gov/bill/119th-congress/senate-bill/394/text
https://www.weforum.org/stories/financial-and-monetary-systems/us-genius-act-eu-mica-convergence--crypto-rules
https://www.thebanker.com/content/e9978e65-1db0-4810-b548-9b3a87b8c8a9
https://eur-lex.europa.eu/SK/legal-content/summary/european-crypto-assets-regulation-mica.html
https://sumsub.com/blog/clarity-act-guide/
https://www.lummis.senate.gov/wp-content/uploads/CLARITY-Act-Sec-by-Section-1.pdf
https://www.aquanow.com/insights-blog/what-the-clarity-act-vote-means-for-us-digital-asset-regulation

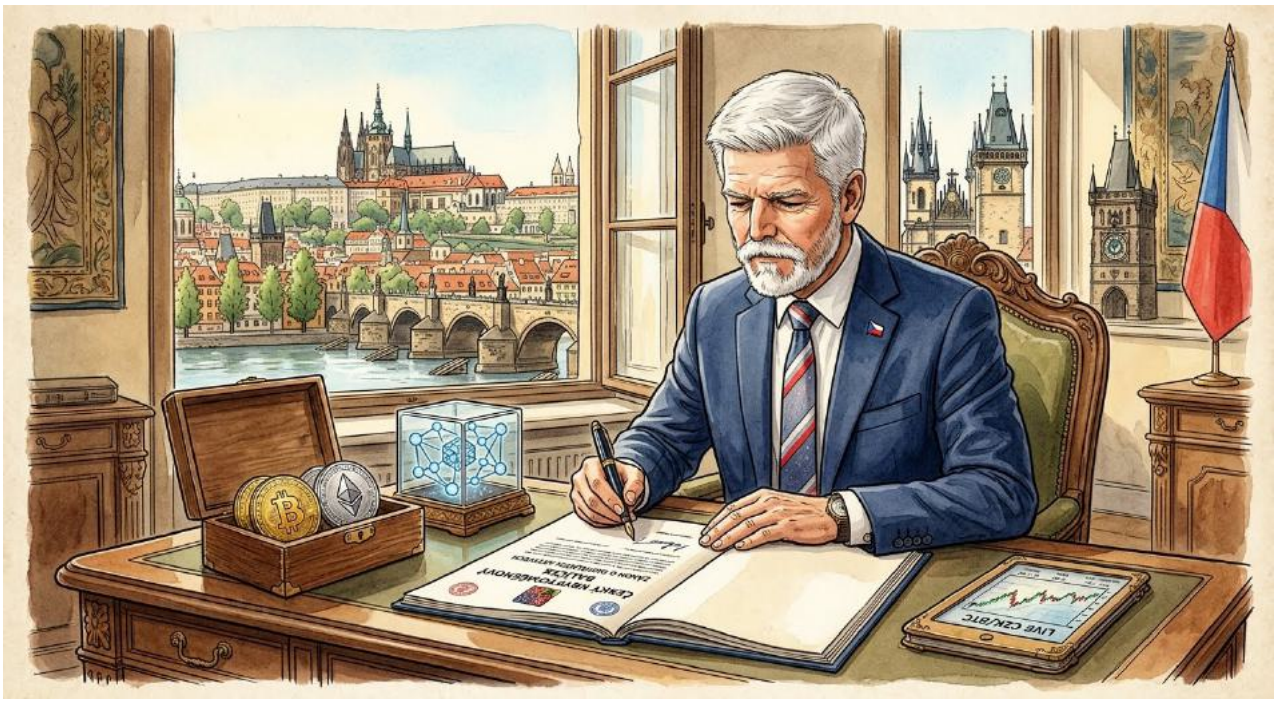
Jedna z najpriaznivejších jurisdikcií v Európskej únii pre digitálne aktíva je: Česká republika

Miroslav KRAJČOVIČ

Zhrnutie na začiatok

Český kryptomenový balíček je označenie pre zásadné legislatívne zmeny, ktoré v Českej republike uľahčujú digitalizáciu kapitálových trhov, narovnali daňové pravidlá pre digitálne aktíva, zaviedli dlho očakávaný časový test a implementovali európske nariadenie **MiCA** (Markets in Crypto-Assets). Tieto legislatívne zmeny nesú v Českej republike oficiálny názov **Zákon o digitalizácii finančného trhu** (v Zbierke zákonov publikovaný ako zákon č. 31/2025 Zb.), pričom ruka v ruke s ním išla aj priama **Novela zákona o daniach z príjmov** (zákon č. 32/2025 Zb.).

Poslanecká snemovňa dňa 6.12.2024 jednomyseľne schválila prelomovú legislatívu v oblasti kryptomien, ktorá výrazne posilňuje pozíciu Českej republiky ako jedného z najvýznamnejších európskych centier kryptomenového priemyslu. Legislatívu podpísal dňa 6.2.2025 prezident Petr Pavel, pričom kľúčové daňové zmeny vstúpili do platnosti už **15.2.2025**. Tento balíček posunul Česko medzi krypto-priateľské krajiny v rámci Európy, prívetivé pre celé kryto odvetvie.

Dňa 6.2.2025 prezident Petr Pavel podpísal prelomovú legislatívu v oblasti kryptomien, ktorá výrazne posilňuje pozíciu Českej republiky ako jedného z najvýznamnejších európskych centier kryptomenového priemyslu.

Kryptomeny získavajú na význame v mnohých európskych krajinách. Napríklad Nemecko nazerá na kryptomeny ako na finančné nástroje a podporuje ich reguláciu. Časový a hodnotový test na digitálne aktíva je tu bežný

už niekoľko rokov. Švajčiarsko zase vytvorilo tzv. „Crypto Valley“ v kantóne Zug, kde sa sústreďujú popredné kryptomenové spoločnosti a startup-y vďaka priaznivému daňovému a regulačnému prostrediu. Progresívnu cestu zvolilo aj Lichtenštajnsko, ktoré je príkladom, že aj veľmi malý štát môže prilákať množstvo zahraničných investícií. Česko sa tak teraz opäť stavia na čelo tohto európskeho peletónu, a to nielen vďaka svojej dlhoročnej tradícii v oblasti fintech, ale aj vďaka stabilnému regulačnému prostrediu, ktoré umožní prosperovať ďalším inováciám v sektore digitálnych aktív.

Hlavné piliere českého kryptomenového balíčka

1. Revolúcia v zdaňovaní fyzických osôb

Pravidlá pre bežných investorov (nepodnikateľov) sa výrazne priblížili ku klasickým cenným papierom:

- **Časový test (3 roky):** Ak kryptomenu držíte dlhšie ako **3 roky**, príjem z jej predaja je **oslobodený od dane**. Platí tu ročný limit pre oslobodenie príjmov (teda tržieb, nie zisku) do výšky **40 miliónov Kč**.
- **Hodnotový test (100 000 Kč):** Ak váš celkový hrubý príjem (tržby, nie zisk) z predaja kryptomien nepresiahne **100 000 Kč za kalendárny rok**, daň vôbec neplatíte (bez ohľadu na dobu držania).
- **Sadzba dane:** V prípade, že nesplníte ani jednu z podmienok vyššie, zisk (príjmy mínus výdavky) sa zdaňuje štandardnou sadzbou **15 %**, prípadne progresívnou sadzbou **23 %** pri vysokých príjmoch (ale iba na časť nad limit 1 676 052 Kč).
- **Čo sa zdaňuje:** Predaj krypta za FIAT menu, výmena krypta za krypto, platby za tovary a služby, ťažba kryptomien, požičiavanie krypta a staking krypta (zmrazenie vlastnej kryptomeny pre podporu prevádzky a bezpečnosti blockchainovej siete, za čo sa vypláca odmena). Samotný nákup alebo držanie kryptomeny sa nezdaňuje (vrátene presunu medzi vlastnými účtami a vlastnými krypto peňaženkami).

Navyše príjmy z kryptomien taktiež nepodliehajú odvodom zo sociálneho a zdravotného poistenia, pokiaľ sa príjmy z predaja kryptoaktív zdaňujú ako ostatné príjmy. Zásadnú novinku prináša aktuálna novela tiež pre kryptomenové firmy a burzy. Dáva im jasné právo na bankový účet. Doteraz banky tieto firmy odmietali s odvolaním sa na vysoké riziko prania špinavých peňazí.

2. Regulácia a licencie (MiCA)

Zákon oficiálne určil **Českú národnú banku (ČNB)** ako hlavný dozorný orgán nad trhom s kryptoaktívami v ČR.

- Poskytovatelia krypto-služieb (zmenárne, burzy, správcovia peňaženiek) musia získať **plnú EÚ licenciu MiCA**.
- Prechodné obdobie pre tieto licencie skončilo **1.7.2026**, čo pre množstvo českých firiem znamenalo nutnosť prejsť prísnym licenčným konaním v ČNB. Nie všetky to dali.

„Česká republika má teraz najkomplexnejšiu kryptomenovú infraštruktúru v Európe. Sme jediná európska krajina, kde sa vyrábajú hardvérové peňaženky svetovej úrovne, máme vlastný ťažobný softvér a hardvér, rozvinutú sieť bitcoinových bankomatov, krypto zmenární, platobných brán a krypto búrz a ako jedna z mála krajín budeme disponovať vlastným regulovaným stablecoinom naviazaným na národnú menu,“ uvádza František Vinopal, predseda Českej kryptomenovej asociácie.

Ako je to s legislatívou a so zdanením fyzických osôb nepodnikateľov v oblasti kryptomenových transakcií na Slovensku?

Na Slovensku podlieha zdaneniu príjmov fyzických osôb nepodnikateľov každá kľúčová operácia s kryptoaktívami, pričom legislatíva od roku 2026 výrazne sprísnila daňové podmienky aj kontrolu anonymity. Podľa Zákona o dani z príjmov patria zisky z kryptomien medzi ostatné príjmy (§ 8 ods. 1 písm. t)), čo znamená, že podliehajú nielen dani z príjmu, ale aj zdravotným odvodom.

Daňové sadzby a odvody v roku 2026

Pre fyzické osoby (nepodnikateľov) platí **štvorstupňová progresívna sadzba dane** dopĺňaná o zdravotné odvody:

Výška čiastkového základu dane	Sadzba dane z príjmu	Zdravotné odvody	Celkové zaťaženie zisku
do 43 975 €	19 %	16 %	35 %
43 975 € – 60 388 €	25 %	16 %	41 %
60 388 € – 74 997 €	30 %	16 %	46 %
nad 74 997 €	35 %	16 %	51 %

Poznámka: Zdravotné odvody vo výške 16 % po podaní daňového priznania automaticky vyúčtuje zdravotná poisťovňa v ročnom zúčtovaní.

Čo sa považuje za zdaniteľný moment?

Daňová povinnosť nevzniká vtedy, keď kryptomenu iba nakúpite a držíte. Podľa metodiky Finančnej správy SR musíte zisk (rozdiel medzi predajnou a nákupnou cenou vrátane poplatkov) priznať pri týchto situáciách:

- Výmena krypto aktíva za FIAT menu (napr. predaj Bitcoinu za Eurá či Doláre).
- Výmena kryptoaktíva za iné krypto aktívum (napr. nákup Etherea za Bitcoin – v SR ide o zdaniteľnú operáciu, hoci peniaze neodídu na bankový účet).
- Nákup tovarov alebo služieb za kryptoaktíva (platba kryptomenou v obchode či reštaurácii).
- Odplatný prevod kryptoaktíva za iný majetok.

Ťažba (Mining) a Staking ako aktívne výnosy verzus požičiavanie a Yield Farming ako pasívne výnosy

- Ťažba krypta a Staking krypta ako aktívne výnosy: Odmeny získané priamo z potvrdzovania transakcií v bloku sa nezdaňujú v momente ich pripísania na peňaženku. Daňová povinnosť sa odkladá až na moment, kedy tieto vyťažené/stakované mince reálne predáte alebo vymeníte.
- Požičiavanie a Yield Farming ako pasívne výnosy: Ak získavate úroky z požičiavania kryptoaktív či poskytovania likvidity, tieto výnosy sa spravidla zdaňujú ihneď v momente ich pripísania na váš účet.

Poznámka: yield farming alebo ťažba likvidity je stratégia v oblasti decentralizovaných financií (DeFi), pri ktorej držitelia kryptomien uzamykajú svoje digitálne aktíva v smart kontraktoch (inteligentných zmluvách), aby poskytovali likviditu rôznym protokolom a platformám.

Koniec anonymity: Smernica DAC8 a CARF

Od 1. januára 2026 nadobudla účinnosť legislatíva vychádzajúca z európskej smernice DAC8 a rámca CARF (OECD).

- Kryptoburzy, zmenárne a iní poskytovatelia služieb majú povinnosť identifikovať svojich používateľov a automaticky reportovať informácie o ich transakciách slovenskej Finančnej správe.
- Prvé plošné nahlásenie dát za rok 2026 prebehne do polovice roka 2027, čím má štát dokonalý prehľad o krypto-pohyboch občanov.

Základom pre správne zdanenie je preto dôsledné vedenie evidencie transakcií (dátum, nákupná cena, predajná cena, poplatky), pretože dôkazné bremeno pri prípadnej daňovej kontrole leží na vás.

Dramatický moment z konca roka 2023 na Slovensku. Symbolika s kalendárom a uväznenými krypto mincami pod ťarchou legislatívy.

Mohlo to byť aj inak

Slovenský parlament schválil zákon so 7% sadzbou dane z kryptomien **v júni 2023** (účinnosť sa plánovala od 1. januára 2024), no táto úprava bola neskôr zrušená a **nikdy nevstúpila do platnosti**. Zvýhodnené zdanenie kryptomien zrušila v decembri 2023 nová vláda Roberta Fica prostredníctvom veľkého konsolidačného balíčka (zákon č. 530/2023 Z. z.) tesne pred plánovanou účinnosťou.

Kedy sa to udialo?

- **Schválenie v parlamente:** Jún 2023. Pôvodnú novelu so 7 % daňou presadila v júni 2023 vtedajšia opozícia (návrh predkladal najmä poslanec Peter Cmorej zo SaS). Nová vládna koalícia (Smer-SD, Hlas-SD, SNS) nemala politický záujem držať ochrannú ruku nad legislatívou svojich oponentov, obzvlášť ak išlo o oblasť digitálnych aktív, ktoré v tom čase nepatrili medzi ich voličské priority.
- **Plánovaná účinnosť:** Od 1. januára 2024. Predchádzajúca úradnícka vláda Ľudovíta Ódora pripravila pre svojich nástupcov zoznam takmer stovky možných opatrení na ozdravenie verejných financií (tzv. Lego kocky). Jedným z odporúčaní bolo práve zrušenie novoprijatých daňových úľav, ktoré schválil ešte predchádzajúci parlament, čo Ficova vláda do svojho balíčka prebrala.
- **Zrušenie:** Zákonná zmena bola zrušená ešte pred jej reálnym uplatnením v praxi (a opakované pokusy o jej presadenie boli v ďalších rokoch zamietnuté). Nová vládna koalícia nastúpila koncom roka 2023 s cieľom urýchlene znížiť deficit štátneho rozpočtu. Zrušením tejto kryptomenovej novely (spolu so zrušením oslobodenia pre podielové fondy) štát podľa vtedajších odhadov ušetril približne 33 miliónov eur ročne.

Čo sa vtedy navrhovalo?

- **Časový test (7 % daň):** Zisk z predaja alebo výmeny virtuálnej meny držanej dlhšie ako 1 rok sa mal zdaňovať zvýhodnenou sadzbou 7 % (namiesto vtedajších progresívnych sadzieb 19%/25% plus zdravotné odvody).
- **Kratšia držba:** Ak by sa krypto predalo do 1 roka od nadobudnutia, zisk by sa bol započítaval do bežného základu dane.

- **Drobné platby:** Navrhovalo sa tiež oslobodenie od dane pri použití kryptomien na nákup tovarov a služieb do určitej limitovanej sumy (napr. do 2 400 €).

Zhrnutie na koniec

Zatiaľ čo kryptomenový balíček posunul Česko medzi najpriateľskejšie krypto krajiny v rámci Európy a najprívetivejšie pre celé kryto odvetvie, na Slovensku je to zatiaľ presne naopak. Česká republika je jedno z najvýznamnejších európskych centier kryptomenového priemyslu, a čo Slovensko? V oficiálne zverejnených materiáloch a pilieroch dokumentu „Vízia Slovensko 2040" sa explicitná zmienka o digitálnych aktívach alebo kryptomenách nenachádza.

Na schválenú Víziu plynule nadväzuje podrobnejší dokument – Stratégia Slovensko 2040 (očakávaná začiatkom roka 2027). Táto stratégia má rozpracovať všeobecné ciele do podoby konkrétnych legislatívnych a ekonomických opatrení vrátane ich financovania. Až v tomto nadväzujúcom materiáli sa ukáže, či experti navrhnú špecifické regulácie alebo podporu pre sektor digitálnych aktív a blockchainových technológií.

Slovenská daňová legislatíva zatiaľ nepraje investorom do digitálnych aktív tí, ktorí si nejaké krypto nakúpili si radšej vyberú dlhodobé držanie kryptomien (napríklad Bitcoinu), teda radšej neodpredajú. Iná možnosť je preniesť si svoje „stredisko životných záujmov" do ČR, čo nie je triviálne, ale nie je to ani veľký problém. Ďalšia kategória Slovákov sa presťahuje do Česka? To snáď nie. Verím, že Slovenská kryptomenová asociácia (SKMA) intenzívne komunikuje so štátnymi orgánmi, Národnou bankou Slovenska (NBS) a s tvorcami legislatívy a je len otázkou času, kedy sa legislatíva zmení.

Autorom článku je Ing. Miroslav Krajčovič
predseda Rady starších SAF

Ďalšie čítanie:

https://www.ckma.cz/cs/blog/tz-prezident-pavel-podepsal-kryptomenovy-balicek
https://cryptotaxlaw.sk/oslobodenie-prijmov-z-predaja-kryptoaktiv-v-ceskej-republike-od-2025/
https://forbes.cz/blizi-se-chaos-na-kryptotrzich-unijni-licenci-ziskalo-v-cesku-jen-deset-firem/
https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-byznys-meny-kryptomeny-vlada-schvalila-regulaci-trhu-s-kryptoaktivy-dohled-nad-trhem-zajisti-cnb-250107
https://cryptotaxlaw.sk/kryptoaktiva-a-dane-v-roku-2026/
https://lukacikpartners.sk/ako-neplatit-dane-z-kryptomien-legalne-kompletny-sprievodca-danovou-optimalizaciou
https://www.fakturaonline.sk/podnikatelov-sprievodca/dane/dan-z-prijmov/zdanenie-kryptomien-2026
https://www.e15.cz/kryptomeny/fico-versus-krypto-nova-slovenska-vlada-rusi-vyhodnejsi-zdaneni-zisku-z-virtualnich-men-1412329#
https://e.dennikn.sk/3714876/vlada-pri-zdaneni-kryptomien-a-vynosov-z-podielovych-fondov-dala-na-odorove-lego-kocky/
https://www.goldengate.cz/slovnik-pojmu/hodl
https://www.teraz.sk/najnovsie/premier-odstartoval-proces-tvorby-viz/936801-clanok.html
https://www.bdoslovakia.com/sk-sk/spravy/danova-rezidencia-presun-podnikania-do-zahranicia-co-potrebuju-vediet-podnikatelia-a
https://www.skma.sk/vyrocna-sprava/

Kryptoaktíva pod drobnohľadom: Čo DAC8 znamená pre finančného manažéra

Kamil ŠČERBA – Roman KULLA

Od roku 2026 poskytovatelia služieb kryptoaktív zbierajú údaje, ktoré budú prvýkrát oznamovať v roku 2027. Finančné správy tak získajú ďalší zdroj informácií o obchodoch podnikov aj jednotlivcov. Pre finančného manažéra sa tým zvyšuje význam dobre vedenej evidencie: údaje z búrz a peňaženiek musí vedieť prepojiť s účtovníctvom a daňovým priznaním. Oznámená hodnota obchodov pritom sama osebe ešte nehovorí, aký je základ dane.

Kamil Ščerba

Roman Kulla

Podnik sa s kryptoaktívami nemusí stretnúť iba pri investovaní. Môže ich prijať od zákazníka ako úhradu faktúry alebo ich využívať pri práci s digitálnou platformou. Popri cene a bezpečnosti úschovy potom potrebuje vyriešiť aj menej viditeľnú stránku obchodu: kto ho schválil, aké doklady sú k dispozícii a ako sa zachytí v účtovníctve a daniach. S príchodom DAC8 treba počítať aj s tým, že časť údajov dostane správca dane priamo od poskytovateľa služby. Dobre usporiadané podklady preto podniku uľahčia nielen uzávierku, ale aj prípadné vysvetľovanie rozdielov.

Čo DAC8 mení

Za označením DAC8 stojí smernica Rady (EÚ) 2023/2226, ktorá rozširuje administratívnu spoluprácu v oblasti daní. Pre kryptoaktíva zavádza pravidlá preverovania používateľov a oznamovania ich transakcií. Získané informácie si následne vymieňajú príslušné orgány. Rámec nadväzuje na medzinárodný štandard Crypto-Asset Reporting Framework (CARF) a má daňovým správam sprístupniť údaje aj o cezhraničných obchodoch, ku ktorým sa doteraz mohli dostávať ťažšie. [1; 4]

Slovenská úprava je obsiahnutá najmä v § 15a až 15i zákona č. 359/2015 Z. z. Podrobnosti preverovania používateľov dopĺňa vyhláška Ministerstva financií SR č. 446/2015 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2026. Pri čítaní týchto pravidiel treba rozlišovať dve povinnosti: poskytovateľ oznamuje údaje, zatiaľ čo podnik zodpovedá za správne účtovné a daňové posúdenie vlastných transakcií. Jedna povinnosť nenahrádza druhú. [2; 3]

DAC8 neurčuje spoločnú sadzbu dane z príjmov z kryptoaktív ani jednotné podmienky oslobodenia. Nemení sa ňou ani spôsob účtovania. Užitočné je tiež odlíšiť ju od nariadenia MiCA, ktoré upravuje fungovanie trhu a poskytovanie služieb kryptoaktív. DAC8 sa sústreďuje na daňovú transparentnosť. Aj keď teda správca dane pozná používateľa a objem jeho obchodov, pri určení dane musí naďalej vychádzať z povahy transakcií a príslušných národných pravidiel. [1; 2]

Poskytovateľ služby a podnik majú rozdielne úlohy

Oznamovanie sa vzťahuje na oznamujúcich poskytovateľov služieb kryptoaktív v zákonom vymedzenom rozsahu. Slovenská úprava zahŕňa aj kategóriu prevádzkovateľov kryptoaktív, teda ďalších poskytovateľov vykonávajúcich výmenné transakcie pre používateľa alebo v jeho mene. Určenie štátu, v ktorom sa plnia povinnosti, závisí od zákonných väzieb a pravidiel predchádzajúcich duplicitnému oznamovaniu. Nestačí preto vychádzať iba zo sídla platformy alebo z jej obchodného označenia. [2, § 15a, § 15b a § 15h]

Spoločnosť, ktorá cez burzu nakupuje a predáva kryptoaktíva na vlastný účet, sa tým automaticky nestáva oznamujúcim poskytovateľom. Je používateľom, o ktorom môže poskytovateľ oznamovať informácie. Preto ju môže požiadať napríklad o potvrdenie daňovej rezidencie či doplnenie identifikačných údajov. Pri subjektoch sa za stanovených podmienok preverujú aj ovládajúce osoby. Tu záleží na presnom rozlíšení pojmov: aktívny subjekt a subjekt vylúčený z oznamovania majú v pravidlách odlišné postavenie. [2, § 15d; 3, § 18d]

Od postavenia podniku sa odvíja aj rozsah prípravy. Používateľ musí mať v poriadku svoje údaje a doklady k transakciám. Poskytovateľ navyše nastavuje preverovanie klientov, triedenie transakcií a elektronické oznamovanie. Časť spracovania môže zveriť externej firme, zodpovednosť za splnenie povinností mu však zostáva. [2, § 22 ods. 8]

Údaje sa zbierajú už v roku 2026

Prvé oznámenie príde až v roku 2027, prípravu však nemožno odložiť na posledné týždne pred jeho podaním. Zber sa týka už prvého oznamovacieho obdobia od roku 2026. Chýbajúce údaje sa pritom spätne získavajú podstatne ťažšie než pri nadviazaní obchodného vzťahu alebo pri samotnej transakcii. Pri existujúcich používateľoch z členských štátov treba sledovať aj termín získania a overenia čestného vyhlásenia podľa vyhlášky. Základné termíny približuje nasledujúci prehľad. [2; 3]

Termín	Význam pre prax
1. január 2026	Začiatok prvého oznamovacieho obdobia a zberu údajov podľa nových pravidiel.
Do 1. januára 2027	Získanie a preverenie čestných vyhlásení existujúcich používateľov z členských štátov podľa § 18c a § 18d vyhlášky.
31. máj 2027	Prvé oznámenie poskytovateľa slovenskému príslušnému orgánu za rok 2026. Zákonnú lehotu nemožno predĺžiť.
30. september 2027	Termín následnej automatickej výmeny informácií za rok 2026 medzi príslušnými orgánmi.

Zdroj: zákon č. 359/2015 Z. z., najmä § 15h ods. 13 a § 20a, vyhláška č. 446/2015 Z. z., § 18c a § 18d, a informácie Finančného riaditeľstva SR. [2; 3; 5]

Termín podania oznámenia poskytovateľom si netreba zamieňať s termínom výmeny informácií medzi štátmi. Slovenský poskytovateľ nemôže čakať do septembra 2027; svoje oznámenie podáva v májovej lehote. Zákon od neho vyžaduje aj oznámenie skutočnosti, že počas príslušného obdobia neuskutočnil žiadnu oznamovanú transakciu pre žiadneho používateľa podliehajúceho oznamovaniu. [2, § 15h ods. 13]

Zahraničná platforma a slovenská daňová rezidencia

Účet na zahraničnej platforme neznamená, že sa údaje o slovenskom podniku nedostanú k slovenskému správcovi dane. Ak poskytovateľ oznamuje údaje orgánu iného členského štátu a používateľ je identifikovaný ako slovenský daňový rezident, informácie môžu do Slovenskej republiky prísť automatickou výmenou. Rozhodujúca je preto daňová rezidencia používateľa, nie samotné miesto, kde má vedený účet. [1; 2, § 21a]

V skupine spoločností môže situáciu skomplikovať obchodovanie v mene iného subjektu. Ak účet vedie jedna spoločnosť, ale aktíva patria druhej, z dokumentácie musí byť zrejmé, za koho koná a na akom základe. Rovnako platí, že prevod medzi dvoma spoločnosťami v skupine nie je automaticky presunom majetku jedného vlastníka. Poskytovateľ aj účtovné oddelenie potrebujú vedieť, ktorej právnickej osobe aktíva skutočne patria. [2, § 15d ods. 6]

Pri platforme mimo EÚ závisí postup od jej konkrétneho postavenia a uplatniteľných pravidiel. CARF vytvára medzinárodný základ výmeny, neznamená však rovnaký rozsah a načasovanie oznamovania v každom štáte. Podnik by si mal preto pri výbere partnera overiť aj to, kto službu právne poskytuje, aké výpisy dostane a či si vie stiahnuť úplnú históriu obchodov. Samotné označenie platformy za európsku alebo zahraničnú na takéto posúdenie nestačí. [1; 2, § 15e]

Čo oznámené sumy hovoria o výsledku obchodovania

Poskytovateľ oznamuje identifikačné údaje používateľa spolu s údajmi o jeho transakciách. Pri jednotlivých typoch oznamovaných kryptoaktív uvádza príslušné súhrnné sumy alebo reálne trhové hodnoty, počty jednotiek a podľa kategórie aj počty transakcií. Osobitne sa sledujú nadobudnutia a odpredaje za oficiálnu menu, výmeny za iné kryptoaktíva a prevody. Výsledkom je prehľad transakcií v predpísanej štruktúre; konečný zisk používateľa z neho nemusí byť priamo zistiteľný. [2, § 15g a § 15h ods. 9]

Rozdiel dobre vidieť na jednoduchom predaji. Spoločnosť kúpi kryptoaktívum za 20 000 eur a celé ho neskôr predá za 26 000 eur. Ak odhliadneme od poplatkov a ďalších účtovných vplyvov, rozdiel medzi cenami je 6 000 eur. Hrubá prijatá suma pri predaji však predstavuje 26 000 eur. Na určenie základu dane preto nestačí prevziať túto sumu z oznámenia. Treba zohľadniť vstupné ocenenie, časovú príslušnosť a prípadné daňové úpravy, a to aj vtedy, keď poskytovateľ vykázal tiež pôvodné nadobudnutie.

Ak spoločnosť používa viacero platforiem, nadväznosť sa môže ľahko stratiť. Burza, cez ktorú sa aktívum predá, nemusí poznať jeho pôvodnú obstarávaciu cenu z inej platformy. Históriu nadobudnutia preto uchováva podnik a prepája ju s neskorším úbytkom. Ročný súhrn jednej burzy mu môže pomôcť pri kontrole, úplnú evidenciu portfólia však nenahradí.

Podobnú pozornosť si vyžaduje výmena jedného kryptoaktíva za iné. Slovenská definícia predaja na účely dane z príjmov zahŕňa aj takúto výmenu. Predpoklad, že daňové dôsledky vzniknú až pri prevode eur na bankový účet, preto všeobecne neplatí. Finančná správa tento princíp vysvetľuje aj na príkladoch fyzickej osoby mimo podnikania. Pri spoločnosti treba konkrétne dôsledky posúdiť podľa jej daňového režimu a príslušných účtovných pravidiel. [6]

Do tejto súvislosti patrí aj hranica 50 000 USD pri oznamovaných transakciách maloobchodných platieb. Zákon ju používa na vymedzenie osobitného druhu transakcie. Nie je to všeobecná hranica, pod ktorou by všetky nákupy, predaje a prevody kryptoaktív zostávali mimo oznamovania. Už vôbec z nej nevyplýva oslobodenie príjmu od dane. [2, § 15c ods. 3]

Pri stakingu treba oddeliť vklad od odmeny

Evidencia sa ďalej komplikuje, keď podnik využíva výnosové produkty. Slovenský zákon zahŕňa medzi služby kryptoaktív aj staking a požičiavanie. Rovnaký názov produktu na dvoch platformách však ešte nezaručuje rovnakú ekonomickú podstatu, účtovanie ani daňové dôsledky. Pri posudzovaní sa preto treba vrátiť k zmluvným podmienkam a overiť, čo sa s aktívami v skutočnosti deje. [2, § 15a písm. c)]

Z výpisu by malo byť možné odlíšiť vložené aktíva od pripísaných odmien, zrážok a množstva vráteného pri ukončení produktu. Samotný príjem kryptoaktíva na účet totiž nemusí byť novou odmenou. Môže ísť o vrátenie pôvodného vkladu alebo o obe položky naraz. Automatický import bez tohto rozlíšenia môže vrátenú istinu nesprávne vykázať ako výnos. Ďalší záznam potrebuje aj odmena v inom tokene či jej automatické opätovné investovanie.

Pri požičiavaní by dokumentácia mala vysvetliť, komu podnik aktíva poskytol, za akých podmienok a aký nárok tým získal. Pri stakingu záleží aj na tom, kedy môže s odmenou nakladať a aké obmedzenia sa vzťahujú na vložené aktíva. Oznamovanie DAC8 tieto otázky za podnik nevyrieši. Okamih účtovného výnosu a vzniku zdaniteľného príjmu sa naďalej posudzuje podľa konkrétnej transakcie a uplatniteľných pravidiel.

Presun do vlastnej peňaženky treba vedieť vysvetliť

Oznamovanie sa nekončí pri obchodoch uskutočnených v rámci jednej burzy. Slovenský zákon zahŕňa aj príslušné prevody na externé adresy a osobitne sleduje prevody na adresy, pri ktorých nie je známe spojenie s poskytovateľom služieb kryptoaktív alebo finančnou inštitúciou. Zároveň však nemožno očakávať, že DAC8 zachytí každú neskoršiu operáciu vykonanú výlučne mimo oznamujúceho poskytovateľa. [2, § 15c a § 15h ods. 9]

Predstavme si spoločnosť, ktorá odošle kryptoaktívum z účtu na burze do vlastnej peňaženky. Ak sa zmení iba miesto úschovy, bez zmeny vlastníctva a bez protiplnenia, nejde týmto presunom o predaj. Poskytovateľ ho napriek tomu môže vykázať v príslušnej kategórii oznamovaných prevodov. Spoločnosť preto potrebuje doložiť, že prijímajúcu peňaženku kontroluje ona sama. Osobitne musí posúdiť aj prípadný poplatok.

Pomôže identifikátor transakcie spolu s evidenciou odosielajúcej a prijímajúcej adresy, času a množstva. Tieto údaje umožnia spojiť odchádzajúcu operáciu s prichádzajúcou. Záznam na blockchaine síce potvrdí prevod, nemusí však objasniť jeho hospodársky dôvod ani vlastníka adresy. K technickým údajom preto patrí aj vysvetlenie, z ktorého účtovník alebo správca dane pochopí, prečo sa prevod uskutočnil.

Úhrada faktúry v kryptoaktíve a jeho neskorší predaj

Kryptoaktívum sa môže do podniku dostať aj ako platba od zákazníka. Spoločnosť napríklad vystaví faktúru na 10 000 eur a zákazník ju v ten istý deň uhradí dohodnutým množstvom kryptoaktíva v hodnote 10 000 eur. Spoločnosť ho neskôr predá za 12 000 eur. V tomto zjednodušenom príklade ponechajme bokom poplatky aj priebežné zmeny účtovného ocenenia.

Pri spracovaní treba od seba oddeliť dodanie tovaru alebo služby, úhradu pohľadávky a následný predaj prijatého aktíva. Rozdiel medzi hodnotou pri prijatí a predajnou cenou je 2 000 eur; účtovné a daňové posúdenie však musí pokryť všetky uvedené udalosti. Platforma môže mať k dispozícii iba údaj o predaji za 12 000 eur. Prepojenie s pôvodnou faktúrou a dôvod nadobudnutia jej už zo súhrnu vyplývať nemusia. Tieto súvislosti preukazuje podnik vlastnými dokladmi.

Pre finančného manažéra tým vzniká aj otázka likvidity. Prijaté kryptoaktívum ešte nie je eurom, z ktorého podnik zaplatí svoje záväzky. Vopred by preto malo byť jasné, či sa takéto platby bezodkladne premieňajú, alebo sa aktíva ponechávajú v držbe. Rovnako treba určiť, kto o tom rozhoduje a aké cenové riziko môže podnik prijať. Evidencia pre DAC8 tak prirodzene súvisí s riadením peňažných tokov aj s kontrolou majetku.

Čo by mal finančný manažér nastaviť

Začať sa dá súpisom účtov, platforiem a peňaženiek, ktoré podnik používa. Pri každej položke by malo byť zrejmé, komu patrí, kto s ňou môže nakladať a odkiaľ sa získavajú doklady. Osobitnú pozornosť si zaslúži oddelenie podnikových a súkromných operácií, najmä keď s kryptoaktívami pracuje priamo konateľ alebo zamestnanec. Bez tohto základu sa spoľahlivá evidencia buduje ťažko.

Na súpis nadväzuje jednotný transakčný register. Má zachytiť dátum a čas, druh a množstvo aktíva, dôvod operácie, hodnotu v použitej mene, zdroj ocenenia a poplatok. K záznamu patrí aj identifikácia dokladu alebo prevodu. Pri platbe od zákazníka umožní nájsť príslušnú faktúru, pri internom presune zase prijímajúcu vlastnú adresu. Takto vedená interná evidencia je podrobnejšia než súhrnné polia oznámenia; práve tento detail však umožňuje vysvetliť, čo sa v podniku odohralo.

Register treba pravidelne porovnávať so skutočnými zostatkami. Pri každom aktíve musí súčet počiatočného stavu, prírastkov a úbytkov vysvetľovať konečný stav. Pri tejto kontrole sa dajú odhaliť duplicitne zaznamenané presuny medzi platformami, vynechané poplatky aj rozdiely spôsobené kurzom či časovým pásmom. Súhrn platformy sa môže od účtovného výsledku oprávnene líšiť. Podnik však musí vedieť ukázať, z čoho rozdiel vznikol.

Rovnako dôležité je priebežne vybavovať požiadavky poskytovateľa. Údaje o daňovej rezidencii majú zodpovedať skutočnosti a pri zmene sa aktualizujú. Ak používateľ neposkytne požadované informácie ani po prvej žiadosti a dvoch následných výzvach, poskytovateľ mu musí zabrániť vo vykonávaní oznamovaných transakcií, nie však skôr než po uplynutí 60 dní od odoslania žiadosti. Nevybavená výzva tak môže podniku obmedziť obchodovanie práve v čase, keď potrebuje transakciu uskutočniť. [2, § 22 ods. 16; 3]

Podnik, ktorý je sám oznamujúcim poskytovateľom, má širší okruh úloh. Musí prideliť zodpovednosť za preverovanie, oceňovanie a elektronické podanie, posúdiť prípadnú registračnú povinnosť podľa § 15i a zabezpečiť kontrolu údajov pred ich odovzdaním. Pri príprave oznámenia môže vychádzať z technických podkladov DAC8/CARF zverejňovaných finančnou správou. Použitý formát a validácie si však treba overiť podľa aktuálnych podmienok podania. [2; 5]

Kto zodpovedá za kontrolu údajov

Ani dobre navrhnutý register nepomôže, ak sa nevie, kto zaň zodpovedá. Osoba vykonávajúca obchody zabezpečuje výpisy a vysvetľuje transakcie, účtovné oddelenie ich zachytáva a zosúlaďuje a daňový špecialista posudzuje sporné prípady. Finančný manažér schvaľuje pravidlá a dohliada na vyriešenie rozdielov. Pri významnejších objemoch je vhodné, aby prevod nevykonávala, neschvaľovala a nekontrolovala tá istá osoba.

Zostatky možno kontrolovať mesačne alebo štvrťročne podľa rozsahu činnosti podniku. Evidencia sa porovná s výpismi poskytovateľov a stavmi vlastných peňaženiek, pričom nezvyčajné pohyby, chýbajúce vstupné ceny a nepriradené prevody sa riešia priebežne. Pri uzávierke potom netreba spätne rekonštruovať celý rok z neúplných exportov. Ak sa záznam opraví, spolu s opravou má zostať aj vysvetlenie jej dôvodu.

Pri odovzdávaní a archivácii dokladov treba myslieť aj na ochranu údajov. Prístup k nim majú mať ľudia, ktorí ich potrebujú na svoju prácu; podklady pre externého účtovníka sa majú prenášať zabezpečeným spôsobom. Prístupové heslá a súkromné kľúče k peňaženkám do účtovnej dokumentácie nepatria. Preukazovanie vlastníctva a pohybu aktív nesmie vystaviť podnik zbytočnému riziku ich straty či neoprávneného prevodu.

Samotné údaje ešte potrebujú vysvetlenie

Automatická výmena môže správcovi dane pomôcť odhaliť rozdiel medzi údajmi poskytovateľa a tým, čo priznal daňovník. Z objemu oznámených transakcií sa však nedá bez ďalšieho určiť výška zatajeného príjmu. Treba rozpoznať, čo bolo predajom, čo iba presunom medzi vlastnými účtami a čo úhradou záväzku alebo odmenou. Až potom možno zohľadniť náklady a príslušné daňové pravidlá. Do akej miery sa nový systém premietne do výberu daní, ukážu skúsenosti s jeho používaním.

Príprava podniku má preto konkrétny cieľ: ku každej podstatnej operácii vedieť nájsť doklad a vysvetliť jej zachytenie v evidencii, účtovníctve aj daňovom priznaní. Ak tieto väzby vznikajú priebežne už v roku 2026, prvé oznamovanie v roku 2027 nebude dôvodom na náročné dodatočné dohľadávanie podkladov. Finančný manažér bude mať zároveň lepší prehľad o majetku, s ktorým podnik pracuje, a o rizikách, ktoré pri tom prijíma.

Autormi článku sú Ing. Kamil Ščerba, PhD. a Ing. Roman Kulla
z Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici

Použité zdroje

[1] RADA EURÓPSKEJ ÚNIE. 2023. Smernica Rady (EÚ) 2023/2226 zo 17. októbra 2023, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní. [online]. [cit. 2026-10-21]. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32023L2226

[2] SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 359/2015 Z. z. o automatickej výmene informácií o finančných účtoch na účely správy daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Znenie účinné od 1. januára 2026. [online]. [cit. 2026-10-21]. https://static.slov-lex.sk/static/SK/ZZ/2015/359/20260101.html

[3] MINISTERSTVO FINANCIÍ SR. Vyhláška č. 446/2015 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti preverovania finančných účtov oznamujúcimi finančnými inštitúciami. Znenie účinné od 1. januára 2026, najmä § 18b až § 18e. [online]. [cit. 2026-10-21]. https://static.slov-lex.sk/static/SK/ZZ/2015/446/20260101.html

[4] EURÓPSKA KOMISIA. DAC8. Taxation and Customs Union. [online]. [cit. 2026-10-21]. https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/tax-transparency-cooperation/administrative-co-operation-and-mutual-assistance/directive-administrative-cooperation-dac/dac8_en

[5] FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SR. 2026. Povinnosti poskytovateľov služieb kryptoaktív a ich používateľov od 1.1.2026. [online]. [cit. 2026-10-21]. https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/AVI/2026/2026.02.04_DAC8_CARF_povin.pdf
[6] FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SR. Príjmy z predaja kryptoaktív u nepodnikateľa. [online]. [cit. 2026-10-21]. https://podpora.financnasprava.sk/293880-Pr%C3%ADjmy-z-predaja--kryproakt%C3%ADv--u-nepodnikate%C4%BEa-

Keď firma obchoduje s kryptoaktívami: Účtovné a daňové súvislosti

Kamil ŠČERBA – Roman KULLA

Podnik môže kryptoaktívum kúpiť, dostať ho ako platbu od zákazníka alebo ho vymeniť za iné digitálne aktívum. Každá z týchto situácií má vlastné účtovné a daňové súvislosti. Pre finančného manažéra preto nie je dôležitá iba cena zobrazená na burze. Potrebuje vedieť, ako sa aktívum dostalo do majetku, v akej hodnote sa eviduje a čo sa s ním stalo neskôr. Práve tieto súvislosti vysvetľujú, prečo sa účtovný výsledok nemusí zhodovať s tým, čo vstúpi do základu dane.

S pravidlami DAC8 sa k daňovým správam dostane viac údajov o transakciách. Ani podrobný výpis z platformy však nemusí objasniť dôvod prijatia aktíva alebo jeho vstupnú cenu pri neskoršom predaji. Na tému evidencie preto nadviažeme praktickými príkladmi pre obchodné spoločnosti, ktoré účtujú podľa slovenských postupov podvojného účtovníctva. Pozornosť venujeme bežným kryptoaktívam, ako sú bitcoin a ether, spadajúcim do režimu § 17 ods. 10 písm. c) postupov účtovania. Pri osobitných druhoch tokenov môže byť riešenie odlišné. [1; 2]

Čo podnik v skutočnosti drží

Pri výbere účtu sa oplatí začať tým, čo konkrétny token predstavuje. Bežné kryptoaktívum sa účtuje na účte vytvorenom v účtovej skupine 25 – Krátkodobý finančný majetok. V príkladoch použijeme účet 258 – Kryptoaktíva; ide o príklad účtu, ktorý si účtovná jednotka zavedie do svojho účtového rozvrhu. Úbytok sa zachytí na ťarchu účtu 568 – Ostatné finančné náklady a príslušný výnos v prospech účtu 668 – Ostatné finančné výnosy. [2, § 46 ods. 6]

Pri tokenoch elektronických peňazí sa postupuje inak. Patria do účtovej skupiny 22, napríklad na účet 222 – Tokeny elektronických peňazí. Osobitné pravidlá má aj uplatnenie úžitkového tokenu na tovar či službu jeho emitenta. Postup použitý pri bitcoine tak nemožno bez posúdenia prevziať na každý produkt v ponuke platformy. Záleží na právach, ktoré token svojmu držiteľovi poskytuje. [2, § 46 ods. 2 a 6]

Účtovné ocenenie a daňová vstupná cena

Zákon o účtovníctve vyžaduje pri odplatne nadobudnutom kryptoaktíve ocenenie reálnou hodnotou. Vychádza sa z trhovej ceny v deň uskutočnenia účtovného prípadu, zistenej zo zvoleného verejného trhu spôsobom, ktorý určila účtovná jednotka. Ten sa pri danom kryptoaktíve počas účtovného obdobia používa rovnako. Pri úbytkoch možno za zákonných podmienok uplatniť vážený aritmetický priemer alebo metódu FIFO. Výber postupu má byť zrozumiteľný aj pri spätnej kontrole evidencie. [1, § 25 ods. 1 písm. h), § 25 ods. 5 a § 27 ods. 13]

Pre daňovú vstupnú cenu je rozhodujúce, ako podnik aktívum nadobudol. Pri kúpe sa vychádza z obstarávacej ceny, pri výmene za iné kryptoaktívum z reálnej hodnoty. Reálna hodnota sa použije aj pri nadobudnutí predajom tovaru alebo služby. Účtovná hodnota a daňová vstupná cena tak môžu byť rovnaké, nemožno to však predpokladať pri každom obchode. Podnik ich preto sleduje oddelene a posúdi aj súvisiace poplatky. Konečná suma vo výpise sama nevysvetlí, ako sa poplatok účtuje a či ovplyvňuje daňovú vstupnú cenu. [3, § 25b]

Aby bolo v príkladoch dobre vidieť jednotlivé súvislosti, ponecháme bokom poplatky a daň z finančných transakcií. Príklady na seba nenadväzujú. Ak nie je uvedené inak, kúpna cena sa zhoduje s reálnou hodnotou pri nadobudnutí. Pri obchodoch za eurá predpokladáme priame vyrovnanie s protistranou; prípadný vklad

eur na platformu pred nákupom by sa účtoval podľa svojho skutočného právneho charakteru. Na zúčtovanie ostatných pohľadávok a záväzkov používame účty 315 a 379.

Nákup a predaj za eurá

Začnime nákupom za eurá. Spoločnosť kúpi kryptoaktívum za 20 000 eur a celé ho ešte v tom istom účtovnom období predá za 26 000 eur. Pri kúpe nadobúda finančný majetok. Náklad na predané aktívum sa zachytí až pri jeho úbytku, hoci peniaze z účtu odišli už skôr. Pri predaji sa zase účtuje celý výnos; samotný rozdiel medzi nákupnou a predajnou cenou na jeho zachytenie nestačí.

Účtovný prípad	Suma v eurách	MD	D
Nadobudnutie kryptoaktíva	20 000	258	379
Úhrada záväzku z nákupu	20 000	379	221
Pohľadávka z predaja	26 000	315	668
Úbytok predaného kryptoaktíva	20 000	568	258
Inkaso pohľadávky na bankový účet	26 000	221	315

Zdroj: vlastné modelové príklady podľa slovenských postupov účtovania a zákona o dani z príjmov. [2; 3]

Predaj v tomto prípade zvýši výsledok hospodárenia o 6 000 eur. Daňová vstupná cena je tiež 20 000 eur, a keďže model neobsahuje ďalšie rozdiely, rovnaká suma sa prejaví aj pri zisťovaní základu dane. Ide o vplyv tohto obchodu. Celkový základ dane spoločnosti a výsledná daň sa určia až po zohľadnení ostatnej činnosti a potrebných úprav. [3, § 17 a § 19 ods. 2 písm. v)]

Situácia sa zmení, ak podnik zaplatí 20 000 eur, no reálna hodnota podľa zvoleného trhu pri kúpe dosiahne 20 500 eur. Rozdiel 500 eur sa v tomto prípade zachytí vo výnosoch, ale podľa § 17 ods. 3 písm. o) nevstúpi do základu dane. Ak sa aktívum neskôr predá za 26 000 eur, účtovný náklad na úbytok bude 20 500 eur. Daňová vstupná cena bez ďalších nákladov pritom zostáva 20 000 eur. Evidencia musí tento rozdiel uchovať až do vyradenia; jeho vysvetlenie sa nekončí účtovaním nákupu. [2; 3]

Aj výmena medzi kryptoaktívami má daňové dôsledky

Podnik nemusí pri obchode dostať eurá, aby musel riešiť jeho výsledok. Predstavme si spoločnosť, ktorá drží aktívum A s účtovnou hodnotou aj daňovou vstupnou cenou 15 000 eur a vymení ho za aktívum B. Reálna hodnota odovzdávaného aj prijímaného množstva pri výmene je 18 000 eur. Z majetku teda ubudne jedno aktívum a pribudne iné.

Účtovný prípad	Suma v eurách	MD	D
Pohľadávka z odovzdania aktíva A	18 000	315	668
Úbytok aktíva A v účtovnej hodnote	15 000	568	258 A
Nadobudnutie aktíva B	18 000	258 B	379
Vzájomné vyrovnanie pohľadávky a záväzku	18 000	379	315

Zdroj: vlastné modelové príklady podľa slovenských postupov účtovania a zákona o dani z príjmov. [2; 3]

Účty 258 A a 258 B v tabuľke označujú analytické členenie podľa druhu aktíva. Z výmeny vznikne účtovný výsledok 3 000 eur a rovnaký je v tomto príklade aj jej vplyv na základ dane. Prijaté aktívum B má daňovú vstupnú cenu 18 000 eur. Zákon zahŕňa medzi predaje aj výmenu za iné kryptoaktívum a vychádza z reálnej

hodnoty ku dňu výmeny. Daňové posúdenie sa preto neodkladá na čas, keď si spoločnosť pošle eurá na bankový účet. [3, § 2 písm. ai), § 17 ods. 43 a § 25b]

Tento rozdiel medzi výsledkom a peňažným tokom je dôležitý pre plánovanie likvidity. Spoločnosť dosiahla výsledok, ktorý môže zvýšiť základ dane, ale eurá z obchodu nemá. Ak uskutočňuje takéto výmeny pravidelne, musí pri plánovaní zdrojov myslieť aj na daňové povinnosti, hoci väčšinu majetku ďalej drží v kryptoaktívach.

Zákazník uhradí faktúru kryptoaktívom

Iná situácia nastane, keď kryptoaktívom zaplatí zákazník. Spoločnosť, ktorá nie je platiteľom DPH, mu dodá službu za 10 000 eur. Pohľadávku zákazník uhradí dohodnutým množstvom kryptoaktíva v reálnej hodnote 10 000 eur. Spoločnosť prijaté množstvo neskôr predá za 12 000 eur. V účtovníctve treba postupne zachytiť dodanie služby, vyrovnanie pohľadávky a následný predaj aktíva.

Účtovný prípad	Suma v eurách	MD	D
Faktúra za dodanú službu	10 000	311	602
Úhrada pohľadávky prijatím kryptoaktíva	10 000	258	311
Pohľadávka z následného predaja aktíva	12 000	315	668
Úbytok predaného kryptoaktíva	10 000	568	258
Inkaso z predaja na bankový účet	12 000	221	315

Zdroj: vlastné modelové príklady podľa slovenských postupov účtovania a zákona o dani z príjmov. [2; 3]

Zo služby vznikol výnos 10 000 eur, kým neskorší predaj kryptoaktíva priniesol finančný výsledok 2 000 eur. Pri samotnom prijatí aktíva na úhradu pohľadávky sa druhý výnos z tej istej služby neúčtuje. Výsledok hospodárenia sa tak pred zohľadnením nákladov na poskytnutie služby zvýši spolu o 12 000 eur. Daňová vstupná cena prijatého aktíva je 10 000 eur. Ak by spoločnosť bola platiteľom DPH, musela by vyriešiť aj daň z pôvodného dodania. Úhrada kryptoaktívom nemení dodanú službu na oslobodené finančné plnenie. [3; 4]

Podnik zaplatí dodávateľovi kryptoaktívom

Spoločnosť prijme službu za 6 000 eur a zaplatí ju vlastným kryptoaktívom. Odovzdávané množstvo má pri úhrade reálnu hodnotu 6 000 eur, jeho účtovná hodnota aj daňová vstupná cena sú však 5 000 eur. Spoločnosť ani dodávateľ v tomto samostatnom príklade nie sú platiteľmi DPH.

Účtovný prípad	Suma v eurách	MD	D
Faktúra dodávateľa za prijatú službu	6 000	518	321
Vyrovnanie záväzku odovzdaním kryptoaktíva	6 000	321	668
Úbytok odovzdaného kryptoaktíva	5 000	568	258

Zdroj: vlastné modelové príklady podľa slovenských postupov účtovania a zákona o dani z príjmov. [2; 3]

Náklad na prijatú službu je 6 000 eur a z použitia kryptoaktíva vznikne finančný výsledok 1 000 eur. Spolu tieto udalosti znížia výsledok hospodárenia o 5 000 eur. Daňová uznateľnosť služby závisí od jej účelu a splnenia

zákonných podmienok. Zároveň treba posúdiť odovzdanie kryptoaktíva za službu ako predaj na účely dane z príjmov. Samotná prijatá faktúra a záznam o odoslaných jednotkách preto na úplné zachytenie obchodu nestačia. [3, § 2 písm. ai), § 17 ods. 43 a § 25b ods. 2]

Pri takýchto platbách záleží na spojení faktúry s konkrétnym prevodom. Výpis z peňaženky síce potvrdí, že aktívum odišlo, nemusí však ukázať, ktorý záväzok sa tým vyrovnal. V podkladoch by preto mala zostať aj dohoda s dodávateľom a spôsob určenia množstva a hodnoty pri úhrade. Ak sa faktúra vystaví v iný deň, než sa zaplatí, cenu kryptoaktíva z jedného dňa nemožno automaticky použiť aj na druhý.

Presun medzi vlastnými peňaženkami

Presun z vlastného účtu na platforme do vlastnej peňaženky má inú podstatu než predchádzajúce obchody. Ak sa nemení vlastník a nejde o prevod za protiplnenie, nevzniká predaj ani nový výnos. Pri analytickom sledovaní miest úschovy možno použiť zápis MD 258 – vlastná peňaženka / D 258 – platforma v doterajšej účtovnej hodnote. Celková hodnota majetku zostáva rovnaká. Prípadný sieťový alebo iný poplatok sa rieši samostatne; ak sa uhradí kryptoaktívom, ide o ďalšiu operáciu.

Podnik však musí vedieť doložiť, že išlo o jeho vlastné aktíva na oboch stranách prevodu. Identifikátor transakcie spolu s množstvom, časom a adresami treba prepojiť s dokladmi o vlastníctve alebo kontrole príslušných miest úschovy. Pri prevode medzi dvoma spoločnosťami v skupine už rovnaký postup nemusí byť správny. Aj keď majú spoločného spoločníka, každá vlastní svoj majetok samostatne.

Účtovná strata nemusí znížiť základ dane

Dôležitý rozdiel medzi účtovníctvom a daňami ukazuje predaj so stratou. Uvažujme spoločnosť, ktorá za celé zdaňovacie obdobie uskutoční iba tento jeden predaj. Predané množstvo má účtovnú hodnotu aj daňovú vstupnú cenu 20 000 eur, no predá sa za 18 000 eur. Výnos sa zachytí zápisom MD 315 / D 668 vo výške 18 000 eur a náklad zápisom MD 568 / D 258 vo výške 20 000 eur. V účtovníctve tak vznikne strata 2 000 eur.

Daňový výsledok bude odlišný. Podľa § 19 ods. 2 písm. v) zákona o dani z príjmov sa vstupné ceny predaných kryptoaktív uznávajú najviac do výšky úhrnu príjmov z ich predaja za zdaňovacie obdobie. V našom príklade sa preto daňovo uplatní 18 000 eur. Zvyšných 2 000 eur sa pri výpočte základu dane pripočíta k výsledku hospodárenia, takže táto strata nezníži základ dane z ostatnej činnosti spoločnosti. Ak by podnik uskutočnil viacero predajov, limit by sa posudzoval z príslušných úhrnov za obdobie, nie osobitne pri každom stratovom obchode. [3]

Pri odhade výsledku po zdanení preto nestačí sledovať nákupnú a predajnú cenu na burze. Finančný manažér potrebuje vedieť aj to, ktoré účtovné náklady sú daňovo uznané a aké rozdiely sa upravia v priznaní. Inak môže podnik očakávať daňovú úsporu, ktorá zo samotnej účtovnej straty nevyplýva.

Čo preveriť pri ročnej uzávierke

Pri uzávierke sa ľahko zamieňajú dve rôzne otázky: reálna hodnota pri nadobudnutí a cena, za ktorú sa aktívum obchoduje na konci roka. Pri bežnej držbe opísaných kryptoaktív slovenské pravidlá nepredpisujú plošné zvýšenie účtovnej hodnoty na aktuálnu burzovú cenu. Nerealizovaný trhový zisk z ročného prehľadu aplikácie preto nemožno jednoducho prevziať do výnosov. Prípadné zníženie hodnoty či strata majetku sa posudzujú osobitne podľa uplatniteľných zásad. [1, § 26 a § 27; 2]

Ak napríklad trhová hodnota držaného množstva vzrastie z 20 000 na 25 000 eur, samotný rast pri bežnej držbe neoprávňuje zaúčtovať ku koncu roka 5 000 eur zápisom MD 258 / D 668. Podnik však musí overiť stav majetku, prístup k nemu a nadväznosť jeho pohybov. Cenový prehľad z burzy mu pri tom môže poslúžiť ako podklad, dokladovú inventúru však nenahrádza.

Prácu pri uzávierke uľahčí vnútorná smernica, ktorá vopred určí verejný trh, spôsob zisťovania ceny, metódu oceňovania úbytkov a analytické členenie. Pri jednotlivých operáciách sa potom uchovajú doklady o ich dôvode, množstve, ocenení a prípadnom poplatku. Popri účtovnej hodnote musí zostať dohľadateľná aj daňová vstupná cena a spôsob jej uplatnenia. Najmä pri používaní viacerých platforiem sa tak dá predísť situácii, keď podnik pozná konečný zostatok, ale nevie vysvetliť, ako k nemu dospel.

Takto vedená evidencia je užitočná aj mimo účtovnej uzávierky. Finančnému manažérovi umožní rozlíšiť výsledok obchodovania od zmien peňažných tokov, posúdiť dostupnosť aktív na úhradu záväzkov a vysvetliť odchýlky medzi výpismi a účtovníctvom. Pri rozhodovaní sa potom môže oprieť o doložený stav majetku a jeho skutočný vplyv na výsledok podniku.

Autormi článku sú Ing. Kamil Ščerba, PhD. a Ing. Roman Kulla
z Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici

Použité zdroje

[1] SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve. Znenie účinné od 1. júna 2026. [online]. [cit. 2026-10-21]. Slov Lex

[2] MINISTERSTVO FINANCIÍ SR. Opatrenie zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Konsolidované znenie zverejnené Finančnou správou SR v roku 2026, najmä § 17 a § 46. [online]. [cit. 2026-10-21]. Finančná správa SR

[3] SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov. Znenie účinné od 1. januára 2026, najmä § 2 písm. ai), § 17 ods. 3 písm. o), § 17 ods. 43, § 19 ods. 2 písm. v) a § 25b. [online]. [cit. 2026-10-21]. Slov Lex

[4] FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SR. 2023. Metodické usmernenie č. 4/DPH/2023/MU k uplatňovaniu dane z pridanej hodnoty pri transakciách zahŕňajúcich kryptomeny. [online]. [cit. 2026-10-21]. Finančná správa SR

CBDC a nové riziká finančného systému

Peter KRIŠTOFÍK

Úvod

V prvom tohtoročnom čísle nášho časopisu sa články Miroslava Krajčoviča a Jany Hmírovej venovali technologickým, inštitucionálnym a implementačným aspektom pripravovaného digitálneho eura. Predkladaný článok na túto diskusiu nadväzuje z perspektívy risk manažmentu – zameriava sa na systémové riziká a potenciálne dôsledky digitálnych mien centrálnych bánk (Central Bank Digital Currencies – CBDC) pre stabilitu finančného systému. Namiesto opakovania základných charakteristík CBDC, ich technologického a inštitucionálneho dizajnu či aktuálneho stavu prípravy digitálneho eura sa sústreďuje na menej rozpracované otázky: kanály prenosu rizík, možné reťazenie nepriaznivých udalostí a praktické možnosti ich riadenia.

Diskusia o CBDC sa v posledných rokoch posunula od technologických experimentov k otázkam systémovej stability a budúcej architektúry finančného systému. Popri digitalizácii platieb a reakcii na rozmach kryptomien sa do popredia dostáva najmä ich potenciálny vplyv na bankový sektor, menovú politiku, kybernetickú bezpečnosť a finančné sprostredkovanie.

CBDC nemožno vnímať iba ako digitálnu alternatívu hotovosti. Najmä v prípade široko dostupných retailových CBDC ide o možnú zmenu vzťahu medzi verejnými a súkromnými peniazmi, keďže verejnosť by mohla držať digitálne peniaze emitované priamo centrálnou bankou. Takéto riešenie môže ovplyvniť postavenie komerčných bánk, spôsob financovania ich činnosti aj správanie používateľov v období finančnej neistoty.

V článku preto rozlišujeme medzi všeobecnými vlastnosťami CBDC a konkrétnym návrhom digitálneho eura. Rozsah a intenzita jednotlivých rizík závisia od zvoleného modelu, najmä od dostupnosti CBDC pre používateľov, limitov držby, spôsobu distribúcie a väzieb na komerčné banky. Z pohľadu risk manažmentu je kľúčové posudzovať nielen technologické prínosy, ale aj možné riziká disintermediácie bánk, likviditné a systémové riziká, kybernetické hrozby, regulačné dilemy a koncentráciu finančnej moci.

CBDC a riziko finančnej disintermediácie

Jednou z najvýznamnejších tém v diskusii o CBDC je potenciálne oslabenie tradičného bankového modelu. Komerčné banky dnes fungujú hlavne na princípe transformácie vkladov na úvery. Stabilita ich financovania je preto priamo závislá od schopnosti udržať klientské depozitá.

CBDC však vytvárajú alternatívu k bankovým vkladom. Ak by verejnosť mohla držať bezpečné digitálne peniaze priamo v centrálnej banke, časť depozít by sa mohla presunúť mimo komerčného bankového sektora. Tento proces sa označuje ako finančná disintermediácia.

Riziko je obzvlášť významné v období finančných kríz. V tradičných bankových krízach bol presun kapitálu z bánk limitovaný fyzickými a technologickými bariérami. Digitálne CBDC však umožňujú okamžitý presun veľkých objemov likvidity v reálnom čase. Moderné digitálne bankovníctvo, sociálne siete a instantné platobné systémy navyše môžu výrazne zrýchľovať šírenie paniky.

Príklad kolapsu Silicon Valley Bank v roku 2023 ukázal, že digitálne koordinované výbery vkladov môžu dosiahnuť bezprecedentnú rýchlosť. V prostredí CBDC by sa podobné procesy mohli ešte viac akcelerovať,

pretože klienti by mali k dispozícii prakticky bezrizikovú alternatívu vo forme digitálnych peňazí centrálnej banky. Treba však upozorniť, že prípad SVB nebol bankovým runom spôsobeným CBDC. Je ilustráciou toho, ako digitálne bankovníctvo, koncentrácia vkladov a rýchla koordinácia klientov môžu urýchliť odlev zdrojov; dostupnosť CBDC by za určitých podmienok mohla tento mechanizmus ďalej zosilniť.

Z pohľadu riadenia rizík preto vzniká zásadná otázka: ako navrhnúť CBDC tak, aby nenižovali stabilitu bankového financovania?

Medzi najčastejšie diskutované riešenia patria najmä limity držby CBDC, odstupňované úročenie, neúročené zostatky, hybridné modely distribúcie a mechanizmy spätnej likviditnej podpory bánk. Cieľom týchto opatrení je zabrániť tomu, aby sa digitálna mena centrálnej banky stala masívnou konkurenciou klasických bankových vkladov a destabilizovala financovanie komerčných bánk.

Jedným z najjednoduchších nástrojov sú limity držby CBDC. Centrálne banky uvažujú o tom, že jednotlivci alebo firmy budú môcť držať iba obmedzený objem digitálnej meny. V prípade digitálneho eura sa často diskutuje hranica približne 3 000 eur na osobu[1]. Takéto obmedzenie má znížiť riziko masového presunu depozít z komerčných bánk do bezpečnejších digitálnych peňazí centrálnej banky, najmä počas finančných kríz. CBDC by v tomto modeli slúžila predovšetkým ako platobný prostriedok, nie ako plnohodnotný investičný alebo sporiaci nástroj.

Ďalším často navrhovaným riešením je odstupňované úročenie CBDC. Tento mechanizmus predpokladá, že menšie zostatky by mohli byť úročené neutrálne alebo mierne pozitívne, zatiaľ čo vyššie objemy CBDC by niesli veľmi nízky alebo dokonca negatívny úrok. Centrálna banka by tak ekonomicky demotivovala používateľov od držby veľkých objemov digitálnej meny. Takýto model sa snaží zachovať atraktivitu CBDC pre bežné platby a finančnú inklúziu, no zároveň obmedziť riziko rozsiahlej disintermediácie bankového sektora. Pri digitálnom eure je však odstupňované úročenie vhodné uvádzať iba ako všeobecný nástroj, ktorý možno diskutovať pri iných koncepciách CBDC. Súčasný návrh digitálneho eura počíta s neúročenými zostatkami; preto nechceme vyvolávať dojem, že odstupňované úročenie je plánovanou vlastnosťou tohto projektu.

S tým úzko súvisí aj koncept neúročených zostatkov. Viaceré centrálne banky zvažujú, že CBDC nebude vôbec úročená, podobne ako fyzická hotovosť. V takom prípade by komerčné banky mohli zostať atraktívnejšie pre klientov, ktorí chcú zhodnocovať svoje úspory prostredníctvom termínovaných vkladov alebo iných bankových produktov. Neúročená CBDC by tak plnila najmä funkciu bezpečného digitálneho platidla, nie alternatívu k bankovým depozitám.

Významnú úlohu môžu zohrávať aj hybridné modely distribúcie CBDC cez komerčné banky. V tomto modeli síce digitálnu menu vydáva centrálna banka, ale kontakt s klientom zabezpečujú súkromné finančné inštitúcie. Komerčné banky by naďalej vykonávali identifikáciu a registráciu klientov, správu účtov, AML/KYC procesy či zákaznícku podporu. Takéto riešenie umožňuje zachovať existujúcu finančnú infraštruktúru a zároveň znižuje riziko, že centrálna banka bude priamo konkurovať komerčným bankám v retailových službách.

Posledným významným mechanizmom sú nástroje spätnej likviditnej podpory bánk zo strany centrálnej banky. Ak by zavedenie CBDC spôsobilo odliv časti depozít z komerčných bánk, centrálna banka by mohla tento výpadok kompenzovať poskytovaním dodatočnej likvidity bankovému sektoru. V praxi by tak centrálna banka nahrádzala časť stratených depozít úvermi alebo refinančnými operáciami. Cieľom je zabezpečiť, aby banky aj po zavedení CBDC dokázali pokračovať v poskytovaní úverov ekonomike bez výrazného obmedzenia financovania.

Spoločným menovateľom všetkých týchto návrhov je snaha zachovať rovnováhu medzi inováciou a stabilitou. Centrálne banky sa snažia vytvoriť digitálnu menu, ktorá modernizuje platobný systém, no zároveň nenaruší základné fungovanie bankového sektora a finančného sprostredkovania. A práve dizajn CBDC bude rozhodujúci pre to, či sa digitálna mena stane stabilizačným alebo destabilizačným faktorom finančného systému.

1 Hranicu 3 000 eur treba chápať ako orientačnú hodnotu diskutovanú počas prípravy projektu, nie ako definitívne schválený limit. Keďže článok z čísla 1/2026 už túto hodnotu uvádza, v tomto príspevku je dôležitejšie vysvetliť jej funkciu pri obmedzovaní odlevu vkladov než opakovať samotné číslo. Konečné nastavenie limitu bude závisieť od legislatívneho rámca a rozhodnutí príslušných orgánov.

Likviditné riziko a nové formy masových výberov bankových vkladov

CBDC významne menia aj charakter likviditného rizika vo finančnom systéme. V tradičnom bankovníctve existuje určitá zotrvačnosť pri presune kapitálu medzi jednotlivými aktívami a finančnými inštitúciami. Digitálne meny centrálnej banky však umožňujú prakticky okamžitý presun finančných prostriedkov, čo môže počas krízových období dramaticky zvyšovať dynamiku takzvaného „flight to safety“ efektu.

V prípade narastajúcej neistoty by domácnosti a firmy mohli vo veľkom presúvať prostriedky z komerčných bánk do CBDC, pretože digitálne peniaze centrálnej banky by boli vnímané ako najbezpečnejšia forma likvidity v ekonomike. Takýto vývoj by mohol spôsobiť prudké oslabenie likviditnej pozície bánk, núdzový predaj aktív a rast napätia na medzibankových trhoch. Banky by zároveň mohli obmedziť poskytovanie úverov, čo by následne negatívne zasiahlo financovanie podnikov aj domácností.

Niektoré ekonomické modely naznačujú, že už relatívne malé presuny depozít môžu vytvárať výrazné tlaky vo finančných sieťach. Dôležitým faktorom pritom nie je len samotný objem odlevu depozít, ale aj rýchlosť, s akou by tieto presuny mohli prebiehať. Digitálna povaha CBDC totiž prakticky eliminuje tradičné časové bariéry spojené s výberom alebo presunom peňazí.

Pre riadenie rizík je tiež užitočné sledovať nielen prvotný odlev vkladov, ale aj jeho možné druhotné účinky. Odliv môže zvýšiť potrebu núdzového financovania, prinútiť banku predávať aktíva v nevýhodnom čase, zhoršiť trhové vnímanie jej finančnej pozície a vyvolať ďalšie výbery. Ak sa podobné správanie súčasne prejaví vo viacerých bankách, individuálny problém likvidity sa môže zmeniť na systémové napätie. CBDC by v takomto scenári neboli jedinou príčinou krízy, ale mohli by urýchliť prenos a zosilniť jeho tempo.

Na druhej strane však CBDC môžu určitým spôsobom prispievať aj k stabilite systému. Digitálne peniaze centrálnej banky predstavujú aktívum bez kreditného rizika emitenta, čím môžu znižovať závislosť ekonomiky od menej stabilných súkromných foriem digitálnych peňazí, ako sú stablecoiny alebo rôzne tokenizované aktíva. Z pohľadu finančnej stability preto nebude rozhodujúca samotná existencia CBDC, ale ich konkrétne technické a regulačné nastavenie.

Operačné a kybernetické riziká

Implementácia CBDC zároveň vytvára úplne novú úroveň operačných a kybernetických rizík. Kým dnešné centrálne banky sa primárne zameriavajú na správu veľkoobchodných platobných systémov a menovej politiky, zavedenie CBDC by ich výrazne posunulo smerom k retailovým finančným službám. To so sebou prináša podstatne vyššie nároky na technologickú infraštruktúru, správu digitálnych identít, ochranu dát a nepretržitú dostupnosť systémov.

CBDC infraštruktúra by sa prirodzene stala jedným z najvýznamnejších prvkov kritickej národnej infraštruktúry. Potenciálny kybernetický útok by už nepredstavoval problém jednej konkrétnej banky alebo finančnej inštitúcie, ale mohol by ohroziť dôveru v samotnú menu a stabilitu finančného systému. Riziko sa ešte zvyšuje tým, že CBDC systémy by koncentrovali obrovské objemy transakčných dát a citlivých informácií v centralizovaných databázach alebo sieťových architektúrach.

Historické skúsenosti ukazujú, že technologické inovácie vo finančníctve často expandovali rýchlejšie než schopnosť inštitúcií efektívne riadiť nové riziká. Podobný vývoj bolo možné pozorovať pri nástupe online bankovníctva, platobných kariet alebo elektronických clearingových systémov. CBDC však tieto problémy znásobujú, pretože ide o systém fungujúci na úrovni celej ekonomiky.

Osobitnou výzvou sú off-line riešenia CBDC, ktoré majú umožniť fungovanie platieb aj bez internetového pripojenia. Hoci takéto modely zvyšujú odolnosť systému voči výpadkom infraštruktúry, zároveň vytvárajú nové typy rizík spojených s manipuláciou zariadení, falšovaním alebo obchádzaním kontrolných mechanizmov. Centrálne banky preto budú musieť výrazne posilniť svoje kapacity v oblasti kybernetickej bezpečnosti, technologického dohľadu a krízového riadenia.

Z pohľadu riadenia operačného rizika je vhodné zohľadniť aj závislosť od externých technologických dodávateľov, plán obnovy po výpadku, komunikáciu s verejnosťou počas incidentu a koordináciu medzi centrálnou bankou, komerčnými bankami a poskytovateľmi platobných služieb. Pri offline platbách treba osobitne riešiť prevenciu dvojitého použitia prostriedkov a bezpečné zosúladenie transakcií po obnovení spojenia.

Regulačné a governance riziká

CBDC môžu zásadne meniť aj rozdelenie kompetencií a zodpovedností vo finančnom systéme. Tradičný model bankovníctva bol dlhodobo postavený na sprostredkovateľskej úlohe komerčných bánk, ktoré zabezpečovali celý proces prijatia klienta, overovania identity, compliance procesov a monitorovania transakcií či ochranu údajov. Digitálne meny centrálnych bánk však môžu časť týchto funkcií presunúť bližšie k štátu alebo priamo k centrálnej banke.

Takýto posun vytvára viacero nových regulatorných a governance otázok. Nie je napríklad úplne jasné, kde budú v budúcnosti hranice medzi menovou politikou, dohľadom nad finančným systémom a správou retailových finančných údajov. Zároveň vznikajú otázky týkajúce sa zodpovednosti za ochranu osobných údajov, compliance monitoringu alebo riešenia sporov medzi používateľmi a poskytovateľmi infraštruktúry.

Jednou z najcitlivejších tém zostáva otázka súkromia. Hotovosť dnes predstavuje poslednú významnú formu relatívne anonymných transakcií v ekonomike. CBDC môžu tento princíp zásadne zmeniť, pretože digitálne transakcie prirodzene vytvárajú dátovú stopu. Z pohľadu štátu a regulátorov síce vyššia transparentnosť pomáha v boji proti finančnej kriminalite, praniu špinavých peňazí alebo financovaniu terorizmu, no zároveň rastie riziko nadmerného finančného dohľadu a koncentrácie citlivých údajov.

Práve v tejto oblasti vzniká zásadný konflikt medzi efektívnosťou regulácie a ochranou súkromia používateľov. Ak verejnosť získa pocit, že CBDC umožňujú neprimerané sledovanie finančného správania, môže to negatívne ovplyvniť dôveru v systém aj mieru adopcie digitálnej meny. Riziko preto nespočíva len v technológii samotnej, ale aj v spoločenskej akceptácii nového modelu fungovania peňazí.

Programovateľné peniaze a menová politika

Jednou z najdiskutovanejších vlastností CBDC je ich programovateľnosť. Digitálne peniaze môžu obsahovať pravidlá určujúce spôsob ich použitia, časovú platnosť alebo podmienky transakcií. Teoreticky by to umožnilo:

- presnejšie cielenie fiškálnych stimulov,
- automatické daňové mechanizmy,
- podmienené sociálne transfery,
- efektívnejší prenos menovej politiky.

Zároveň však ide o veľmi citlivú oblasť z pohľadu finančnej slobody a koncentrácie moci. Dôležité je totiž rozlišovať medzi programovateľnými peniazmi, pri ktorých sa obmedzuje samotná použiteľnosť peňažnej hodnoty, a podmienenými platbami, pri ktorých sa platba vykoná po splnení určitej podmienky. ECB napríklad uvádza, že digitálne euro nemá byť programovateľnými peniazmi, ktoré určujú, na čo môže používateľ svoje prostriedky minúť; podmienené platby však môžu byť súčasťou platobných služieb. Preto sa nasledujúce riziká vzťahujú najmä na širšiu diskusiu o možných modeloch CBDC, nie automaticky na pripravované digitálne euro:

- obmedzovať určité typy výdavkov,
- meniť správanie spotrebiteľov,
- eliminovať efekt nulovej dolnej hranice úrokových sadzieb,
- posilňovať priamy vplyv centrálnej banky na ekonomiku.

Takéto nástroje by zásadne rozšírili možnosti menovej politiky, ale zároveň aj rozsah systémového a reputačného rizika.

Praktický rámec riadenia rizík

Z pohľadu riadenia rizík by príprava CBDC mala zahŕňať priebežné sledovanie najmenej štyroch skupín ukazovateľov: (1) zmeny v štruktúre a stabilite bankových vkladov, (2) rýchlosti a koncentrácie presunov prostriedkov počas stresových udalostí, (3) prevádzkovej dostupnosti a kybernetickej odolnosti platobnej infraštruktúry a (4) dôvery verejnosti vrátane vnímania ochrany súkromia. Dôležité nie sú iba jednotlivé ukazovatele, ale aj ich vzájomné pôsobenie. Preto by sa mali testovať scenáre, v ktorých sa súčasne objaví negatívna správa o banke, prudký nárast digitálnych prevodov a technický výpadok časti platobnej infraštruktúry. Výsledkom má byť

jasné rozdelenie zodpovedností, komunikačný plán a vopred pripravené opatrenia na zvládnutie likviditného či prevádzkového stresu.

Historické paralely a systémové ponaučenia

História finančných systémov ukazuje, že technologické inovácie pravidelne menili rovnováhu medzi súkromnými a verejnými formami peňazí. Od obdobia free bankingu v 19. storočí, cez vznik centrálnych bánk až po moderné elektronické bankovníctvo sa opakovane objavoval podobný vzorec ako na nasledujúcom obrázku:

Rovnako ako v minulosti, aj dnes existuje riziko, že technologická implementácia predbehne pripravenosť regulačných a inštitucionálnych rámcov. Historická skúsenosť zároveň ukazuje, že koncentrácia menovej moci býva často sprevádzaná rastúcim politickým vplyvom na finančný systém.

CBDC preto nemožno vnímať len ako technologický projekt. Ide o zásadnú zmenu menovej architektúry s dlhodobými dôsledkami pre fungovanie finančných trhov, bánk aj samotného štátu.

Záver

Digitálne meny centrálnych bánk predstavujú jednu z najvýznamnejších zmien vo vývoji moderného finančného systému za posledné desaťročia. Hoci sú často prezentované predovšetkým ako technologická inovácia v oblasti platieb, ich skutočný význam je podstatne širší. CBDC totiž môžu zásadným spôsobom ovplyvniť fungovanie bankového sektora, menovej politiky, finančného sprostredkovania aj samotnej stability finančného systému.

Z pohľadu risk manažmentu pritom nejde len o otázku technológie, ale najmä o otázku správneho nastavenia celej menovej a regulačnej architektúry. CBDC môžu na jednej strane priniesť efektívnejšie platobné mechanizmy, posilniť menovú suverenitu štátov a znížiť závislosť od súkromných digitálnych platobných riešení. Na druhej strane však môžu vytvárať nové systémové zraniteľnosti, najmä v oblasti likvidity bánk, stability financovania, kybernetickej bezpečnosti a ochrany súkromia.

Osobitne významné sú riziká spojené s možnou disintermediáciou komerčných bánk a zrýchlením presunov kapitálu počas finančných kríz. Digitálny charakter CBDC môže zásadne meniť dynamiku tzv. bank run procesov (čiže masových výberov bankových vkladov) a zvyšovať tlak na bankový sektor v období neistoty. Rovnako dôležité budú aj otázky governance, rozsahu štátneho dohľadu nad transakciami a spoločenskej akceptácie nového modelu digitálnych peňazí.

Historické skúsenosti zároveň ukazujú, že každá významná menová alebo technologická transformácia prinášala nielen vyššiu efektívnosť, ale aj nové formy rizík, ktoré bolo možné identifikovať až postupne. CBDC preto nemožno chápať ako čisto technický projekt, ale ako komplexnú zmenu finančnej infraštruktúry s dlhodobými ekonomickými, spoločenskými a geopolitickými dôsledkami.

Budúcnosť digitálnych mien centrálnych bánk bude preto závisieť najmä od schopnosti nájsť rovnováhu medzi inováciou a stabilitou, medzi efektívnosťou a ochranou súkromia, ako aj medzi verejnou kontrolou a zachovaním funkčného trhového finančného systému. Práve kvalita riadenia týchto rizík môže rozhodnúť o tom, či sa CBDC stanú prirodzenou evolúciou moderných peňazí alebo zdrojom nových systémových napätí v globálnom finančnom prostredí.

Autorom článku je prof. Ing. Peter Krištofík, Ph.D.
z Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici

Dlh nie je len číslo
Od dlhových poradní k poradniam komplexnej pomoci

Peter ORMANDY

20. novembra 2026, vstupuje do platnosti nový zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý sprísňuje pravidlá pre veriteľov a posilňuje ochranu zadlžených ľudí. Čo z toho vyplýva pre zamestnávateľov, ktorých zamestnanci sa do dlhovej špirály môžu dostať? Pomocnú ruku sú pripravení podať odborníci v Poradniach komplexnej pomoci Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

Nový zákon a otázka, ktorú si firmy zatiaľ nekladú

Dvadsiateho novembra 2026 nadobúda plnú účinnosť zákon č. 312/2025 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorým Slovensko preberá európsku smernicu CCD II. Veritelia budú musieť dôkladnejšie posudzovať, či človek úver zvládne splácať. Regulácia na strane veriteľov však rieši len jednu časť problému. Tou druhou sú ľudia, ktorí dlh už majú. To sú ľudia, s ktorými denne pracujeme v Poradniach komplexnej pomoci. Poradne pomáhajú ľuďom v náročnej finančnej a životnej situácii už od roku 2020. Za šesť rokov cez naše poradne prešlo približne 70-tisíc klientov a ich skúsenosť je jasná: dlhy zriedka vznikajú len z nedostatku peňazí.

Mnohí z týchto ľudí chodia do práce. Zrážky zo mzdy či exekúcie a k tomu stres a hanba, ktorá bráni o probléme hovoriť, sa môžu odraziť aj v ich výkone v zamestnaní. Zamestnávateľ sa s tým stretne najčastejšie pri exekučnej agende. Skúsenosti z práce s klientami ukazujú, že korene problému sú zvyčajne hlbšie. Čo o nich vieme z praxe, prinášame v tomto článku.

Za číslami sú konkrétni ľudia

Zadlžovanie sa stalo bežnou súčasťou fungovania slovenských domácností. Podľa údajov OECD za rok 2023 dosahoval dlh slovenských domácností 80,4 % ich čistého disponibilného príjmu, čo je v rámci V4 najvyššia hodnota (Česko 64,3 %, Poľsko 42,4 %, Maďarsko 35,2 %). Zároveň majú slovenské domácnosti nízky čistý finančný majetok a ako jediné v porovnávanom regióne presahuje podiel ich dlhov na hrubých finančných aktívach 50 % , takže majú menší vankúš na krytie záväzkov. Sme dokonca jedinou krajinou V4, kde záväzky v priemere prevyšujú čisté finančné aktíva domácností. Štatistické modely to zachytávajú ukazovateľmi, akými sú DSTI (pomer splátok k príjmu) či omeškania splátok. My za týmito číslami vidíme konkrétne ľudské osudy.

Dlhové financovanie samo o sebe nie je negatívnym javom. Pomáha domácnostiam stabilizovať spotrebu v nečakaných situáciách a financovať bývanie či vzdelanie. Problém nastáva, keď sa bežný dlh zmení na nadmerné zadlženie, teda na dlhodobý prebytok výdavkov nad príjmami a opakujúcu sa neschopnosť plniť záväzky bez zníženia životnej úrovne pod minimálne akceptovateľnú hranicu. Do takejto situácie sa dnes nedostávajú len tradične zraniteľné skupiny, ako sú nezamestnaní, viacdetné rodiny či osamelí rodičia. Vplyvom digitalizácie finančného trhu a nástupu neregulovaných schém sa v nej čoraz častejšie ocitajú aj bežné pracujúce domácnosti a seniori.

Okrem tradičných spúšťačov dlhu, ktorými sú strata príjmu, choroba, rozvod či rast životných nákladov, vidíme v praxi štyri faktory moderného finančného prostredia:

1. **Nízka finančná gramotnosť a financovanie bežnej spotreby.** Významná časť klientov nemá žiadnu finančnú rezervu a úvermi kryje bežné výdavky. Prejavuje sa to neschopnosťou odlíšiť úrokovú sadzbu od RPMN, nepochopením zloženého úročenia pri kreditných kartách a povolených prečerpaniach a podpisovaním zmlúv bez prečítania sankčných podmienok. Keď domácnosť nezvládne nečakaný výdavok, rieši starý dlh novým úverom a špirála sa roztáča.
2. **Pasca peer-to-peer pôžičiek a šedej zóny úverovania.** Keď sa človek pre vysoké zaťaženie stane pre banky nebonitným, presúva sa na nebankový trh a k pôžičkám medzi ľuďmi cez online platformy. Takéto pôžičky často nemajú rovnako prísne limity na overovanie schopnosti splácať ako banky. Nízku nominálnu sadzbu dopĺňajú vysoké poplatky a prísne pokuty za omeškanie. V krajných prípadoch sa dlh zabezpečuje nehnuteľnosťou za zlomok jej hodnoty.
3. **Online podvody a sociálne inžinierstvo.** Dlhové poradenstvo dnes už nie je len analýzou historických spotrebiteľských úverov. Stretávame sa s klientmi, ktorých do nadmerného zadlženia priviedla kybernetická kriminalita: phishing, podvodné telefonáty v mene banky či polície alebo zneužitie vzdialeného prístupu do zariadenia. Podvodníci vedia v priebehu minút odčerpať úspory a v mene obete načerpať aj online spotrebiteľský úver. Domácnosť tak zostane bez aktív a s úverom v desiatkach tisíc eur za peniaze, ktoré nikdy nepoužila.
4. **Zložitosť trhu a podvodné ponuky, od pôžičiek až po investovanie.** Na ľudí v akútnej tiesni cielia ponuky pôžičiek „bez registra“, pri ktorých podvodníci vyžadujú poplatok vopred, napríklad za poistenie, notára alebo aktiváciu účtu. Ešte nebezpečnejšie sú falošné investičné platformy, ktoré využívajú aj deepfake videá známych osobností. Obeť presvedčia, aby si na „zaručenú investíciu“ vzala maximálny spotrebiteľský úver. Keď schéma skolabuje, zostane jej reálny bankový dlh, ktorý zo svojho príjmu nedokáže splácať.

Cesta od Bezplatných dlhových poradní (BDP) po Poradne komplexnej pomoci (PKP)

Hlavný zámer bezplatných dlhových poradní (BDP) bol spojiť tri typy pomoci: právnu, ekonomickú a psychologickú. Dôvod bol veľmi praktický. Dlžník, ktorý sa hanbí, bojí a problém skrýva, nepríde k právnikovi, kým mu niekto najprv nepomôže psychicky. Projekt dostal podobu národného projektu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Začali sme pilotne od 1. októbra 2020, kedy vznikli prvé dve poradne, v Bratislave a v Prešove, a po ročnej prevádzke sa v januári 2022 otvorili ďalšie. Postupne ich vzniklo 46, vždy v mestách, kde sídlia úrady práce. Tím v poradni tvoril právnik, ekonóm, psychológ a administratívny pracovník. Cieľom bolo osloviť 11 200 klientov, no poradne ich nakoniec kontaktovalo alebo navštívilo 14 128. V roku 2023 sa slovenské poradne stali členom európskej organizácie European Consumer Debt Network (ECDN), vďaka čomu získali prístup ku skúsenostiam krajín s dlhšou tradíciou.

BDP skončil 31. decembra 2023 a hneď naň nadviazal projekt Bezplatné poradenské činnosti v oblasti riadenia dlhov (BDP II), financovaný z Európskeho sociálneho fondu plus v Programe Slovensko. Prechod bol plynulý, klientov čakali tí istí poradcovia v tých istých poradniach. Za rok 2024 mal projekt 181 pracovníkov a pomohol 15 558 klientom.

Súbežne sa realizoval aj druhý projekt UPSVR, Rodinné poradne (ROPO), v rokoch 2021 až 2023 v piatich mestách: v Trnave, Žiline, Košiciach, Nových Zámkoch a Humennom. Prvé poradne sa otvorili v apríli 2022 a za pilotné obdobie poskytli pomoc 1 669 klientom v 6 771 konzultáciách. Najčastejšie sa riešili manželské a partnerské problémy.

Kľúčový poznatok zo štyroch rokov práce bol jednoduchý: dlhy a rodinné vzťahy spolu súvisia. Klienti dlhových poradní často upadajú do dlhovej špirály, exekúcií a sociálnej izolácie, napríklad po strate príjmu, rozvode, chorobe alebo v rodine. Dlhy teda vznikajú ako príčina, ale aj ako dôsledok rodinných a vzťahových problémov. Klient nerieši buď dlh, alebo vzťah, v praxi rieši oboje súčasne. Potrebu zlúčiť obe siete podložili aj analýzy Inštitútu pre výskum práce a rodiny.

Odpoveďou bol národný projekt Sieť odborného poradenstva (SOP). Od 1. marca 2025 vznikli jedným dňom poradne komplexnej pomoci (PKP), a to spojením bezplatných dlhových a rodinných poradní, a vznikla celoslovenská sieť 46 poradní. Obe pôvodné siete spolu pomohli v roku 2024 viac ako 17-tisíc klientom.

Jedny dvere pre dlh aj vzťahy

Spoločnosť sa na zadlženie často pozerá odťažito a obviňuje samotných dlžníkov. Nezávislé a dostupné poradenstvo je pritom jedným z pilierov stability domácností. Nadmerné zadlženie nikdy nie je len matematickým problémom v tabuľke príjmov a výdavkov, a preto v PKP pod jednou strechou a bezplatne spolupracujú štyria odborníci:

- Poradcovia pre riadenie financií robia inventúru príjmov, výdavkov, majetku a záväzkov, zostavujú udržateľný rodinný rozpočet a splátkový kalendár, pomáhajú klientovi komunikovať s veriteľmi a budujú praktickú finančnú gramotnosť klienta.
- Právnici analyzujú zmluvy, najmä pri nebankových a P2P pôžičkách, pomáhajú v exekučných konaniach, asistujú pri trestných oznámeniach pri online a investičných podvodoch a v krajných prípadoch podrobne informujú klientov o možnostiach oddlženia.
- Psychológovia pomáhajú zvládnuť akútny stres, prekonať hanbu a vinu (najmä obetiam podvodov) a zmeniť rizikové vzorce v narábaní s peniazmi.
- Sociálni pracovníci mapujú sociálnu situáciu rodiny, pomáhajú zabezpečiť základné potreby a identifikovať nároky na štátne dávky, aby domácnosť v dôsledku splácania dlhov neupadla do hlbokej chudoby.

Princíp „jedných dverí“ znamená, že klient nemusí vopred vedieť, ktorého odborníka potrebuje. Poradenstvo sa poskytuje v poradniach, ale aj v prirodzenom prostredí klienta, kde pôsobia terénni konzultanti. Rodičom detí so zdravotným znevýhodnením pomáha aj iný rodič, ktorý si prešiel podobnou situáciou.

Čo ukazujú čísla

K 28. októbru 2026 evidujeme v PKP 38 082 klientov, z toho 20 297 uzavretých prípadov. Spolu s klientmi predchádzajúcich projektov ide o približne 70-tisíc ľudí. V poradniach pracuje napríklad 80 psychológov, 48 právnych poradcov, 44 poradcov pre riadenie financií, 46 sociálnych pracovníkov a 27 terénnych konzultantov. Medzi klientami je 17,03 % ľudí z marginalizovaných skupín, 6,15 % seniorov a takmer 18 % jednorodičov.

Oblasť poradenstva	Počet klientov	Podiel mužov a žien	Ukončené prípady
Právne	16,974	46 % / 54 %	64%
Riadenie financií	11,648	48 % / 52 %	72%
Psychologické	6,845	34 % / 66 %	62%
Sociálne	11,514	22 % / 78 %	34%

V právnom poradenstve sa exekučné konania riešili u 6 176 klientov s celkovým počtom exekúcií 14 275, pracovnoprávne vzťahy riešené u 845 klientov, pomoc s uplatnením alebo vymožením výživného v 1 896 prípadoch. V oblasti financií klienti najčastejšie prichádzajú s neuváženým zadlžovaním, roztrieštenými rodinnými financiami, neprehľadnými rozpočtami, neuhradenými odvodmi a problémami s mobilnými operátormi či online podvodmi. Psychológovia poskytli 23 732 konzultácií a u 2 425 ukončených prípadov sa dosiahli stanovené ciele poradenstva. Sociálne poradenstvo sa najčastejšie týka dávok v hmotnej núdzi, invalidného dôchodku a stabilizácie klienta v systéme sociálnej pomoci.

Pre finančníkov je zaujímavý aj údaj o oddlžení. Centrum právnej pomoci nám odoslalo 725 klientov, pre ktorých bolo oddlženie konkurzom neprípustné z dôvodu rizika straty nehnuteľnosti. Ďalších 368 klientov oddlženie nepodstúpilo vďaka včasnej intervencii PKP a ostalo v procese mimosúdneho splácania.

Čo z toho plynie pre zamestnávateľov

Zamestnávateľ nemá a nemôže riešiť dlhy svojich zamestnancov. Môže im však uľahčiť prvý krok. Dlžník, ktorý sa hanbí, problém skrýva, a čím dlhšie čaká, tým užšie sú možnosti riešenia. Preto odporúčame informovať

zamestnancov, že poradne komplexnej pomoci existujú, že sú bezplatné a že ich nájdu v každom meste, kde sídli úrad práce. Môže ísť o krátku informáciu pri nástupe do firmy, na intranete alebo pri komunikácii o zrážkach zo mzdy. Dôležité je, aby mala neutrálny tón a nebola výčitkou. Súčasťou interných programov bezpečnosti a vzdelávania môže byť aj upozornenie na online podvody a falošné investičné ponuky, ktoré, ako ukazujú naše skúsenosti, vedú k zadlženiu aj dobre situované domácnosti.

Ak sa totiž na pomoc obrátia včas, zvyšuje to šancu na mimosúdne riešenie bez straty bývania. Dokazuje to aj spomínaných 368 klientov, ktorí sa vďaka včasnej intervencii vyhli oddlženiu konkurzom.

Od represie k prevencii

Riešenie nadmerného zadlžovania domácností si vyžaduje súhru viacerých pilierov: stabilné makroekonomické prostredie, prísnu reguláciu finančného sektora na ochranu spotrebiteľa, účinné právne inštitúty, akým je oddlženie, a celoživotné finančné a digitálne vzdelávanie. Trh sa v ére digitalizácie mení rýchlejšie, než dokážu bežné domácnosti rozpoznávať jeho riziká. Poradne komplexnej pomoci preto nie sú len záchrannou brzdou pre rodiny, ktoré už spadli do dlhovej špirály alebo naleteli podvodníkom. Sú aj nástrojom prevencie a včasnej intervencie. Pomáhajú vracať finančne vyčerpaných ľudí späť do ekonomicky aktívneho.

Autorom článku je PhDr. Peter Ormandy, MSc.,
generálny riaditeľ a generálny tajomník služobného úradu,
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

ÚSTREDIE PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY

Poradne komplexnej pomoci

Podnikanie v oblasti správy bytových domov z pohľadu trestného práva

Peter GOLHA

Niektoré skutkové podstaty trestných činov, ktoré súvisia s výkonom podnikateľskej činnosti, vrátane správy bytových domov, sú naviazané na celý rad mimotrestných právnych noriem (právne normy upravujúce oblasť správy bytových domov alebo obchodného práva), nakoľko Trestný zákon stanovuje trestnú sankciu za porušenie týchto právnych noriem, a to častokrát aj popri sankciách upravených v týchto mimotrestných právnych normách. Z tohto dôvodu celá rada skutkových podstát súvisiacich s výkonom podnikateľskej činnosti priamo vo svojej formulácii odkazuje na mimotrestné právne normy, alebo vyvodzovanie trestnoprávnej zodpovednosti sa podmieňuje porušením mimotrestných právnych noriem.

Príklad: Správca bytového domu podal návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby bytu neplatiča na uspokojenie pohľadávok po predchádzajúcom rozhodnutí vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Pri výkone verejnej dražby dôjde zo strany účastníkov verejnej dražby k porušeniu zákona v smere zvýhodnenia niektorého účastníka dražby. Takéto konanie páchateľa, ktorý ovplyvňuje priebeh verejnej dražby sa právne posúdi ako trestný čin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejne dražbe podľa § 266 Trestného zákona. Tento trestný čin v opise tzv. objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, t. j. v popise protiprávneho konania obsahuje pojem „koná v rozpore so všeobecne záväzným predpisom o verejnej dražbe". Trestnoprávna norma takto odkazuje na mimo-trestnú normu zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách.

Mimotrestné právne normy vrátene právnych noriem upravujúcich oblasť správy bytových domov a obchodného práva sa aplikujú tiež v prípadoch, ak orgány činné v trestnom konaní posudzujú dôležité otázky ktorými je podmienené uplatnenie trestnoprávnej zodpovednosti najmä za majetkové trestné činy. Právne normy upravujúce oblasť správy bytových domov alebo obchodného práva sú rozhodujúce napríklad pre vymedzenie pojmu cudzia vec pri trestnom čine sprenevery podľa § 213 Trestného zákona, alebo pojmov majetok, cudzí majetok, zákonom uložená povinnosť spravovať alebo opatrovať cudzí majetok u trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona (resp. § 238 Trestného zákona). Možno teda uzavrieť, že Trestný zákon nemusí priamo v znení skutkovej podstaty odkazovať na právne predpisy upravujúce správu bytových domov alebo Obchodný zákonník (tento upravuje napríklad postavenie, činnosť a majetkové pomery obchodných spoločností a družstva), avšak napriek tomu z týchto právnych predpisov bude potrebné vychádzať pri posudzovaní toho, či určité konanie súvisiace s výkonom podnikateľskej činnosti alebo len správy bytového domu (ide o činnosť Spoločenstva vlastníkov bytov) je trestný činom a o aký trestný čin ide. Základnými právnymi predpismi na úseku výkonu správy bytových domov je zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov") a zákon č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov. Základným právnym predpisom na úseku obchodného práva je zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník").

Na výkone správy bytových domov sa podľa zákona o vlastníctve bytov podieľajú rôzne subjekty. Výkon správy bytových domov sa môže vykonávať prostredníctvom zriadenia Spoločenstva vlastníkov bytov (ďalej len „SVB") ako právnickej osoby, alebo prostredníctvom profesionálneho správcu bytového domu pôsobiaceho ako podnikateľ.

Správca bytového domu ako podnikateľ

Správca bytových domov môže pôsobiť v právnej forme podnikateľa ako fyzickej osoby alebo ako podnikateľ vo forme právnickej osoby (napríklad spoločnosti s ručením obmedzeným, akciovej spoločnosti, bytového družstva). Správca bytového domu je teda na rozdiel od SVB podnikateľským subjektom podľa § 8 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov správcom môže byť právnická osoba alebo fyzická osoba podnikateľ, ktorá má v predmete podnikania alebo v predmete činnosti správu a údržbu bytového fondu; správca, ktorý spravuje bytové domy, musí spĺňať aj podmienky podľa osobitného predpisu. Činnosť správcu môže byť vykonávaná len podľa tohto zákona. Osobitným predpisom upravujúcim podmienky výkonu činnosti správcov bytových domov je zákon č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov. Rovnako z formulácií tohto zákona je možné nepochybne odvodiť, že výkon správy bytových domov je podnikateľskou činnosťou. V prípade, že je vykonávaná podnikateľská činnosť v oblasti správy bytových domov bez príslušného oprávnenia (tzv. pokútnictvo), môže byť v trestnom konaní voči zodpovedným osobám (prípadnej aj samotnej právnickej osobe) vyvodzovaná trestnoprávna zodpovednosť pre trestný čin neoprávneného podnikania podľa § 251 Trestného zákona.

Pre právnické osoby podnikajúce v oblasti správy a údržby bytového fondu je dôležitá aj všeobecná formulácia pojmu podnikateľ definovaná v § 2 písm. a) Obchodného zákonníka, ktorá za podnikateľa podľa tohto zákona považuje osobu zapísanú v obchodnom registri. Nerozlišuje sa pritom, či ide o povinný zápis, ani sa nevyžaduje, aby osoba zapísaná do obchodného registra podnikala alebo disponovala aspoň oprávnením podnikať. V dôsledku tohto ustanovenia po právnej stránke za podnikateľa bude považovaná aj akciová spoločnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným alebo družstvo, i keď budú založené za iným účelom ako podnikaním.

Nakoľko podľa § 27 ods. 2 písm. a) bod 6. Obchodného zákonníka sa do obchodného registra povinne zapisujú družstvá, nie je možné sa stotožniť s názorom niektorých správcov bytových domov, že bytové družstvo, vzhľadom k tomu, že nebolo založené za účelom podnikania, nie je podnikateľom podľa Obchodného zákonníka. Naviac, ak bytové družstvo chce vykonávať podnikateľskú činnosť v oblasti správy a údržby bytového fondu, musí spĺňať podmienky uvedené v § 8 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov.

V tejto súvislosti sa zrejme nesprávne interpretuje staršia rozhodovacia prax súdov vo vzťahu k bytovým družstvám, ktorá sa týkala aktivít bytového družstva smerom dovnútra bytového družstva - voči jeho členom. Výkon pôsobnosti bytového družstva ako právnickej osoby smerom dovnútra, teda vo vzťahu k členom bytového družstva, napríklad užívateľom družstevných bytov, nie je podnikateľskou činnosťou. Ide o napĺňanie účelu založenia bytového družstva v smere zabezpečovania hospodárskych, sociálnych alebo iných potrieb svojich členov.

Vzťah správcu bytového domu k vlastníkom bytov a nebytových priestorov

Zákon o vlastníctve bytov definuje viaceré právomoci a oblasť pôsobnosti správcu bytového domu. V dôsledku tohto má správca bytového domu pomerne silné postavenie s tým, že na základe zmluvy o výkone správy a zákona o vlastníctve bytov môže samostatným konaním realizovať všetko to, čo je potrebné k ochrane a zachovaniu zvereného majetku patriaceho vlastníkom bytov a nebytových priestorov, pričom odlišné stanoviská vlastníka bytu alebo nebytového priestoru alebo schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov sú právne bezvýznamné. Ak však zákon o vlastníctve bytov ukladá rozhodovanie v určitých veciach do výlučnej pôsobnosti schôdze vlastníkov bytov, tu správca bytového domu žiadnou pôsobnosťou nedisponuje, ale je striktne viazaný prijatým rozhodnutím vlastníkov bytov a nebytových priestorov (ťažisko trestných oznámení vlastníkov bytov a nebytových priestorov voči správcovi bytového domu sa týka porušenia tohto pravidla).

V praxi orgánov činných v trestnom konaní sa niekedy stretávame s tým, že tieto orgány v trestnom konaní síce dôsledne analyzujú zmluvu o výkone správy bytového domu, avšak už neprihliadajú k obsahu zákona o vlastníctve bytov. Samotná zmluva o výkone správy má v trestnom konaní právny význam v smere, že určí, ktorý konkrétny subjekt vykonáva správu určitého bytového domu, avšak pokiaľ ide o posudzovanie zákonnosti konania samotného správcu bytového domu, toto sa posudzuje najmä vo vzťahu k právam a povinnostiam správcu bytového domu podľa zákona o vlastníctve bytov. Je potrebné zdôrazniť, že zákonná pôsobnosť správcu

bytového domu je určená priamo zákonom o vlastníctve bytov, pričom po uzavretí zmluvy o výkone správy, určený správca bytového domu na výkon svojich zákonných oprávnení už nepotrebuje žiadne splnomocnenie, súhlas, poverenie alebo predchádzajúcu vedomosť vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

Zjednodušene možno povedať, že správca bytového domu výkonom správy zabezpečuje bežnú prevádzkovú správu bytového domu (v trestnom konaní u trestného činu porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona alebo podľa § 238 Trestného zákona tomu zodpovedá právny pojem „opatrovanie" cudzieho majetku). K týmto činnostiam je správca bytového domu oprávnený a povinný priamo zo zákona (ex lege), a to aj proti vôli niektorému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru (napríklad oprávnenia správcu bytového domu podľa § 9 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov).

Činnosť správcu bytového domu, ktorú plní nad rámec bežnej prevádzkovej správy bytového domu (v trestnom konaní u trestného činu porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona alebo podľa § 238 Trestného zákona tomu zodpovedá právny pojem „spravovanie" cudzieho majetku), musí mať oporu a byť založená na predchádzajúcom rozhodnutí schôdze vlastníkov bytov alebo nebytových priestorov. Ak takéto rozhodnutie neexistuje, správca bytového domu nie je oprávnený samostatne konať. Typickým príkladom takejto činnosti je činnosť správcu bytového domu pre vlastníkov bytov a nebytových priestorov pri zabezpečovaní obnovy bytového domu, ktorá je naviac obvykle financovaná z úverov poskytnutých komerčnými bankami, stavebnými sporiteľňami alebo Štátnym fondom rozvoja bývania.

S poukazom na vyššie uvedené zároveň platí, že v prípade, že zmluva o výkone správy bytového domu, prejav vôle vlastníka bytu alebo nebytového priestoru alebo rozhodnutie vydané na schôdzi vlastníkov bytov alebo nebytových priestorov, ktorými by bola menená zákonná pôsobnosť správcu bytového domu určená zákonom o vlastníctve bytov, a to či už rozširovaním alebo zužovaním tejto pôsobnosti, alebo dokonca vylučovaním pôsobnosti správcu bytového domu, by bola nezákonná a bez právneho významu.

Pokiaľ ide o osobu zástupcu vlastníkov bytov, jeho postavenie upravuje § 8a ods. 5 zákona o vlastníctve bytov, pričom tento jednoznačne stanovuje, že zástupca vlastníkov nie je oprávnený rozhodovať o veciach, o ktorých môžu rozhodovať len vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome podľa § 14 až 14b zákona o vlastníctve bytov. Zároveň zástupca vlastníkov nemôže vykonávať pôsobnosť správcu bytového domu, rovnako zástupca vlastníkov bytov nemá postavenie dozorného, resp. kontrolného orgánu vo vzťahu ku správcovi bytového domu, ako napríklad rada Spoločenstva vlastníkov bytov voči predsedovi tohto spoločenstva. Napríklad, ak je správca bytového domu povinný prihliadať na rozhodnutie schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov, nemôže toto rozhodnutie nahradiť rozhodnutím alebo súhlasom samotného zástupcu vlastníkov bytov alebo dokonca len jeho vedomosťou, a to aj za situácie, že vlastníci bytov a nebytových priestorov neprejavujú vážny záujem o správu ich vlastného majetku (nezúčastňujú sa na schôdzach vlastníkov).

Rozhodovacia činnosť schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorá je podľa zákona o vlastníctve bytov záväzná pre správcu bytového domu, nemôže byť ďalej nahradená rozhodnutiami iných obligatórnych alebo fakultatívnych orgánov právnických osôb podľa Obchodného zákonníka, napríklad rozhodnutím orgánov bytového družstva (k čomu niekedy v praxi dochádza). Z tohto dôvodu je potrebné zdôrazniť, že v zmysle zákona o vlastníctve bytov ani vlastníci bytov a nebytových priestorov v rámci ich rozhodovania na schôdzi bytového domu nie sú oprávnení prenášať kompetencie schôdze alebo zhromaždenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov vyplývajúce zo zákona o vlastníctve bytov na orgány bytového družstva, napríklad členskú schôdzu (resp. zhromaždenie delegátov). Zákon o vlastníctve bytov nediskriminuje bytové družstvá z hľadiska možnosti rozhodovať o správe bytového domu, nakoľko sú zachované pre bytové družstvo hlasovacie práva vlastníka bytu alebo nebytového priestoru, a to podľa počtu bytov a nebytových priestorov, ktoré sú vo vlastníctve bytového družstva (tzv. družstevné byty), a ktoré sa nachádzajú v jednom konkrétnom bytovom dome.

Vyššie uvedený záver ohľadne pôsobnosti správcu bytového domu, a to aj v smere na rozhodnutia ktorého orgánu je povinný správca bytového domu prihliadať, má zásadný význam v trestnom konaní pri posudzovaní okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu v konaní správcu bytového domu, a to výkonu práva a povinnosti podľa § 28 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa § 28 ods. 1 Trestného zákona čin inak trestný nie je trestným činom, ak ide o výkon práva alebo povinnosti vyplývajúcich zo všeobecne záväzného právneho predpisu, z rozhodnutia súdu alebo iného orgánu

verejnej moci, z plnenia pracovných či iných úloh alebo zo zmluvy, ktorá neodporuje všeobecne záväznému právnemu predpisu ani ho neobchádza; spôsob výkonu práv a povinností nesmie odporovať všeobecne záväznému právnemu predpisu.

Po podaní trestného oznámenia smerujúceho proti správcovi bytového domu pre určité konanie napr. príkaz k odoslaniu finančnej čiastky z účtu vlastníkov bytového domu (z fondu prevádzky, údržby a opráv) sa zisťuje, či táto majetková dispozícia údajne realizovaná správcom bytového domu, bola v skutočnosti realizovaná a na základe koho rozhodnutia ku nej došlo. Po overení existencie takejto platby sa skúma, či išlo o finančné prostriedky nachádzajúceho sa vo fonde prevádzky, údržby a opráv, a ak áno, či vykonaná platba zodpovedá účelovému použitiu finančných prostriedkov, ktoré sa sústreďujú vo fonde prevádzky, údržby a opráv podľa zákona o vlastníctve bytov. Ďalej sa skúma či pred vydaní príkazu na realizáciu takejto platby správcom bytového domu bol vopred udelený súhlas na schôdzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov, alebo išlo výlučnú kompetenciu správcu bytového domu.

Napokon sa v trestnom konaní hodnotí aj celková starostlivosť a prístup správcu bytového domu k hospodáreniu a nakladaniu s majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestorov, jeho osobitná odborná starostlivosť a napokon aj lojalita voči vlastníkom bytov a nebytových priestorov, ktorých majetok spravuje. Porušenie povinností správcu bytového domu pri hospodárení s majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestorov Trestný zákon postihuje vyvodzovaním trestnoprávnej zodpovednosti obvykle pre trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona (ak ide o úmyselné konanie), resp. pre tento trestný čin podľa § 238 Trestného zákona (ak ide o nedbanlivostné konanie).

Povinnosť správcu bytového domu dodržiavať odbornú starostlivosť pri hospodárení s majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestorov

Napokon v rámci trestného konania orgány činné v trestnom konaní sú povinné s poukazom na § 28 Trestného zákona posledná časť za bodkočiarkou vyhodnocovať, či uplatňovaný spôsob výkonu práv a povinností správcu bytového domu neodporuje zákonu o vlastníctve bytov. Pri výkone správy bytových domov správcom ako podnikateľským subjektom platí jeho povinnosť dodržiavať odbornú starostlivosti pri nakladaní a hospodárení s majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorý bol správcovi bytového domu zverený do výkonu správy tak ako to vyplýva zo všeobecnej definície výkonu správy ustanovenej v § 8 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov.

Podľa § 8b ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. d) zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov správca bytového domu je povinný hospodáriť s majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestorov s odbornou starostlivosťou v súlade s podmienkami zmluvy o výkone správy, dbať na ochranu práv vlastníkov bytov a nebytových priestorov a uprednostňovať ich záujmy pred vlastnými a vykonávať práva k majetku vlastníkov len v záujme vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

Dodržiavanie odbornej starostlivosti zo strany správcu bytového domu sa však netýka len výkonu jeho samostatných práv a povinností vyplývajúcich zo zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ktorých realizácia nie je podmienená predchádzajúcim schválením zo strany iného oprávneného subjektu, najmä vlastníkmi bytov a nebytových priestorov. Z tohto dôvodu je možné za hrubé porušenie povinnosti dodržiavania odbornej starostlivosti pri hospodárení s cudzím majetkom považovať aj konanie správcu bytového domu, ktorý pri „výkone správy“, napríklad zabezpečovaní dodávok tovarov a prác pre bytový dom vôbec neprihliada na rozhodnutie vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

Napokon pokiaľ ide o dodržiavanie odbornej starostlivosti pri hospodárení s majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestoroch je nevyhnutné, aby správca bytového domu podľa § 8 ods. 3 zákona o vlastníctve bytov prostriedky získané z úhrad za plnenia od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a prostriedky fondu prevádzky, údržby a opráv viedol oddelene od účtov správcu bytového domu v banke, a to osobitne pre každý spravovaný bytový dom. Citované ustanovenia zákona o vlastníctve bytov umožňujú vlastníkom bytov a nebytových priestorov reálnu kontrolu nakladania s ich finančnými prostriedkami zo strany správcu bytového domu a v prípadne nezrovnalostí prijať účinné opatrenia. Uvedené ustanovenie zákona o vlastníctve bytov má dôležitý význam najmä v prípade, že správu bytového domu je vykonávaná bytovým družstvom. V dôsledku tohto bytové družstvo nemôže vo vzťahu k majetku vlastníkov bytov a nebytových priestorov v rámci určitého

bytového domu, ktorý má zverený do správy, uplatňovať tzv. princíp solidarity vlastníkov bytov alebo nebytových priestorov v rozdielnych bytových domoch, nakoľko by to bolo v príkrom rozpore s definovanou odbornou starostlivosťou pri hospodárení a nakladaní so zvereným majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestorov konkrétneho bytového domu.

Zákon o vlastníctve bytov nepozná princíp solidárnosti, prípadne princíp vzájomnej pomoci vlastníkov bytov a nebytových priestorov v rozdielnych bytových domoch. Princípy solidárnosti a vzájomnej pomoci členov družstva (hoc bývajúcich v rozdielnych bytových domoch) môžu byť uplatňované len v rámci hospodárenia s majetkom bytového družstva. V dôsledku tohto zákon o vlastníctve bytov vylučuje, aby finančné prostriedky v rozdielnych bytových domoch boli sústreďované na jednom spoločnom účte a z tohto spoločného účtu sa financovala prevádzka alebo investičné akcie na rozdielnych bytových domoch. Záverom možno dodať, že protiprávne konanie správcu bytového domu, ktorý si nezákonne prisvojí finančné prostriedky, ktoré sú majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestorov (napr. nachádzajúce sa vo fonde prevádzky údržby a opráv) možno postihnúť trestným činom sprenevery podľa § 213 Trestného zákona.

Dodržiavanie princípu hospodárenia s majetkom vlastníkov s odbornou starostlivosťou pre správcu bytového domu je dôležité aj z hľadiska jeho ochrany pre trestnou činnosťou realizovanými inými subjektami zabezpečujúcimi dodávky tovarov a prác pre bytové domy. Ide tu o rôzne formy podvodných konaní uplatňujúcich sa proti správcovi bytového domu alebo jeho zamestnancom. Tieto sa týkajú najmä poskytovania preddavkov za ešte nevykonané práce najmä stavebného charakteru, v ktorých páchateľ zneužije dôveru správcu bytového domu, alebo jeho zamestnanca (alebo páchateľ je so zamestnancom správcu bytového domu vopred dohodnutý). V týchto prípadoch obvykle po vylákaní a poskytnutí preddavku finančných prostriedkov zo strany správcu bytového domu, dodávateľská firma nevykoná objednané stavebné práce, ba čo naviac správca bytového domu musí vynaložiť ďalšie finančné prostriedky, a to najmä z vlastných zdrojov, aby dokončila príslušná investičná akcia na bytovom dome, alebo aby aspoň došlo k vykonaniu prác potrebných na zakonzervovanie nedokončenej stavby na bytovom dome. Znovu je potrebné zdôrazniť, že zákon o vlastníctve bytov neumožňuje, aby sa v tejto situácii správca bytového domu rozhodol, že uvedené problémy spôsobené podvodným konaním dodávateľskej firmy vo vzťahu k určitému bytovému domu, budú riešené z finančných prostriedkov, ktoré patria vlastníkom bytov a nebytových priestorov z iných bytových domov.

Napokon ochranu majetku vlastníkov bytov a nebytových priestorov zabezpečuje aj ustanovenie § 8 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov podľa ktorého majetok vlastníkov bytov a nebytových priestorov nemôže byť súčasťou konkurznej podstaty správcu ani predmetom výkonu rozhodnutia podľa osobitných predpisov, ktorý smeruje proti majetku správcu bytového domu. Týmto je zabezpečené, že neúspešnosť podnikateľskej činnosti správcu bytového domu následkom čoho upadne do konkurzného konania sa nedotkne finančných prostriedkov, ktoré ako majetok patria vlastníkom bytov a nebytových priestorov, a ktoré má v čase vyhlásenia konkurzu správca bytového domu len v správe.

Autorom článku je JUDr. Peter Golha
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

Finančné semináre vo firmách - vyhľadávaný a užitočný zamestnanecký benefit

Peter DANIEL – Michal MEŠŤAN – Peter KRIŠTOFÍK

Pred časom *(v čísle 3/2022)* sme v našom časopise podrobne analyzovali, aké je dôležité, aby zamestnávateľ vedel o finančných problémoch zamestnancov a snažil sa im s nimi pomôcť (aj keď nehovoríme o priamej finančnej pomoci). Na výsledkoch zahraničných výskumov sme ukázali, že zamestnávatelia v USA aj v Európe strácajú miliardy eur kvôli osobnému zadlženiu zamestnancov, ktorých koncentrácia v práci klesá, časť pracovného času venujú komunikácii s veriteľmi, vyhýbajú sa oficiálnemu zamestnaniu z obavy pred exekúciou a spôsobujú dodatočné náklady mzdovému oddeleniu pri odbornom spracovávaní zrážok zo mzdy. Ako vždy a všade, aj tu je prevencia účinnejšia a menej nákladná než následná intervencia. Prinášame niekoľko tipov, ako prispieť k prevencii osobného zadlženia zamestnancov. Okrem samotného well-beingu zamestnancov firmy oceňujú aj vzdelávanie ich pracovníkov akademickými lektormi, ktoré prepája nové teoretické smery s dennou praxou a tým zvyšuje aj odborné sebavedomie zamestnancov (na príklade vzdelávania v kredit manažmente nižšie ukážeme, ako sa dajú teoretické poznatky o finančnom rozhodovaní a oblasti behavioral finance využiť pri práci so zákazníkmi a pri podpore včasného platenia záväzkov).

O čo ide a prečo je to dôležité?

Vyššie spomínaný článok z roku 2022[1] v našom časopise sumarizoval, že len v Spojených štátoch amerických strácali firmy v tom čase až 500 miliárd dolárov ročne kvôli zadlženosti svojich zamestnancov. Výskumy v Európe, najmä vo Veľkej Británii[2], ukázali, že situácia je tu veľmi podobná tej v USA a nie je žiadny dôvod domnievať sa, že stav na Slovensku by bol lepší (prinajmenšom preto, lebo podiel populácie v materiálnej a sociálnej deprivácii na Slovensku sa nijako výrazne neodlišuje od iných európskych krajín).[3] Výskumy dopadu osobnej zadlženosti zamestnancov robia renomované spoločnosti tzv. Veľkej štvorky opakovane a nezdá sa, že situácia by sa zlepšovala. Prieskum PwC z roku 2026 ukazuje opäť alarmujúce výsledky, zvyšujúci sa finančný stres zamestnancov a ich obavy o svoju finančnú budúcnosť.[4]

Zdrojov finančných strát zamestnávateľa vo vzťahu k osobnému zadlženiu zamestnancov je niekoľko a spolu vytvárajú nebezpečný koktejl, ktorý násobí finančné straty firiem:

---

1 DANIEL, Peter – KLIMOVÁ, Eva: Starostlivosť o dlhy zamestnancov je úlohou finančného riadenia. Finančný manažér, č. 3/2022, str. 18-22 (https://asocfin.sk/wp-content/uploads/2022/11/FM-3-2022.pdf)

2 zhrnuté v prednáške ŠUTÝ, Ladislav – DANIEL, Peter: Je starostlivosť o dlhy zamestnancov úlohou zamestnávateľa? In: Pracovné právo, zborník z konferencie, Bratislava, str. 150-160

3 Pravidelne publikované prieskumy Eurostatu pod názvom SILC (Statistics on Income and Living Conditions). Posledné výsledky za Slovensku sú z EU SILC 2025 a za Slovensko sú publikované na stránke Štatistického úradu SR (https://slovak.statistics.sk/PortalTraffic/fileServlet?Dokument=416aac59-d60b-4512-9d3b-c92e79893069 a tiež https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/0c4ff1a9-10d4-498a-ba2d-ff5118b3dfcf/Priloha1_Chudoba_Materialne_nedostatky_2025.zip?MOD=AJPERES&CVID=q4-39-e)

4 Financial Anxiety is Weakening Productivity and Retirement Security (PwC´s 2026 Employee Financial Wellness Survey), publikované 14.4.2026 (https://www.pwc.com/us/en/services/consulting/human-resources/library/employee-financial-wellness-survey.html)

1. Zadlžení zamestnanci venujú v priemere ročne až desiatky pracovných dní na osobu riešením svojich dlhov v pracovnom čase buď (a) priamou komunikáciou s veriteľmi a ich zástupcami, alebo (b) nepriamo nízkym sústredením sa v práci, keď ich myseľ neustále rieši zlú osobnú finančnú situáciu.
2. Až polovica zamestnancov vníma situáciu tak, že ich mzda nepokryje výdavky a musia robiť denné spotrebné kompromisy, pričom takmer polovica zamestnancov mešká s úhradou bývania a štvrtina zamestnancov žije doslova *od výplaty k výplate*. Viac než dve tretiny zamestnancov sa cítia zaťažení finančným stresom. Takto stresovaní zamestnanci deklarujú prevažne problémy s mentálnym a fyzickým zdravím, spánkom, sebaúctou, rodinnými vzťahmi a dôsledkom je podľa nich aj nižšia produktivita práce (u viac než polovice z nich) a absencie v práci (u takmer štyridsiatich percent z nich).[5]
3. Práva na čierno (z dôvodu vyhýbania sa exekúcii) zhoršuje a skresľuje pracovný trh, pretože existuje len určitá skupina zamestnávateľov (skôr menších), ktorí si dovolia nelegálne zamestnávanie a všetci ostatní prichádzajú o dobrých kandidátov na trhu (najmä ak si uvedomíme, akého obrovského percenta ľudí sa vyhýbanie sa exekúcii týka).
4. Zamestnávanie zadlžených ľudí zvyšuje náklady aj riziká mzdovej agendy podniku. Spôsob výpočtu zrážok zo mzdy, ktorý sa na prvý pohľad v legislatíve zdá jasný, skrýva mnoho úskalí, najmä ak ide o špecifické prípady, o kombinácie mnohých zrážok a pod. – za správnosť výpočtu zodpovedá v plnej miere zamestnávateľ a v prípade chýb mu hrozia sankcie z náhrady škody. Taktiež samotná agenda zrážok zo mzdy si žiada či už ľudský alebo strojový čas a s tým spojené náklady na odmeňovanie mzdového oddelenia alebo vývoj, obstaranie a údržbu automatizovaných systémov.

Prečo tak rozsiahlo rozoberáme tieto dopady? Chceme ukázať, že mať zamestnancov vo finančnom strese, v dlhoch a pod tlakom exekúcií vedie ku kombinácii faktorov, ktoré predstavujú spolu jedovatý koktejl neefektívnych nákladov, ako sme už uviedli vyššie. A chceme čitateľov presvedčiť, že dobrá a včasná prevencia môže pomôcť tomuto zbytočnému rastu nákladov predísť alebo nechcené dopady aspoň znížiť.

Predchádzanie nákladom spojeným s finančným stresom zamestnancov

K efektívnym spôsobom predchádzania finančným problémom zamestnancov je starať sa o ich finančný well-being resp. finančný wellness. Well-being zďaleka nepredstavuje iba starostlivosť o pracovné prostredie a vybavenosť pracoviska, starostlivosť o *work-life balance* a o sociálnu a zdravotnú pohodu zamestnancov. Well-being zamestnancov bez akýchkoľvek pochybností zahŕňa aj ich finančný well-being a to z dôvodov uvedených vyššie, kde sme sa snažili ukázať, že samotná produktivita zamestnancov, ich fyzické a mentálne zdravie aj ich zdravý spánok a oddych ako nevyhnutný predpoklad pre podávanie pracovných výkonov – to všetko je extrémne silne ovplyvnené ich finančnou pohodou.

Viaceré firmy na Slovensku to už pochopili, ale stále ide skôr o prvé lastovičky. Zatiaľ si stále veľká väčšina zamestnávateľov myslí, že starať sa o finančné zdravie zamestnancov je len prejavom filantropie, ktorú môžu realizovať len ak si to budú môcť finančne dovoliť. Opak je pravdou – nestaranie sa o finančné zdravie zamestnancov je tým faktorom, ktorý zhorší Vašu firemnú finančnú situáciu a povedie k problémom skrytým pod povrchom podnikových vzťahov, ale o to vážnejším a nebezpečnejším. Pritom lacných a efektívnych ciest zvyšovania finančnej pohody zamestnancov je naozaj veľa.

Pomoc môže začínať napríklad od odporúčania bezplatnej štátnej pomoci zamestnancom s finančnými problémami. Firmu to nič nestojí, len propagáciu verejne dostupnej štátnej sociálnej služby na svojom webe a v emailovej komunikácii (ktorú nemusíte ani cieliť na zamestnancov v exekúcii, aby sa necítili dotknutí použitím prísne dôverných informácií). Takouto štátnou službou je najmä bezplatné poradenstvo zadlženým ľuďom v **Poradniach komplexnej pomoci** v 46 mestách Slovenska[6], kde nájdu pod jednou strechou pomoc ekonomického, právneho, psychologického a sociálneho poradcu. Aj tieto poradne vedia odkázať zadlženého

5 Tamtiež

6 Poradne komplexnej pomoci pôsobia pod Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR a detaily o nich nájdete na stránke https://pkp.gov.sk/

človeka na inú štátnu bezplatnú pomoc – napríklad na **Centrá právnej pomoci**[7] v 15 kanceláriách a 43 konzultačných strediskách na celom Slovensku ak situácia už speje k osobnému bankrotu zamestnanca alebo ide o komplikovanejší právny problém. Vyššie uvedené organizácie – PKP aj CPP – slúžia na vysoko individualizovanú pomoc a na mieru šité riešenia – **ide o pomoc intervenčného a nie preventívneho charakteru** (riešia situáciu tam, kde už problém nastal a nepredchádzajú jeho vzniku).

Pre koho sú semináre finančného zdravia a kto ich poskytne

Zamestnávatelia môžu pomôcť finančnému zdraviu zamestnancov aj generálne, čiže neadresne, a tým **posilniť prevenciu u zamestnancov, u ktorých je možné finančnému stresu predísť a súbežne poskytnúť všeobecne platné rady tým, ktorí už vo finančnom strese sú**. Účinnou prevenciou sú aj **semináre či webináre finančného well-beingu pre zamestnancov**.

Preventívna a skupinová pomoc je síce menej účinná než adresná *(u tých zamestnancov, ktorí už vážne finančné problémy pociťujú)*, ale napriek tomu je vysoko účinná a najmä **pomáha finančnému stresu predchádzať u štyroch skupín zamestnancov**:

- tých, ktorí už vážne finančné problémy vyriešili a boja sa, že do nich môžu opäť spadnúť,
- tých, ktorých finančné problémy sú len v začiatkoch,
- tých, ktorí vážny finančný stres ešte nepociťujú, ale mohol by u nich v budúcnosti nastať,
- tých, ktorí finančný stres nepociťujú a ani sa ho neboja, ale chcú zvýšiť svoju finančnú istotu a svoje finančné zdravie investovaním a správnym nakladaním s finančnými rezervami a úsporami.

Semináre a webináre orientované na finančné zdravie zamestnancov **firmu obvykle nestoja vôbec nič, alebo ich vedia zabezpečiť s relatívne nízkymi nákladmi**. Úloha zamestnávateľa je tu viac-menej organizačná, čo je najmä pri online webinároch veľmi jednoduchá úloha spočívajúca najmä v propagácii a zvolení vhodného termínu takéhoto webinára. V prípade seminárov poskytovaných v učebni k tomu pristupuje ešte samotné poskytnutie priestoru. A samozrejme aj v online aj v osobnej verzii tomu predchádza ešte rokovanie firmy s lektorom o obsahu, aby zamestnávateľ vedel, že propaguje a poskytuje niečo, čo bude pre jeho zamestnancov naozaj užitočné. Z rovnakého dôvodu je viac než vhodné následne získať spätnú väzbu od účastníkov. Existuje niekoľko skupín lektorov, ktorí takéto semináre poskytujú buď bezplatne alebo za rozumné náklady:

1. **Licencovaní finanční poradcova, združení v Asociácii finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov (AFISP):**[8] *Viaceré z firiem združujúcich takýchto poradcov robia takúto osvetu pre firmy zdarma či už z čistého presvedčenia o tom, čo je ich poslaním, alebo v tom jednoducho vidia možnosti oslovenia potenciálnych klientov.*
2. **Pracovníci finančných oddelení samotnej firmy:** *v mnohých stredných a veľkých firmách nájdete zapálených ľudí, ktorí vedia kolegom pripraviť seminár o fungovaní rodinného rozpočtu, o hypotékach a spotrebiteľských úveroch, o investovaní a pod.*
3. **Akademickí pracovníci univerzít a fakúlt ekonomického zamerania:** *v tomto prípade môže a nemusí ísť o platenú aktivitu, ak by ste však lektorovi aj hradili náklady, obvykle sú to v porovnaní s prínosom viac než akceptovateľné náklady, prípadne sa môžete s akademickým, pracoviskom dohodnúť o spoločnom projekte, na ktorý získate spoločný vedecký či iný grant.*

Žiadna z uvedených skupín poskytovateľov seminárov o finančnom zdraví nie je len teoretickou konštrukciou autorov – s každou z nich majú osobné skúsenosti buď ako lektori, alebo z praxe svojich zamestnávateľov. Autori tohto článku aj osobne lektorujú takéto semináre – niektorí pre vlastných kolegov a iní pre cudzie firmy a ich zamestnancov.

7 Centrá právnej pomoci pôsobia pod Ministerstvom spravodlivosti SR a detaily od nich nájdete na stránke https://www.centrum-pravnejpomoci.sk/

8 Viac detailov na stránke AFISP https://www.afisp.sk/

Jeden z autorov napríklad poskytuje semináre finančného well-beingu najmä zamestnancom spoločnosti, v ktorej pracuje, a za 4 roky poskytol už asi 15 webinárov v slovenskom a rovnaký počet v anglickom jazyku, obvykle v rozsahu 60 minút na jednu tému. Išlo vždy o online formu, keďže zamestnanci tejto spoločnosti pracujú takmer výhradne z domu. Počet účastníkov sa podľa relevantnosti tém pohyboval obvykle medzi 30 a 100 zamestnancami (ide o firmu so 700 domácimi a zahraničnými zamestnancami na Slovensku). V jeho prípade išlo najmä o **webináre zamerané na tieto čiastkové témy**:

a. rodinný rozpočet jeho význam, tvorba a jeho dodržiavanie,
b. vytváranie finančných úspor a rezerv,
c. nákupné správanie, vplyvy na spotrebiteľa počas nákupov, oniománia *(závislosť na nakupovaní)*
d. rôzne spôsoby investovania a riadenie investícií,
e. finančná príprava na dôchodok,
f. hypotekárne a spotrebiteľské úvery, zodpovedné zadlžovanie,
g. predchádzanie nadmernému zadlženiu a zvládanie nadmerného dlhu,
h. mentálne vplyvy dlhu na správanie a osobnosť dlžníka,
i. piliere finančného zdravia človeka a spojitosť finančného zdravia so sociálnymi a rodinnými väzbami
j. závislosti a ich riešenie vo vzťahu k finančnému zdraviu
k. osobný bankrot – pre koho a kedy je vhodným riešením,
l. finančná príprava na dovolenku, Vianoce a iné mimoriadne obdobia,
m. ako porozumieť svojej výplatnej páske,
n. úlohy zamestnávateľa v predchádzaní dlhov zamestnancov *(kurz len pre manažérov)*

V tej istej spoločnosti okrem spoluautora článku poskytovali viackrát webináre finančného zdravia v slovenčine aj angličtine aj manažéri bratislavskej finančno-poradenskej firmy, a to bez nároku na honorár, keďže vo firme so 700 zamestnancami videli potenciál budúcich klientov. Ich webináre boli zamerané najmä na dôchodkové sporenie, investovanie, časovú hodnotu peňazí a úverovanie.

Pri viacerých prednáškach realizovaných pre zamestnancov rôznych podnikateľských subjektov bol na základe ich záujmu kladený dôraz predovšetkým na problematiku dôchodkového zabezpečenia, investovania a dlhodobého budovania osobného majetku (wealth building). Skúsenosti z týchto stretnutí ukazujú, že zamestnanci sa nezaujímajú iba o riešenie aktuálnej finančnej situácie, ale aj o to, ako efektívne zhodnocovať svoje úspory, zvoliť vhodnú investičnú stratégiu či zabezpečiť si primeraný príjem v dôchodkovom veku. Zaujímavé pritom boli rozdielne očakávania jednotlivých vekových skupín. Kým mladší zamestnanci sa zaujímali najmä o možnosti postupného budovania majetku a dlhodobé investovanie, staršie generácie už intenzívnejšie riešili očakávanú výšku svojho dôchodku, vhodnosť existujúcich investičných stratégií, pripadne možnosti, ako si dôchodok ešte vylepšiť, ale aj tému prispôsobenia sa blížiacemu odchodu do dôchodku.

Pomerne často diskutovanou témou boli aj možnosti využívania vytvoreného finančného majetku po skončení akumulačnej fázy, predovšetkým s cieľom zabezpečiť si pravidelný príjem v dôchodkovom veku. Zamestnanci sa zaujímali o to, aké alternatívy existujú k nákupu doživotnej anuity či využívaniu vopred definovaných výplatných schém a či je možné prostredníctvom dostupných investičných produktov na slovenskom trhu vytvoriť vlastný systém pravidelného čerpania finančných prostriedkov. Osobitná pozornosť sa preto venovala možnostiam individuálneho nastavenia pravidelnej renty z vybudovaného investičného portfólia, pri ktorej by si jednotlivci zachovali väčšiu flexibilitu pri nakladaní so svojím majetkom a zároveň zohľadňovali riziko jeho postupného vyčerpania počas dôchodku.

Z pohľadu finančného well-beingu je mimoriadne dôležité, že zamestnávatelia vytvárajú svojim zamestnancom priestor na získavanie nezávislých a odborne podložených informácií, ktoré nie sú spojené s predajom konkrétnych finančných produktov. Práve porozumenie základným princípom investovania, vzťahu medzi výnosom a rizikom, investičnému horizontu či významu pravidelného sporenia je nevyhnutným predpokladom kvalifikovaného finančného rozhodovania. Finanční sprostredkovatelia zohrávajú pri následnom výbere a sprostredkovaní konkrétnych produktov dôležitú úlohu, no samotnému výberu by malo predchádzať pochopenie vlastných potrieb a možností. Budovanie majetku totiž nie je iba otázkou výberu investičného produktu,

ale predovšetkým schopnosti dlhodobo a systematicky prijímať zodpovedné finančné rozhodnutia. Aj preto možno takéto vzdelávanie vnímať ako hodnotný zamestnanecký benefit, ktorého prínosy presahujú pracovné prostredie a pozitívne ovplyvňujú finančnú stabilitu jednotlivcov aj ich rodín.

Behaviorálne financie pri dennej práci zamestnanca

Finančné vzdelávanie poskytované vysokoškolskými lektormi priamo vo firmách môže mať aj podobu odborných seminárov zameraných na rozhodovanie zákazníkov a na prácu zamestnancov, ktorí s nimi prichádzajú do kontaktu. Voči samotným zamestnancom je to dôležité z pohľadu ich odborného sebavedomia a tým aj pocitu vyššej stability v zamestnaní (a tým aj príjmovej stability). Príkladom je vzdelávanie, ktoré jeden z autorov realizoval pre telekomunikačného operátora v oblasti behaviorálnych financií a behaviorálnej ekonómie v kredit manažmente, teda pri riadení pohľadávok a platobnej disciplíny zákazníkov. Účastníci identifikovali behaviorálne skreslenia, s ktorými sa firma stretáva pri inkase platieb od klientov, a skúmali možnosti využitia takzvaných popchnutí *(nudges)* na podporu včasného platenia.

Pri takomto vzdelávaní je dôležité porozumieť tomu, prečo zákazník nezaplatí včas. Popri nedostatku peňazí môžu zohrávať úlohu aj odkladanie nepríjemných úloh, uprednostňovanie okamžitých potrieb pred budúcimi záväzkami či obmedzená pozornosť, ktoré sú súčasťou tzv. behaviorálnych odchýlok či skreslení. Človek môže platbu odložiť, zabudnúť na termín splatnosti alebo prehliadnuť dôležitú informáciu v neprehľadnej správe. Nejde preto iba o ochotu zaplatiť, ale aj o zrozumiteľnosť informácií a jednoduchosť samotnej úhrady. Zároveň je potrebné odlišovať tieto prekážky od situácií, keď zákazník svoje záväzky objektívne nedokáže uhradiť.

Pri hľadaní vhodných popchnutí možno uvažovať napríklad o včasnej a zrozumiteľnej pripomienke pred splatnosťou, prehľadnom uvedení sumy a dátumu úhrady alebo o zjednodušení platby prostredníctvom priameho odkazu či QR kódu. Dôležité môže byť aj to, ako je správa formulovaná a kedy ju zákazník dostane. Podstatou takýchto opatrení je uľahčiť včasné zaplatenie pri zachovaní možnosti slobodnej voľby. Komunikácia má byť pravdivá, rešpektujúca a bez neprimeraného nátlaku. Vhodnosť jednotlivých riešení je potrebné overovať v konkrétnych podmienkach firmy; samotný návrh popchnutia ešte neznamená preukázanie jeho účinnosti.

Takto zamerané vzdelávanie rozširuje tému finančného zdravia o pohľad na každodenné rozhodovanie zákazníkov. Zamestnancom pomáha lepšie rozumieť ich správaniu a hľadať spôsoby komunikácie, ktoré podporujú plnenie záväzkov. Včasná a primeraná pripomienka môže zákazníkovi pomôcť predísť zbytočnému omeškaniu a súvisiacim nákladom, firme zasa uľahčiť inkaso pohľadávok. Aj v tejto oblasti sa tak otvára priestor na spojenie ekonomických záujmov firmy so zodpovedným prístupom k finančnej situácii ľudí.

Autormi článku sú
Peter Daniel, člen Rady starších SAF,
Michal Mešťan, dekan, Ekonomická fakulta UMB,
Peter Krištofík, profesor, Ekonomická fakulta UMB

Príprava budúcich finančníkov manažérmi z praxe

Anton ONDREJ – Vladimír PODOLINSKÝ – Peter DANIEL

Slovenská asociácia finančníkov (SAF) od svojho vzniku v roku 1996 úzko spolupracovala so slovenskými univerzitami vzdelávajúcimi nové generácie podnikových finančníkov – nejeden z nich dnes už úspešne riadi financie firmy a mali sme spomedzi nich aj členov našej Správnej rady. Spolupráca spočívala spočiatku na vypísaní témy a vedení diplomových prác, odmeňovaní najlepších podnikovo-finančne zameraných diplomových prác, občasnom vstupe manažérov do vyučovania a posudzovaní učebných osnov. Rok 2023 však priniesol nový impulz - s Fakultou podnikového manažmentu Ekonomickej univerzity Bratislava sme dohodli zavedenie nového výberového predmetu plne v réžii SAF pre študentov predposledného a posledného ročníka. Predmet s názvom FINANČNÉ RIADENIE PODNIKU – PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE odštartoval úspešnú cestu na ďalšie dve školy *(a ďalšie sú v pláne)*.

Niekoľko štatistík na úvod

Výberový predmet s prípadovými štúdiami na rôzne témy finančného riadenia podniku vyučujú manažéri členských podnikov našej asociácie tento akademický rok na **Fakulte podnikového manažmentu EU Bratislava** už piaty rok po sebe, na **Ekonomickej fakulte UMB Banská Bystrica** už tretí rok a na **Ekonomickej fakulte TU Košice** druhý rok. Spolu predmet doposiaľ absolvovalo v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach *(vrátane skupiny očakávanej do konca toho akademického roka)* okolo **170-180 študentov**. Predmet je vyučovaný v plnej miere zo strany finančných manažérov našich členských podnikov. Semináre v Bratislave prebiehajú do veľkej miery priamo v priestoroch podnikov, čo je pre študentov tiež veľmi motivujúce a umocňuje to ich zážitok. V Banskej Bystrici a Košiciach je to zatiaľ výhradne v priestoroch fakulty, ale to sa tiež do budúcnosti môže zmeniť.

Pokiaľ ide o vyučujúcich, od roku 2023 sa v troch vysokoškolských mestách vystriedalo až **22 lektorov - manažérov** z našich členských aj nečlenských podnikov, z jednej banky a jednej advokátskej kancelárie, ktorí odučili (vrátane zvyšku tohto akademického roka) spolu **260 vyučovacích hodín**. Všetci lektori tak urobili s plným nasadením, bez akejkoľvek odmeny za prípravu prípadových štúdií alebo za samotné vyučovanie, všetci plne si vedomí svojej zodpovednosti za budúcnosť profesie podnikového finančníka.

Aké témy sme študentom priblížili?

So študentmi inžinierskeho stupňa štúdia na všetkých troch fakultách preberáme témy z pohľadu dennej finančno-podnikovej praxe, všeobecnejšie aj úzko špecializovane zamerané, pričom ide o témy blízke na jednej strane vrcholovému finančnému šéfovi podniku (na úrovni CFO) aj nižšie postaveným špecializovaným manažérom *(controllerom, treasurerom, manažérom daní, účtovníctva, pohľadávok či záväzkov)*. Na fakultách diskutujeme so študentmi o strategických úlohách finančného šéfa firmy, riadení finančných procesov a vplyve súčasných technológií naň, právnom rámci finančného riadenia, treasury a riadení pracovného kapitálu, finančnom reportingu, riadení finančných rizík vo väzbe na kreditný manažment a na poistenie. Na niektorých fakultách sme zaradili detailnejšie finančnú analýzu, riadenie cezhraničných pohľadávok a záväzkov, odhaľovanie prania špinavých peňazí, ESG reporting, cenotvorbu, riadenie daní aj e-fakturáciu. Spektrum tém je široké a chceme ho viac zladiť medzi fakultami.

Nová stratégia nás posunie k vyššej kvalite

Nedávna veľmi otvorená a trochu aj vášnivá diskusia gestorov predmetu na troch fakultách zladila názory na ďalšie smerovanie prípravy budúcich finančníkov, našich nasledovníkov. Zhodli sme sa, že obsah predmetu má byť viac zladený medzi fakultami, keďže ho všade garantuje a vyučuje naša asociácia. Zhodli sme sa aj v pohľade na témy. Tie zostanú na jednej strane nadhľadové *(poskytnú pohľad CFO ako koncového organizačného bodu, u ktorého sa všetky podnikovo-finančné témy stretávajú a ktorý nesie za finančné riadenie konečnú plnú zodpovednosť)*. Na druhej strane sa bránime ani odvodeným témam, podávaným viac z pohľadu stredných a nižších finančných manažérov, ktorí majú na starosti riadenie daní, účtovníctva, nákladov, cien, pohľadávok či záväzkov, avšak tieto témy budú vždy najprv jasne zarámcované, aby bolo jasné, kam v štruktúre podnikových financií z pohľadu CFO patria, čiže ktorých oblastí zodpovednosti CFO sa týkajú a akým spôsobom.

Strategickým zámerom je ponúknuť predmet ďalším dvom až trom ekonomicky zameraným fakultám na dvoch až troch ďalších univerzitách. Ak by sme odteraz každý rok len na troch súčasných fakultách ponúkali predmet v doterajšom rozsahu, absolvovalo by ho **ročne asi 70 študentov** a ak ho rozšírime na ďalšie dve-tri školy, ročný počet jeho absolventov **môže narásť na 100-120 študentov**.

Toto číslo samo osebe ponúka aj šancu **rozšíriť prostredníctvom predmetu povedomie o Slovenskej asociácii finančníkov u budúcich príslušníkov našej profesie**, zoznámiť ich s činnosťou SAF, ukázať čím sa zaoberajú manažéri členských podnikov, čo je náplňou našej profesie, čo pre profesiu prináša združovanie finančníkov vo vlastnej asociácii a **prečo sa stať členom SAF** *(vrátane súčasnej možnosti **študentského členstva za 10 eur ročne**, ktoré môže byť pre vysokoškolákov už dnes zaujímavé)*. Našou ambíciou je budovať komunitu profesionálov v oblasti financií pre podnikanie a investovanie, pretože komunity umožňujú zdieľanie najlepšej praxe a profesionálny rast jej členov.

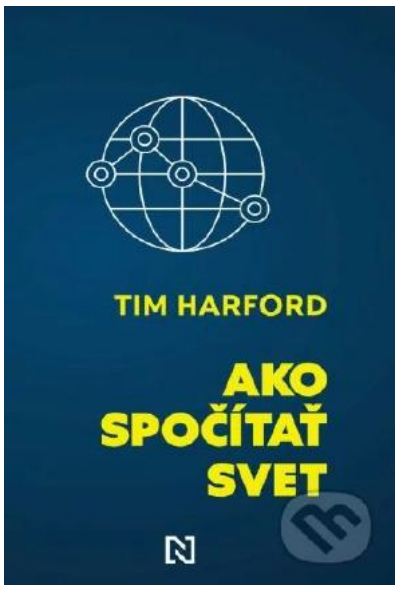

Okrem potenciálneho posilnenia členskej základne má náš predmet priamo na súčasné členské podniky ešte jeden významný prínos – **lektori spoznávajú talentovaných študentov končiacich ročníkov priamo v akcii** – v diskusii na seminároch – a **majú jedinečnú šancu najlepších z nich osloviť a ponúknuť im prácu vo svojej firme**. Ak to považujete aj za svoju šancu získať mladé talenty pre svoj podnik, ste vítaní ako prednášatelia za predpokladu, že prejavíte záujem vyučovať s nami tento predmet, tematicky zapadnete do strategickej štruktúry predmetu a venujete *pro bono* svoju energiu a čas mladej generácii. Ak sa chcete bližšie potrieť, čo sme vyučovali doposiaľ (hoci štruktúru v súčasnosti meníme), materiály sú k dispozícii na príslušnom linku na webovom sídle SAF (https://asocfin.sk/predmet-saf-financne-riadenie-podnikov-pripadove-studie/).

Anton Ondrej, prezident SAF
Vladimír Podolinský, viceprezident SAF
Peter Daniel, člen Rady starších SAF

Ako spočítať svet – a nestratiť pritom zdravý úsudok

Peter KRIŠTOFÍK

Máte na porade pred sebou presvedčivý graf, priaznivú prognózu a odporúčanie podložené číslami. Stačí to na dobré rozhodnutie? Tim Harford v knihe *Ako spočítať svet* (N Press, 2021, pôvodný názov: *How to Make the World Add Up*) ukazuje, prečo sa práve v takej chvíli oplatí položiť ešte niekoľko otázok.

Obsahovo tým nadväzuje na knihy odporúčané v minulom čísle nášho časopisu. Kahnemanovo *Myslenie rýchle a pomalé* odhaľuje úskalia ľudského úsudku, Roslingova *Moc faktov* spochybňuje naše skreslené predstavy o svete a Sedláčkova *Ekonómia dobra a zla* rozširuje ekonomické uvažovanie o filozofiu a etiku. Harford túto čitateľskú líniu prirodzene dopĺňa: pozýva nás premýšľať o tom, ako čísla interpretujeme a ako naše presvedčenia ovplyvňujú to, čomu uveríme.

Britský ekonóm a publicista ponúka desať pravidiel, ktoré pomáhajú orientovať sa vo svete štatistík. Prostredníctvom pútavých príbehov ukazuje význam súvislostí, pôvodu údajov aj ochoty priznať si omyl. Začína pritom na prekvapivom mieste: pri našich emóciách. Údaj, ktorý podporuje náš názor, prijímame ochotnejšie než ten, ktorý nás núti prehodnotiť vlastné stanovisko. Ani odborné skúsenosti a vedomosti nás pred tým automaticky nechránia.

Pre finančných manažérov je to veľmi praktická téma. Pri hodnotení podnikových výsledkov, investičných návrhov či zákazníckych prieskumov môže byť rozhodujúce, čo zostalo mimo prezentácie. Čo ukazovateľ skutočne meria? S čím ho porovnávame? Aké informácie nám chýbajú? A boli by sme rovnako dôslední pri preverovaní údajov, ak by potvrdzovali stratégiu, ktorú sami presadzujeme?

Harfordov prístup výstižne zachytáva veta: „Dobré štatistiky nie sú zahmlená sála plná krivých zrkadiel; naopak, pomáhajú nám vidieť jasnejšie.“ Pre manažéra je to povzbudenie, aby od údajov očakával viac než potvrdenie vlastného názoru. Ich najväčšia hodnota sa môže ukázať práve vtedy, keď odhalia niečo, čo pôvodne vôbec nehľadal.

Autorovou prednosťou je schopnosť spojiť odbornú tému so zrozumiteľným výkladom a rozprávačským talentom. Čitateľ si z knihy môže odniesť podnety na lepšiu diskusiu na poradách, pozornejšie čítanie reportov aj zodpovednejšie používanie čísel pri presviedčaní druhých. Jej hlavná hodnota spočíva v kultivovaní úsudku; konkrétne analytické metódy si treba doplniť podľa vlastných potrieb.

Ak Vás knihy z minulého čísla podnietili spochybniť zaužívané predstavy, Tim Harford Vám pomôže preniesť túto zvedavosť do každodennej práce s informáciami. V manažérskej knižnici si zaslúži miesto aj z iného, veľmi jednoduchého dôvodu: kvalita rozhodnutia závisí od kvality otázok, ktoré „číslam položíme“.

Odporúčanie na ekonomické čítanie pripravil Peter Krištofík
zástupca šéfredaktora časopisu Finančný manažér

Jeseň v znamení odbornosti: SAF má za sebou náročné podujatia a pred sebou jubilejný november

Lenka LEHOCKÁ

Slovenská asociácia finančníkov (SAF) uzatvára rok 2026 v plnom pracovnom tempe. Po letnej diskusii o výbere daní, dvoch medzinárodných treasury konferenciách a vzdelávacom kurze ju v novembri čakajú dve významné podujatia: odborný seminár o boji proti daňovým podvodom a oslavy 30. výročia spojené s konferenciou Finančné riadenie podnikov.

Za nami: diskusie, konferencie a vzdelávanie

Ako vyberať dane bez paralyzovania biznisu

17. júla 2026 | Hotel Devín, Bratislava

V Hoteli Devín v Bratislave sa uskutočnila odborná diskusia s názvom „Efektívny výber daní bez paralyzovania biznisu – Alternatívy k osobnej zodpovednosti za dane firiem“. Podujatie vytvorilo priestor na otvorenú výmenu názorov medzi zástupcami podnikateľského sektora, daňovými poradcami, advokátmi, odborníkmi a predstaviteľmi štátnej správy.

EuroFinance: treasury sa stretlo v Barcelone

16. – 18. septembra 2026 | Barcelona

Treasury sa mení rýchlejšie než kedykoľvek predtým. Digitalizácia, nové technológie a meniace sa ekonomické prostredie prinášajú nové výzvy aj príležitosti. Práve o nich sa hovorilo na 35. ročníku medzinárodnej konferencie EuroFinance International Treasury Management, na ktorej sa v Barcelone stretli treasury profesionáli z celého sveta. Účastníci sa mohli zoznámiť s najnovšími trendmi a príkladmi z praxe a nadviazať nové odborné kontakty v medzinárodnom prostredí.

Treasury360° Europe: škandinávsky formát v Luxemburgu

24. septembra 2026 | Luxemburg

Prvý ročník podujatia Treasury 360° Europe rozšíril úspešný formát, ktorý doteraz oslovil viac ako 500 treasury profesionálov zo Škandinávie, na európsku úroveň. Intenzívny jednodňový event v Luxemburgu ponúkol inšpiratívne diskusie, praktické pohľady na aktuálne výzvy v oblasti treasury a kvalitný networking s odborníkmi z praxe. SAF bola na podujatí prítomná.

Nová generácia treasury profesionálov

20. – 22. októbra 2026 | Bratislava

SAF pokračuje v rozvoji novej generácie finančných profesionálov prostredníctvom odborného vzdelávania. Trojdňový kurz Základy treasury managementu a riadenia podnikových financií poskytol účastníkom komplexný úvod do corporate finance, treasury, cash manažmentu a riadenia finančných rizík. Program bol určený odborníkom, ktorí chcú rozšíriť svoje praktické znalosti a strategické finančné myslenie. Absolventi získavajú certifikát o absolvovaní kurzu, ktorý SAF organizuje v spolupráci s PwC Slovensko a Akadémiou PwC.

Pred nami: dva novembrové míľniky

Boj proti daňovým podvodom: prevencia a kontrola

12. – 13. novembra 2026 | Hotel Panorama, Trenčianske Teplice

Slovenská asociácia finančníkov organizuje odborný dvojdňový seminár, ktorý prinesie aktuálne poznatky, praktické skúsenosti a pohľad expertov z verejného aj súkromného sektora. Podujatie sa nesie v duchu motta Spoločne za transparentné a férové podnikanie a zameriava sa na riziká daňových podvodov, ich prevenciu a kontrolu.

Program otvorí Václav Novotný z Advanced Risk Management témou, ako udržať biznis v chode od kyberútoku po blackout. Zástupcovia Finančného riaditeľstva SR predstavia boj proti daňovým podvodom (Peter Boháčik) a aktuálne informácie o e-faktúre (Marcela Hricová). Ministerstvo vnútra SR prinesie vyhodnotenie daňovej trestnej činnosti za rok 2025, o ktorom budú hovoriť Zuzana Lengyelová a Zuzana Šmirinová. Advokát Martin Mičák z kancelárie ARDEN LEGAL & TAX vysvetlí, ako pri DPH preveriť obchodného partnera. Tému transparentnej prioritizácie podozrivých obchodných spoločností spoločne predstavia Andrej Baran z Inštitútu správnych a bezpečnostných analýz MV SR, Noufal Isa a Damas Gruska z Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK. Seminár uzavrie Peter Andrišin zo SAF témou goAML ako nového rozmeru odhaľovania daňových podvodov.

30 rokov SAF: Od finančnej komunity k vízii Slovenska 2040

17. – 18. novembra 2026 | Radisson Blu Carlton, Bratislava

Tri desaťročia odbornosti, partnerstiev a spoločnej vízie.

SAF oslávi svoje jubileum galavečerom a XXIV. ročníkom konferencie Finančné riadenie podnikov 2026. V hoteli Radisson Blu Carlton v Bratislave sa stretnú finanční manažéri, lídri biznisu a odborníci, aby spoločne otvorili diskusiu o konkurencieschopnosti slovenských firiem a o budúcnosti finančnej profesie.

Asociácia od roku 1996 prepája odbornú komunitu podnikových financií a treasury. Podporuje vzdelávanie, výmenu skúseností a spoluprácu s domácimi aj medzinárodnými partnermi. Tridsiate výročie je podľa organizátorov príležitosťou poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na jej rozvoji.

Vízia Slovenska do roku 2040 bude jednou z hlavných tém konferencie. Diskusie sa dotknú investícií, financovania rastu, umelej inteligencie v treasury, geopolitických rizík i meniacej sa úlohy finančných manažérov. Program prinesie aj pohľady osobností z medzinárodného, vedeckého a inovačného prostredia, medzi nimi Františka Ružičku (OECD), Martina Venharta (SAV) a Máriu Bielikovú (KInIT). Rečníkom bude aj advokát Martin Jacko z advokátskej kancelárie Lansky, Ganzger, Jacko & Partner.

Galavečer 17. novembra pripomenie ľudí a partnerstvá, ktoré formovali príbeh SAF. Konferencia 18. novembra naň nadviaže odbornými diskusiami a stretnutiami, ktoré vytvárajú priestor na nové príležitosti. Pretože kvalitné finančné riadenie je základom úspešných podnikov aj prosperujúcej ekonomiky.

Registrácia a program: **konferencie.hnonline.sk**

Organizátori a partneri konferencie Finančné riadenie podnikov 2026.

Prehľad najbližších podujatí

Termín	Podujatie	Miesto
12. – 13. 11. 2026	Seminár Boj proti daňovým podvodom: prevencia a kontrola	Hotel Panorama, Trenčianske Teplice
17. 11. 2026	Galavečer 30 rokov SAF	Radisson Blu Carlton, Bratislava
18. 11. 2026	XXIV. ročník konferencie Finančné riadenie podnikov 2026	Radisson Blu Carlton, Bratislava

Pripravila Lenka Lehocká

ENGLISH SUMMARY

On the last page, we provide brief English summaries of all papers presented in the current issue of our quarterly journal.

EDITORIAL

Mr. Peter Daniel, editor-in-chief, introduces the current issue of the journal, which offers a diverse selection of accessible articles on current topics in finance and economics. He also summarizes that over the past 30 years, Slovakia's finance profession has become increasingly international, with Slovak managers assuming global responsibilities in multinational companies, successful domestic businesses, and shared service centers. Its priorities have shifted from bank financing, accounting standards and cross-border payments to AI-driven automation, international capital markets, crisis management and digital finance. Reflecting on these changes, SAF's journal remains committed to providing in-depth expert perspectives on the issues shaping the profession.

INTERVIEW

THE EU'S 28TH REGIME: BARRIER-FREE BUSINESS ACROSS EUROPE
Interview with Ľudovít ÓDOR (conducted by Andrej Révay)

SLOVAKIA'S E-INVOICING SYSTEM WILL BECOME A REALITY IN JUST A FEW WEEKS
Interview with Ivana DVOŘÁKOVÁ and Martin HRICKO of Deloitte (conducted by Peter DANIEL)

PROFESSIONAL AND THEORETICAL TOPICS

THE FUTURE OF MONEY SHAPED BY REGULATION
Miroslav KRAJČOVIČ

THE CZECH REPUBLIC: ONE OF THE EUROPEAN UNION'S MOST FAVOURABLE JURISDICTIONS FOR DIGITAL ASSETS
Miroslav KRAJČOVIČ

CRYPTO-ASSETS UNDER SCRUTINY: WHAT DAC8 MEANS FOR FINANCIAL MANAGERS
Kamil ŠČERBA – Roman KULLA

WHEN A COMPANY TRADES IN CRYPTO-ASSETS: ACCOUNTING AND TAX IMPLICATIONS
Kamil ŠČERBA – Roman KULLA

CBDCS AND NEW RISKS TO THE FINANCIAL SYSTEM
Peter KRIŠTOFÍK

DEBT IS NOT ONLY THE NUMMBER: FROM DEBT ADVISORY TO COMPREHENSIVE SUPPORT COUNSELLING CENTRES
Peter ORMANDY

RESIDENTIAL PROPERTY MANAGEMENT FROM A CRIMINAL LAW PERSPECTIVE
Peter GOLHA

FINANCIAL SEMINARS IN THE WORKPLACE: A POPULAR AND VALUABLE EMPLOYEE BENEFIT
Peter DANIEL – Michal MEŠŤAN – Peter KRIŠTOFÍK

ASSOCIATION PAGES

PREPARING FUTURE FINANCE PROFESSIONALS WITH INDUSTRY PRACTITIONERS
(Anton ONDREJ – Vladimír PODOLINSKÝ – Peter DANIEL)

HOW TO QUANTIFY THE WORLD WITHOUT LOSING SOUND JUDGEMENT *(Peter KRIŠTOFÍK)*
SAF PROFESSIONAL EVENTS *(Lenka LEHOCKÁ)*